

ingediend op **13-AA** (2022-2023) – Nr. 1
28 oktober 2022 (2022-2023)

Beleids- en begrotingstoelichting

Economie, Wetenschap en Innovatie

Begroting 2023

De volgende tekst is de tekst zoals ingediend
bij de diensten van het Vlaams Parlement

Beleids- en Begrotingstoelichting

Economie, Wetenschap en Innovatie

Begrotingsjaar 2023

**Jo Brouns, Vlaams minister van
Economie, Innovatie, Werk, Sociale
economie en Landbouw**

- INHOUDSTAFEL

-	INHOUDSTAFEL	3
I.	INLEIDING DOOR DE MINISTER.....	8
1.	Steun voor ondernemingen met hoge energiekosten	8
2.	Versnellen van de energietransitie	9
3.	Werk maken van meer strategische onafhankelijkheid	10
4.	Ondersteunen van de competitiviteit door meer productiviteit	12
II.	SAMENVATTING.....	13
1.	Macro-economische omgevingsanalyse.....	13
2.	Omgevingsanalyse innovatiesysteem.....	15
3.	Cijfermatig overzicht	16
III.	TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN	19
1.	Transversale en horizontale doelstellingen.....	19
2.	Overkoepelende strategische doelstellingen	20
a.	Transversale strategische doelstellingen	20
	1. Lokaal ondernemerschap laten bloeien	20
	2. Een duurzaam industriebeleid voor de toekomst	22
	3. Regionale specialisatie in streken en provincies	24
	4. Succesvol ondernemen in een digitale samenleving.....	25
	5. Innovatie voor klimaatneutrale oplossingen in de industrie	27
	6. Duurzaam groeien via een kennisgedreven circulaire economie	29
	7. Een kwaliteitsvolle zorgeconomie	30
b.	Overkoepelende doelstellingen	32
	1. Een laagdrempelige en klantvriendelijke overheid voor bedrijven en onderzoekers	32
	2. Optimaal inspelen op Europees en internationaal beleid.....	32
	3. Een beleid gedreven door feiten en cijfers	34
IV.	BELEIDSVELD I: ECONOMIE	35
1.	Inhoudelijk structurelement 1 : Financiering ondernemingen	35
1.1	Strategische doelstellingen - Een vlotte toegang tot financiering en risicokapitaal	35
1.2	Operationele doelstellingen	35
1.3	Budgettair kader voor het begrotingsjaar	36
1.3.1.	Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's).....	37
1.3.2.	Overige entiteiten onder toezicht	44
	Omschrijving.....	44
2.	Inhoudelijk structurelement 2 : Ondernemerschap	44
2.1	Strategische doelstellingen - Meer en sterkere ondernemers	44

2.2 Operationele doelstellingen	45
2.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	47
2.3.2. Overige entiteiten onder gezag	47
3. Inhoudelijk structurelement 3 : Groei-ondersteuning Kmo's en groeibedrijven	51
3.1 Strategische doelstellingen – Veerkrachtige bedrijven en sectoren	51
3.2 Operationele doelstellingen	51
3.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	53
3.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	54
3.3.2. Overige entiteiten onder gezag	57
4. Inhoudelijk structurelement 4 : Vergroening klimaat	62
4.1 Strategische doelstellingen – De transitie naar een duurzame economie faciliteren	62
4.2 Operationele doelstellingen	62
4.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	62
4.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	62
4.3.2. Overige entiteiten onder gezag	63
5. Inhoudelijk structurelement 5 : Ruimtelijke Economie	64
5.1 Strategische doelstellingen – Ruimte om duurzaam te ondernemen in Vlaanderen	64
5.2 Operationele doelstellingen	64
5.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	65
5.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	65
5.3.2. Overige entiteiten onder gezag	65
5.3.3. Overige entiteiten onder toezicht	67
6. Inhoudelijk structurelement 6 : De ondernemersvorming, met inbegrip van de bezoldigde stages.	68
6.1 Strategische doelstellingen	68
6.2 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	68
6.2.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	68
V. BELEIDSVELD II: WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK	69
1. Inhoudelijk structurelement 1 : Algemeen fundamenteel wetenschappelijk onderzoek	69
1.1 Strategische doelstellingen – Excelleren in nieuwsgierigheid gedreven fundamenteel wetenschappelijk onderzoek	69
1.2 Operationele doelstellingen	69
1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	70
1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	70
1.3.2. Overige entiteiten onder gezag	74
2. Inhoudelijk structurelement 2 : Domeinspecifiek fundamenteel onderzoek..	75

2.1 Strategische doelstellingen - Excelleren in specifieke kennisdomeinen en ondersteunen van excellente domeinspecifieke onderzoeksinstellingen	75
2.2 Operationele doelstellingen	75
2.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	76
2.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	76
2.3.2. Overige entiteiten onder toezicht	81
3. Inhoudelijk structurelement 3 : Strategisch basisonderzoek	81
3.1 Strategische doelstellingen - Uitmunten in excellent, strategisch basisonderzoek dat een ver uitzicht biedt voor latere maatschappelijke en/of economische toepassingen	81
3.2 Operationele doelstellingen	82
3.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	82
3.3.2. Overige entiteiten onder toezicht	82
4. Inhoudelijk structurelement 4 : Onderzoeksinfrastructuur	83
4.1 Strategische doelstellingen - Excellente en internationaal verbonden onderzoeksinfrastructuur in Vlaanderen	83
4.2 Operationele doelstellingen	84
4.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	84
4.3.2. Overige entiteiten onder toezicht	88
5. Inhoudelijk structurelement 5 : Post-initieel onderwijs	89
5.1 Strategische doelstellingen - Onderzoek voor toonaangevende business schools in Vlaanderen	89
5.2 Operationele doelstellingen	89
5.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	90
5.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	90
VI. BELEIDSVELD III: INNOVATIE	91
1. Inhoudelijk structurelement 1 : Brugfunctie tussen fundamenteel en toegepast onderzoek	91
1.1 Strategische doelstellingen - Onderzoekscentra als brugfunctie tussen wetenschap en toepassing in strategische wetenschapsdomeinen	91
1.2 Operationele doelstellingen	91
1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	91
1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	92
2. Inhoudelijk structurelement 2 : Valorisatie onderzoeksresultaten	97
2.1 Strategische doelstellingen - Tot de internationale top behoren in het valoriseren van kennis	97
2.2 Operationele doelstellingen	97
2.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	98
2.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	98
3. Inhoudelijk structurelement 3 : Innovatiekracht ondernemingen	99

3.1 Strategische doelstellingen - Impactvol innoveren in ondernemingen en clusters en optimale kennisverspreiding.	99
3.2 Operationele doelstellingen	99
3.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	101
3.3.1. Overige entiteiten onder gezag.....	101
- Fonds voor Innoveren en Ondernemen (Fonds voor Innoveren en Ondernemen).....	101
4. Inhoudelijk structurelement 4 : Ontvangsten participaties	105
4.1 Strategische doelstellingen -	105
4.2.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's).....	106
VII. BELEIDSVELD IV: WETENSCHAPSCOMMUNICATIE - het stimuleren van de innovatie- en ondernemerscultuur.....	107
1. Inhoudelijk structurelement 1 : Wetenschapscommunicatie	107
1.1 Strategische doelstellingen - Informeren over wetenschap en dialogeren met en betrekken van burgers bij de wetenschap.	107
1.2 Operationele doelstellingen	107
1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	108
1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's).....	108
1.3.2. Overige entiteiten onder toezicht	111
1.4 Stimuleren van STEM-studiekeuze en -loopbanen	111
VIII. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD.....	113
1. Apparaatskredieten	113
1.1 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	113
1.2 Departement Economie, Wetenschap en Innovatie.....	113
1.3 IVA's zonder rechtspersoonlijkheid - Agentschap Innoveren en Ondernemen	117
2. Provisies/Thema overschrijdend	122
2.1 Ontvangsten	122
2.2 Uitgaven	122
X. Lijst met afkortingen	131
IX. OVERZICHT REGELGEVINGSINITIATIEVEN.....	132
- Vlaams energie en klimaatplan 2021-2030..... Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.	
o VLAIO als trekker	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
o EWI als trekker.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
- Luchtbeleidsplan 2030	136

I. INLEIDING DOOR DE MINISTER

De Vlaamse economie had – mede door de steunmaatregelen vanuit VLAIO en PMV – de Coronapandemie eerder goed doorstaan. Het jaar 2021 werd afgesloten met een record aan nieuwe ondernemingen en het ondernemersvertrouwen en de groeiverwachtingen evolueerden gunstig.

Ook ons innovatie-ecosysteem presteert uitmuntend. Met een aandeel van O&O-investeringen van 3,6% bbp in 2020 is Vlaanderen internationaal een absolute topper, we behoren tot de innovatieleiders in de EU, en onze ondernemingen, ook de kmo's, voeren steeds meer innovaties door. Nergens in de EU zijn er meer innovatieve ondernemingen. Met het relanceplan "Vlaamse Veerkracht" werd de innovatiecapaciteit van bedrijven en kennisinstellingen gericht op duurzaamheid, digitalisering en zorg ook fors uitgebouwd. Er is ook volop ingezet op het versterken van de lokale handelskernen.

De uitbraak van de oorlog in Oekraïne in het voorjaar van 2022 stort onze economie en samenleving in een onrustwekkende situatie. Het conflict aan de Oostgrens van de Europese Unie verstoort immers ook belangrijke toeleveringsstromen voor onze economie. De toevoer vertraagt en de prijzen van grondstoffen en vooral energie stegen tot ongekeerde hoogtes. De inflatie swingt de pan uit met stijgende loonkosten tot gevolg. Dit alles zet de competitiviteit en zelfs de leefbaarheid van ondernemingen in Vlaanderen onder een immense druk. De vooruitzichten zijn bijzonder onzeker.

Vanuit het Vlaams beleid voor Economie, Wetenschap en Innovatie zullen we deze crisis aanpakken via vier actiedomeinen en we zetten daarbij belangrijke bijkomende budgetten in:

1. Steun voor ondernemingen met hoge energiekosten;
2. Versnellen van de energietransitie;
3. Werk maken van meer strategische onafhankelijkheid;
4. Ondersteunen van de competitiviteit door meer productiviteit en innovatie.

Met deze acties slaan we de brug naar sterke, duurzame kennisinstellingen en ondernemingen die op lange termijn bijdragen aan de werkgelegenheid en de welvaart in Vlaanderen.

1. Steun voor ondernemingen met hoge energiekosten

We trekken 250 miljoen euro uit om de energiekosten van kmo's en grote ondernemingen te helpen drukken, maar ook één miljard euro voor bijkomende leningen en waarborgen. Hiermee zorgen we voor financiële buffers om een deel van de impact van de crisis op te vangen. Deze ingrepen zijn nodig om faillissementen bij onze kmo's te voorkomen en de productiecapaciteit en tewerkstelling in belangrijke industriesectoren te vrijwaren. Voor internationale vestigingen is het ook belangrijk het gelijke speelveld met onze buurlanden te verzorgen.

Energiekosten drukken

De Vlaamse Regering voorziet subsidies op basis van het artikel 2.4 van het Europese Tijdelijke Staatssteunkader. De steun is tijdelijk, gericht en voorwaardelijk. Dit uit zich in volgende krachtlijnen.

- De steun wordt voorzien voor het 4de kwartaal van 2022 en het 1ste kwartaal van 2023.¹
- Ondernemingen moeten een operationeel verlies boeken in de steunperiodes en er kunnen tot einde 2023 geen uitkeringen van dividenden gebeuren.
- Alleen gezonde ondernemingen met een voldoende hoge energiekost in 2021 komen in aanmerking.
- De bedrijven die steun aanvragen mogen in het betreffende kwartaal niet meer dan 35% van het personeel in tijdelijke werkloosheid geplaatst hebben.
- Ondernemingen die de steun bekomen kunnen in 2023 geen beroep doen op de VLAIO-maatregelen voor economische steun STS en kmo-groeisubsidie.
- Ondernemingen die vallen onder de Energiebeleidsovereenkomsten (EBO's), moeten zich aansluiten en de verplichtingen nakomen.

Deze maatregel is ondertussen aangemeld bij de Europese Unie; uitbetalingen zullen pas na afloop van het kwartaal en na controle van de bewijsstukken gebeuren. VLAIO zal bij de controles ook gebruik maken van het Subsidieregister.

Leningen en waarborgen

Om de nodige liquiditeiten, overbruggingsfinanciering en waarborgen te helpen garanderen voor ondernemers voorzien we een totale extra capaciteit van 1 miljard euro, waarvan alvast 250.000 euro voor de Overbruggingslening.

In een eerste fase wordt de bestaande Overbruggingslening uitgebreid in twee stappen.

Stap één betreft de verhoging van het bedrag tot maximaal 750.000,- euro zoals voorzien binnen de huidige aanmelding voor kmo's.

In stap twee zullen we de doelgroep verruimen naar alle ondernemingen, met een maximum van 2 miljoen euro en een looptijd van 6 jaar.

Daarnaast wordt 200 miljoen euro vrijgemaakt voor de machtiging voor waarborgen door PMV, waarbij het waarborgbedrag van 400 miljoen naar 600 miljoen opgetrokken.

2. Versnellen van de energietransitie

Deze crisis is in belangrijke mate een crisis van de energiekosten. Om de energiekosten van ondernemingen op termijn te drukken en de onafhankelijkheid van dure fossiele brandstoffen te verhogen is het noodzakelijk dat we breed in onze economie de energietransitie versnellen. Dit kan door ondernemingen te stimuleren op korte termijn te investeren in nieuwe technologieën die de energie-efficiëntie en het aandeel hernieuwbare energie verhogen. Men kan daarbij denken aan warmtepompen, elektrische boilers, zonne-energie, biomassa, geothermie, etc. Deze aanpak moet niet enkel de kostenpositie van onze ondernemingen ondersteunen, maar draagt ook bijzonder bij aan onze belangrijke klimaatambities.

Impulsprogramma voor energiemaatregelen

Om de noodzakelijke versnelling tot stand te brengen, willen we dit en volgend jaar een impulsprogramma realiseren. Dit wordt een geïntegreerd programma met maatregelen om bedrijven uit diverse sectoren te informeren, te adviseren en te

---

¹ Het toekennen van energiesteun aan bedrijven in het eerste kwartaal van 2023 blijft onder voorbehoud van een verlenging van het tijdelijke crisis kader (TCF) door de Europese Commissie.

begeleiden. Het programma zal tevens acties omvatten om nieuwe toepassingen te demonstreren. We zullen ook voorzien in investeringssteun om de meerkosten van de meest ecologische investeringen te helpen opvangen en flankerende maatregelen. Meer concreet gaat het over:

- het creëren van tractie door een gepaste brede én gerichte outreach, gekoppeld aan, neutrale informatie op maat van sectoren en bedrijven;
- adviesverlening op maat, gericht op begeleiding naar en bij implementatie over marktklare technologische mogelijkheden en het scherp stellen van de businesscase;
- experimenteerruimte en ruimte voor kennisopbouw over procesaanpassingen op maat van sectoren én individuele ondernemingen;
- demo-infrastructuur om de mogelijkheden van specifieke oplossingen uit te dragen naar ondernemingen;
- investeringssteun en kapitaal om de rendabiliteit van specifieke oplossingen te verbeteren voor (groepjes van samenwerkende) ondernemingen;
- specifieke opleiding en bijscholing.

In 2023 wordt voor dit impulsprogramma 20 miljoen euro extra voorzien. Het programma wordt aangevuld met de reguliere middelen voor ecologiesteun van VLAIO. Daarnaast worden verschillende kredieten en VLAIO-instrumenten waaronder COOCK en proeftuinen georiënteerd naar de doelstellingen van het impulsprogramma.

Investeringsprojecten

Parallel zullen we een impuls geven aan bedrijfsinvesteringen in duurzame kapitaalsintensieve projecten, die een extra investering zijn ten opzichte van de normale bedrijfsvoering. Hiervoor zal een werkwijze uitgerold worden i.s.m. de investeringsmaatschappijen PMV en LRM. Deze zullen kapitaal ter beschikking stellen aan ondernemingen die willen investeren in het verduurzamen van hun productieproces, hun infrastructuur en/of bedrijfsvoering. Er wordt gekeken naar mogelijke verbeteringen m.b.t. verwarming, isolatie, machinepark, PV-panelen, laadpalen... De investeringsmaatschappij neemt het projectmanagement en de opvolging op zich. De kapitaalparticipatie gebeurt rechtstreeks of via een hiertoe opgerichte SPV, waarin ook de onderneming zelf en/of een externe investeerder participeert, om zo voor een hefboom op de middelen van de investeringsmaatschappij te zorgen. De investeringsmaatschappijen werken hierbij complementair aan de markt.

Om dit mogelijk te maken wordt een kapitaalverhoging van 30 miljoen euro (ESR 8) bij LRM voorzien.

3. Werk maken van meer strategische onafhankelijkheid

Deze crisis drukt ons met de neus op de feiten van de enorme afhankelijkheid van onze regio en ook de ganse Europese Unie van andere continenten voor energie, grondstoffen en cruciale goederen en componenten. We volgen dan ook met bijzondere betrokkenheid het EU-debat en de initiatieven van de Europese Commissie om de strategische onafhankelijkheid van de Europese Unie via waardeketens en ecosystemen te versterken. We zetten ook het Vlaamse innovatiebeleid in om deze doelstelling te ondersteunen.

IPCEI

In dit beleid nemen de IPCEI's een belangrijke rol in. Vlaanderen zal strategisch deelnemen aan nieuwe IPCEI-calls, in het bijzonder rond duurzaamheid. We voeren ook onze engagementen aangaande de participatie van Vlaamse bedrijven in de Europese waardeketens voor batterijen en waterstof verder uit.

Innovatieve landbouw- en voedselhub

Deze aanvoercrisis confronteert ons ook met het belang van de zelfvoorziening op het vlak van voedsel. Met een performante landbouw en voedingsnijverheid staat Vlaanderen traditioneel sterk. Tegelijk stellen zich enorme uitdagingen op het vlak van duurzaamheid en economische leefbaarheid. We bekijken met de sectoren, de kennisinstellingen en het middenveld welke structurele maatregelen kunnen genomen worden om Vlaanderen als een innovatieve landbouw- en voedselhub op de kaart te zetten en welke innovatietrajecten nodig zijn. We versterken alvast de Europese innovatiesamenwerking rond data in de landbouw, rond de systeemtransitie naar duurzame landbouw en rond diergezondheid via de structurele participatie aan de EU-partnerschappen hierover binnen Horizon Europe. Hiervoor wordt 2,7 miljoen euro ingeschreven.

Circulair ondernemen

In het kader van onafhankelijkheid van grondstoffen willen we onze voortrekkerspositie op het vlak van circulaire economie verder uitbouwen. Na de impulsmiddelen via Vlaamse Veerkracht zullen we vanaf 2023 jaarlijks 5 miljoen euro uittrekken. We zullen deze in hoofdzaak inzetten voor enerzijds basisonderzoek via FWO en anderzijds 'proeftuinen' waar bedrijven, kennisinstellingen en sociale economie samenwerken rond projecten om de adoptie van nieuwe technieken te versnellen. We stemmen hierover af binnen het transitieplatform 'Vlaanderen Circulair' en zullen ook de speerpuntclusters stimuleren om te werken rond circulaire economie.

European Chips Act

De digitalisering maakt dat we bijzonder afhankelijk zijn geworden van microchips. Zonder gegarandeerde toevoer van semiconductoren valt onze industrie stil. We spelen in op de IPCEI micro-elektronica om de betrokkenheid van lokale deeptech-bedrijven, foundry's en start-ups bij de nieuwe Europese waardeketen te verzekeren. We steunen de visie van de Europese Commissie om Europa voorsprong te laten nemen in O&O voor de meest geavanceerde nodes en de versterking van de lokale chipsproductie in de EU. We nemen ook actief deel aan de besluitvorming in de raadsfillière industrie waarbij we een centrale rol beogen voor imec in nieuwe pan-Europese onderzoeks- en pilootinfrastructuren. We nemen alvast het initiatief om imec vanaf 2023 structureel te versterken met een bijkomende jaarlijkse dotatie van 8 miljoen euro.

4. Ondersteunen van de competitiviteit door meer productiviteit

De inflatie en de stijging van de lonen ondergraaft op korte termijn het concurrentievermogen van onze bedrijven. Innovatie en digitalisering zijn zonder meer hefboomen om de productiviteit en zo de competitieve positie van ondernemen te versterken.

VLAIO heeft dan ook een centrale rol te spelen om de innovatieprocessen aan te moedigen met toegankelijke steunprogramma's die ook zorgen voor maatschappelijke meerwaarde. We voorzien hiertoe de nodige kredieten. Na de succesvolle proefoproepen verankeren we de Innovatieve Starterssteun zodat jonge beloftevolle bedrijven via een aangepast instrument geholpen worden in hun innovatiegedreven groei. Digitalisering bij ondernemingen stimuleren we via de implementatieacties van de beleidsagenda's AI en Cybersecurity.

We moeten ook blijven investeren in topdomeinen en -instellingen om onze kennisbasis te verstevigen. Daarom verhogen we de jaarlijkse dotatie van VIB met 4 miljoen euro. Het VLIZ wordt verder uitgebouwd met een extra dotatie van 1 miljoen euro. Om in te spelen op de infrastructuurnoden bij VITO voorzien we 2 miljoen euro.

O&O-initiatieven die de brug slaan tussen kenniscentra en bedrijven verdienen extra aandacht. Zij versnellen immers economische valorisatie. De speerpuntcluster voor gezondheidstechnologie MEDVIA komt op kruissnelheid. Daarom verhogen we de onderzoeksmiddelen voor clusters met 2 miljoen euro. Voor de hogescholen garanderen we vanaf 2023 een structureel budget van 3 miljoen euro voor toepassingsgerichte onderzoeksinfrastructuur.

***

Het zal geen gemakkelijk traject worden het komende jaar. We beleven immers uitzonderlijke tijden die ook een bijzondere bedreiging vormen voor ons economisch weefsel en onze levenswijze. Met de bruggen die we bouwen vanuit het beleid voor economie en innovatie zullen we onze ondernemingen helpen de crisis door te komen. Via de acties van het project Flanders Technology & Innovation zullen we bedrijven en burgers bovendien nauw betrekken bij dit verhaal en zo het vertrouwen helpen herstellen. Onze innovatiekracht biedt ons immers een goede uitgangspositie om de energietransitie te versnellen, onze afhankelijkheid beter te beheersen en door kennis en technologie oplossingen aan te reiken om de concurrentiekracht van onze ondernemingen te helpen vrijwaren en maatschappelijke uitdagingen aan te pakken. We kunnen de toekomst hoopvol tegemoet zien.

Jo Brouns
Vlaams minister van Economie, Innovatie,
Werk, Sociale Economie en Landbouw

II. SAMENVATTING

In deze beleids- en begrotingstoelichting vindt u in de eerste plaats de acties die we zullen ondernemen om de strategische en overkoepelende doelstellingen van het beleidsdomein EWI uit te voeren. Daarnaast belichten we de verschillende beleidsvelden economie, wetenschapsbeleid, innovatie en wetenschapspopularisering. De instrumenten binnen de beleidsvelden staan ten dienste van de missies geformuleerd via de grote projecten en actuele prioriteiten in het kader van de crisis.

Maar we beginnen deze samenvatting met een omgevingsanalyse en een globaal overzicht van de begroting.

1. Macro-economische omgevingsanalyse

Context

De afgelopen jaren werd de wereldeconomie geconfronteerd met de gevolgen van de Covid-crisis. Hoewel er zeker sprake was van een sterke herneming van de economie in 2021 (Vlaanderen kende een groei van ongeveer 7% in 2021, na een negatieve groei van -5,5% in 2020), zorgden een gestegen energieprijz (vanaf november 2021), de verdere onzekerheid betreffende het verloop van Covid-19 en de nog precaire situatie binnen bepaalde waardenketens voor minder positieve groeiverwachtingen dan initieel verwacht. De inval van Rusland in Oekraïne in het voorjaar van 2022 heeft het bovenstaande nogmaals versterkt. Hoewel de Vlaamse economie slechts beperkt afhankelijk is van directe handel met Rusland², hadden de Europese sancties wel een negatieve impact op bepaalde sectoren. Het was echter vooral de stijging van de energieprijz en de onzekere bevoorrading van bepaalde producten die leidde tot historisch hoge inflatiecijfers. Deze situatie zorgt voor veel onzekerheid voor de toekomst, wat we ook zien in de evolutie van de macro-economische en conjunctuurindicatoren.

Aangepaste groeiverwachtingen

Zo zou op basis van de laatste raming van het Planbureau (september 2022) de Belgische economie in 2022 uiteindelijk groeien in reële termen met 2,6%; voor 2023 daarentegen zou de groei slechts uitkomen op 0,5%. Het Planbureau is hiermee positiever dan de grootbanken, die de economische groei inschatten op 2,35%³ voor 2022 en op -0,1%⁴ voor 2023. De laatste schattingen voor Vlaanderen zelf dateren uit juli 2022⁵, met een verwachte groei voor Vlaanderen van 2,8% in 2022 en 1,3% in 2023. Op basis van de recente herzieningen op Belgisch niveau kan verwacht worden dat deze ook voor Vlaanderen lager zullen uitvallen. Ook in de ons omliggende landen worden de groeiverwachtingen naar beneden toe gecorrigeerd, net als de groeiverwachtingen van de grote wereldeconomieën zoals de VS, het VK, Canada, China en Japan⁶, wat voor Vlaanderen als kleine open economie ook negatieve gevolgen kan hebben.

---

² EWI (2022), doorrekening en effect van sancties tegen Rusland (en Belarus)

³ Gemiddelde van de septemberschattingen van ING en KBC

⁴ Gemiddelde van de septemberschattingen van ING en KBC. Belangrijk te vermelden is dat ING voor 2023 een negatieve groei verwacht (-0,4%), daar waar KBC nog een positieve groei (0,2%) verwacht.

⁵ Regionale Economische Vooruitzichten 2022-2027

⁶ OECD interim outlook september 2022

Consumenten- en producentenvertrouwen negatief

De indicator van het consumentenvertrouwen in Vlaanderen werd in maart 2022 opnieuw negatief en kende in september nogmaals een sterke terugval. Hij bereikte zijn laagste waarde van de voorbije 10 jaar. Ook de synthetische curve, die de evolutie van het ondernemersvertrouwen in Vlaanderen weergeeft, kende de afgelopen maanden een sterke terugval. De ondernemers waren in september 2022 uitgesproken negatief over de toekomst in vergelijking met een jaar eerder, maar het historisch lage niveau van deze indicator ten gevolge van de Covid-crisis en de daaraan verbonden lockdowns ligt op dit moment nog veraf.

Prijsevoluties⁷

Een van de grote economische bezorgdheden van het moment is de invloed van prijsstijgingen op de economie en dan in het bijzonder de energieprijzen. In 2021 werd België geconfronteerd met een stijging van de HICP met 3,2%; een hoge stijging in vergelijking met deze binnen het Eurogebied (2,6%). Dit verschil was voor België vooral te verklaren door de prijsevolutie van energiedragers die in 2021 een prijsstijging kenden van 22,4% ten opzichte van 2020 (in contrast met een prijsstijging van 13% voor het Eurogebied). Voor september 2022 wordt een inflatie verwacht van 12%⁸ in vergelijking met september 2021, ongeveer 2% hoger dan het gemiddelde van het Eurogebied. De prijs van energiedragers ligt ongeveer 67% hoger dan in september 2021; de niet-bewerkte en bewerkte levensmiddelen kenden een stijging van respectievelijk 8,5% en 10,2%. Hoewel de prijsstijging van energiedragers voor België ongeveer 27 procentpunten hoger ligt dan voor het Eurogebied, ligt de onderliggende inflatie en deze van de bewerkte en niet-bewerkte levensmiddelen lager dan het gemiddelde van de Eurolanden. Niet alleen de consumentenprijzen kenden een sterke stijging, ook de afzetprijnsindexen kenden een opmerkelijke stijging; zo lag de algemene index in augustus 36% hoger dan deze van dezelfde periode in 2021. Ook hier werden de sterkste afzetprijsstijgingen geregistreerd in de sectoren "Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht", "De vervaardiging van bouwmaterialen" (glas, klei, cement, beton, metaal) en de Chemische sectoren – allen sectoren met een energie-intensieve productie of die sterk afhankelijk zijn van de energieprijzen.

Financiële markten

De extreem hoge inflatie in 2022 zette de ECB aan om het expansieve monetaire beleid van de voorbije jaren opnieuw in te perken. De MRO⁹-interestvoet, die de bulk van de bancaire liquiditeit voorziet, werd in juli 2022 van 0% (een niveau dat aangehouden werd sinds 2016) opgetrokken tot 0,5%, om in september 2022 opnieuw opgetrokken te worden tot 1,25%. Ook de rentevoeten van de depositofaciliteit en deze van marginale-uitleenfaciliteit¹⁰ werden opgetrokken tot respectievelijk 0,75% en 1,5%. Bovenstaande zorgt ervoor dat de banken minder snel (of tegen hogere kost) leningen zullen toekennen, met als doel de economie en inflatie wat af te koelen.

---

⁷ Op basis van NBB en prijzenobservatorium FOD-economie

⁸ Op basis van de HICP

⁹ Main Refinancing Operations

¹⁰ Deposit Facility en Marginal Lending Facility

2. Omgevingsanalyse innovatiesysteem

Wat betreft de O&O-uitgaven heeft Vlaanderen de laatste jaren een enorme inhaalbeweging gemaakt. In 2020 besteedde Vlaanderen 9,6 miljard euro of 3,60% van het bbp aan O&O (GERD/bbp). Met deze cijfers vergroot Vlaanderen jaar na jaar de afstand t.o.v. het gemiddelde in Europa (2,19%) en behoort het tot de absolute Europese top, vóór Zweden (3,49%).

De bedrijven halen in 2020 een O&O-intensiteit van 2,58% terwijl alle publieke onderzoeksinstellingen samen een O&O-intensiteit bereiken van 1,02%. Opgesplitst naar financieringsbron (meest recente cijfers zijn hier 2019 waarbij O&O-intensiteit = 3,35%) werd 2,56% van de O&O-uitgaven door private onderzoeksmiddelen gefinancierd en 0,79% door publieke financiering.

Het leeuwendeel van de O&O-uitgaven door de ondernemingen zit geconcentreerd bij een kleine groep van bedrijven (de top 50 van O&O-actieve bedrijven zijn goed voor ruim de helft van de O&O-uitgaven van alle bedrijven) en de farma, chemie, ICT, elektronica en machinebouw vertegenwoordigen drie kwart van alle O&O-uitgaven bij de bedrijven.

De totale innovatiegraad, die (al dan niet voltooide) product- en/of bedrijfsprocesinnovaties, inclusief niet-technologische bedrijfsprocesinnovaties, omvat, bedraagt in de Vlaamse bedrijfswereld 75% voor de periode 2018-2020. Dit aandeel ligt in lijn met een eerder geobserveerde stijging in de periode 2006-2018. Grote ondernemingen hebben vaker innovatieactiviteiten dan kmo's en in de industrie ("manufacturing") komen innovatieactiviteiten vaker voor dan in de dienstensector. Hightechondernemingen hebben ook vaker innovatieactiviteiten dan lowtechondernemingen. De innovatieactiviteiten bij kmo's nemen echter bij elke meting toe.

Door de Europese Commissie werd een Regionaal InnovatieScorebord (RIS) ontwikkeld dat 240 Europese regio's analyseert. Vlaanderen prijkt in 2021 op plaats 27. Het Vlaams Gewest is voor het eerst een 'innovatieleider, en de innovatieperformantie nam toe sinds 2011. Vlaanderen scoort zeer sterk voor drie indicatoren: kmo's met procesinnovaties, de innovatie-uitgaven per tewerkgestelde en innovatieve kmo's die samenwerken met anderen.

Het aantal werkenden in kennisintensieve sectoren bedroeg 9,3% voor Vlaanderen (2021) tegenover gemiddeld 9,8% in de EU27. Het totale aantal O&O-personeelsleden bedroeg 61.358 in 2020 en dit aantal neemt jaar na jaar toe. Het aandeel hiervan in de beroepsbevolking ligt ruim boven het EU-gemiddelde (Vlaanderen: 1,91%; EU27: 1,37%; cijfer 2019).

3. Cijfermatig overzicht

De globale budgetevolutes voor de beleidskredieten worden in de tabellen hieronder weergegeven en verder toegelicht.

TOTAAL – ECONOMIE, WETENSCHAP EN INNOVATIE, excl. Apparaatsuitgaven en programma B

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2022	82.097	26.519	0	2.111.911	1.889.777
Bijstelling BO 2023	5.374	- 251	0	1.318.058	1.498.744
BO 2023	87.471	26.268	0	3.429.969	3.388.521

PROGRAMMA EC – ECONOMIE

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2022	81.990	26.519	0	906.183	760.357
Bijstelling BO 2023	5.372	- 251	0	1.307.372	1.394.666
BO 2023	87.362	26.268	0	2.213.555	2.155.023

Economie (Programma EC) heeft betrekking op de middelen van het Fonds Innoveren & Ondernemen. Dit fonds wordt beheerd door het Agentschap Innoveren & Ondernemen en wordt ingezet voor maatregelen gericht op:

- het stimuleren van ondernemerschap (bespreking onder strategische doelstelling: *Meer en sterkere ondernemers*);
- het verhogen van het groeipotentieel en het innoverend vermogen van de Vlaamse ondernemingen (bespreking onder strategische doelstellingen: *Veerkrachtige sectoren en bedrijven* en *Impactvol innoveren in bedrijven en clusters en optimale kennisverspreiding in het beleidsveld Innovatie*);
- het creëren van stimulerende omgevingsfactoren voor het ondernemen (bespreking onder strategische doelstelling: *Duurzame en innovatieve ruimte om te ondernemen*).

Ook de maatregelen in het kader van de energiecrisis worden vanuit dit programma voorzien.

De stijging in het VAK/VEK-budget wordt verklaard doordat er 1 miljard euro extra aan leningen voorzien is bij VLAIO. Daarnaast wordt er ook nog bijkomend 200 miljoen euro voorzien voor waarborgen.

PROGRAMMA EE – WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2022	0	0	0	796.609	726.857
Bijstelling BO 2023	0	0	0	- 38.238	57.298
BO 2023	0	0	0	758.371	784.155

Met de middelen rond wetenschappelijk onderzoek (Programma EE) wordt er geïnvesteerd in grensverleggend fundamenteel onderzoek gedreven door de nieuwsgierige onderzoeker. Het doel is te investeren in de kennisbasis van onderzoekers en ondernemingen om voorop te kunnen lopen in de economie van morgen, en in excellent onderzoek van onderzoekscentra en universiteiten.

De daling van de VAK is een gevolg van de techniek van de meerjarige oproepen bij FWO. In 2023 zijn er minder van dergelijke oproepen gepland. Per saldo noteren we daarom een lager VAK.

PROGRAMMA EF – INNOVATIE

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2022	107	0	0	386.673	383.073
Bijstelling BO 2023	2	0	0	37.696	35.896
BO 2023	109	0	0	424.369	418.969

Met innovatie (Programma EF) wordt er een brug geslagen tussen het wetenschappelijk onderzoek en de praktische toepassing ervan. Hierbij worden dotaties gegeven aan strategische onderzoekscentra met het oog op innovatieve economische en maatschappelijke valorisatie van excellent onderzoek op gebied van micro- & nano-elektronica, biotechnologie, duurzame ontwikkeling, digitalisering en maakindustrie.

De toename van de VAK voor innovatie is in hoofdzaak het resultaat van geschetste verhogingen van de dotaties aan de SOC's in het kader van de (nieuwe) convenants en/of voor O&O-infrastructuur.

PROGRAMMA EG – WETENSCHAPSCOMMUNICATIE

	(duizend euro)				
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2022	0	0	0	10.473	10.899
Bijstelling BO 2023	0	0	0	309	126
BO 2023	0	0	0	10.782	11.025

Het programma Wetenschapscommunicatie (Programma EG) heeft betrekking op de middelen die het Departement EWI aanwendt om het brede publiek en jongeren te informeren over en te sensibiliseren voor het belang van wetenschap, en technologische innovatie en zo het maatschappelijk draagvlak voor deze domeinen te versterken. Acties rond STEM, creativiteit en ondernemerschap worden (ook) ontwikkeld binnen het programma EC door het VLAIO.

III. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

1. Transversale en horizontale doelstellingen

Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan

Ook in 2023 zal het departement EWI, in samenwerking met VLAIO, acties van het Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan 2020-2024 ten uitvoer brengen. Deze acties leggen de focus op ondernemend onderwijs en jong maatschappelijk ondernemerschap, het verbreden van het STEM-actieplan en de STEM-academies, mediawijsheid en digitalisering. Er zal hierbij bijzondere aandacht besteed worden aan maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren.

Horizontaal integratie- en gelijke kansen beleidsplan

Binnen ons beleidsdomein hebben wij ook de nodige aandacht voor gelijke kansen voor alle burgers.

Zo wordt in de regelgeving van de Vlaamse subsidie voor de "Industriële Onderzoeksfondsen (IOF) en interfaceactiviteiten voor de Vlaamse associaties", de subsidie voor de "Bijzondere Onderzoeksfondsen" (BOF) en de subsidie voor de "omkadering van jonge onderzoekers" (OJO) engagement gevraagd voor een gender- en diversiteitsbeleid. In 2023 zal de vijfjaarlijkse evaluatie van deze instrumenten plaatsvinden. Het element van gender- en diversiteitsbeleid wordt samen met de andere onderdelen van de regelgeving hierin meegenomen.

In de convenanten van de structurele partners wetenschapscommunicatie zijn eveneens doelstellingen ingeschreven inzake gelijke kansen en diversiteit (zie bespreking beleidsveld wetenschapscommunicatie). Binnen het ondernemerschapsbeleid worden drempels weggewerkt voor starters en pré-starters die verder afstaan van het ondernemerschap. In de STEM-agenda 2030 is tevens "een inclusieve benadering" opgenomen.

Vlaams actieplan armoedebestrijding

Zelfstandige ondernemers die in moeilijkheden zijn of kunnen komen, kunnen gebruik maken van de nodige begeleiding bij de vzw Dyzo. Deze vzw ontvangt daarvoor financiële ondersteuning vanuit VLAIO (zie bespreking structurelement "ondernemerschap"). Hierdoor helpen we het risico om in armoede terecht te komen voor deze ondernemers te beperken.

2. Overkoepelende strategische doelstellingen

a. Transversale strategische doelstellingen

1. Lokaal ondernemerschap laten bloeien

Conform de mededeling aan de Vlaamse Regering uit 2020 "Bedrijvige Kern, werk aan de winkel" wordt verder gewerkt aan de 3 verschillende sporen: innovatie in de sector bewerkstelligen, het regelgevend kader voor handelsactiviteiten aanpassen en flankerende maatregelen voorzien om de gemeenten werk te laten maken van een bedrijvige kern.

Innovatie in de sector bewerkstelligen

Na de evaluatie van de e-commercecampagne "Het Internet. Ook uw zaak" is besloten die campagne te verlengen maar ook in te zetten op meer segmentatie met doelgroepen zoals starters, 50-plussers of ambulante handelaars. Er zal een co-creatie-oefening georganiseerd worden met kmo-organisaties, sectorfederaties en andere belanghebbenden om tot een aanbod te komen dat complementair is met wat de markt reeds aanbiedt en dat tevens rekening houdt met de verwachte trends en ontwikkelingen die handelaars zullen aanzetten blijvend te schaven aan hun winkelconcepten om relevant en concurrentieel te blijven.

Aanpassing van het regelgevend kader

De Vlaamse Regering keurde wijzigingen aan het decreet integraal handelsvestigingsbeleid principieel goed. In 2023 zullen deze decreetswijzigingen, na definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering, in het Vlaams Parlement behandeld worden.

Daarnaast is gestart met studiewerk naar de differentiatiemogelijkheden betreffende handelsactiviteiten in gebieden met bestemmingscategorieën voor bedrijvigheid of voor wonen, bijvoorbeeld via aanbod- en restrictiegebieden voor handelsactiviteiten. Deze oefeningen verlopen in samenwerking met het departement Omgeving en kunnen leiden tot een Vlaams beleidskader conform het decreet integraal handelsvestigingsbeleid, hetzij een element vormen van een Vlaams beleidskader in uitvoering van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Dit voorbereidend studiewerk wordt gefinancierd met de middelen voor ruimtelijk-economisch onderzoek 1EC347 van het begrotingsartikel ECH-1ECB5FA-WT.

Flankerende maatregelen

Het komende jaar zullen collectieve begeleidingstrajecten starten om gemeenten met gelijkaardige initiatieven in groep te begeleiden. Informatie over interessante initiatieven en projecten zal terug te vinden zijn op een onderdeel van de VLAIO-website, de "vitrine" zodat goede praktijken ruimer verspreid geraken.

Samenwerking met VVSG

Er bleek een grote nood bij de gemeenten om beroep te kunnen doen op de diverse mogelijkheden om hun beleid (en beleidsinitiatieven) te professionaliseren. Naast de verschillende vormen van personele ondersteuning zijn er ook toolboxes ontwikkeld om complexe leegstaande bedrijfsruimten aan te pakken en om kernversterkende initiatieven te documenteren. Samen met de VVSG zal bekeken worden op welke manier steden en gemeenten best verder ondersteund worden inzake deze thema's en in het bijzonder inzake de aanpak van de leegstand.

Steden en gemeenten spelen een belangrijke rol in het VLAIO-Netwerk om samen een sterk ecosysteem te creëren dat ondernemerschap en innovatie stimuleert.

Ambulante handel en kermissen

We actualiseren de wetgeving rond Ambulante handel en kermissen, twee sectoren die bijdragen tot een bruisende, bedrijvige kern. Zo maken we werk van administratieve vereenvoudiging, verlagen we verder de drempels tot het ondernemerschap en versterken we de lokale autonomie. Parallel met het regelgevend traject voorzien we niet alleen een communicatietraject maar ook een flankerend digitaliseringstraject om de organisatie van ambulante handel en kermissen voor alle betrokkenen te vereenvoudigen of te verbeteren.

De opportuniteit en de haalbaarheid van de optie om de mogelijkheid voor de verhuurder tot het indexeren van handelshuurprijs te koppelen aan de EPC-waarde van het pand, wordt verder onderzocht. Hierbij zal ook een advies van de SERV worden ingewonnen. Afhankelijk van de resultaten van die analyse zal in 2023 al dan niet een concrete maatregel geïmplementeerd worden.

City of things

Met de collega's bevoegd voor Digitalisering en voor Binnenlandse Aangelegenheden bouwen we aan de Slimme Regio Vlaanderen. Vanuit het economische beleid en het innovatiebeleid verenigen we het bedrijfsleven en verhogen we de aankoopkracht en de kennis van de gemeenten voor slimme toepassingen.

Net als in de afgelopen periode willen we met VLAIO en vanuit het economisch en innovatiebeleid bijdragen aan de verdere uitrol van een Slimme Vlaamse Regio. Dit houdt in het bedrijfsleven beter te verenigen, beter te coördineren op Vlaams niveau en lokale besturen te ondersteunen bij het opbouwen van kennis en het aankopen van slimme oplossingen. De finale doelstelling is om een bijdrage te leveren aan het gezamenlijk aanpakken van een aantal belangrijke maatschappelijke uitdagingen zoals de mobiliteitsknoop, de klimaatcrisis en de energietransitie.

In 2023 wordt een zesde oproep gelanceerd via EFRO waarbij 5 miljoen euro aan middelen voor cofinanciering voorzien wordt, naast eenzelfde bedrag vanuit EFRO. De bedoeling van deze oproep is om projecten op te schalen en vlaanderenbreed afneembaar te maken. Er wordt daartoe een analyse gemaakt van projecten met potentieel tot opschalen, in het kader van de begeleiding van de oproep 2022.

Het project Smart Retail Dashboard wil gegevens rond drukte en bestedingen verzamelen en ter beschikking stellen van lokale besturen om het lokaal detailhandelsbeleid te verbeteren.

City of Things staat niet alleen, maar is een belangrijk instrument in de bredere uitrol van de Slimme Regio Vlaanderen. VLAIO werkt voor deze doelstelling nauw samen met Agentschap Binnenlands Bestuur en Digitaal Vlaanderen in een programmamanagement-office, onder de noemer 'Smart Region Office'. Als deel van haar werking faciliteert het Smart Region Office de interactie tussen ondernemingen en lokale besturen, alsook het bredere ecosysteem.

In dat ruimere ecosysteem krijgen twee stakeholdersorganisaties financiële ondersteuning vanuit VLAIO, nl. VVSG en Slimme Regio Vlaanderen. VVSG vormt de verbinding tussen VLAIO en de lokale besturen. Het bedrijvennetwerk Slimme Regio Vlaanderen vertegenwoordigt hun leden – bedrijven uit het smart-citiesdomein – in het ecosysteem en verbindt hen met gesubsidieerde projecten van steden en gemeenten. Door te werken met twee duidelijke aanspreekpunten

voor vraag en aanbod en een centrale facilitatie te bieden via het Smart Region Office ondersteunt VLAIO de verdere ontwikkeling van een Slimme Vlaamse Regio.

2. Een duurzaam industriebeleid voor de toekomst

We rollen beleid uit dat erop gericht is om de productiviteit en de competitiviteit van de Vlaamse industrie te verhogen en tegelijkertijd de duurzaamheid ervan, radicaal te verbeteren. De huidige energiecrisis toont aan dat we een versnelling hoger moeten schakelen om minder afhankelijk te worden van fossiele grondstoffen. Om deze dubbele doelstelling te realiseren bestaat het industriebeleid enerzijds uit Vlaamse initiatieven, op maat gemaakt van de Vlaamse belanghebbenden en industrie; anderzijds wordt er volop ingespeeld op Europese beleidsontwikkelingen.

VLAIO begeleidt belangrijke industriële investeringen in afstemming met het beleidsdomein Omgeving via de werking 'Economische speerpuntprojecten'.

Industrieforum

Het Vlaams Industrieforum, dat de dialoog tussen de industrie en het beleid dient te versterken, staat in voor de opvolging van het industriebeleid. Het charter, ondertekend door de betrokken Vlaamse ministers en de vier sectorfederaties, bevat de belangrijkste doelstellingen en prioritaire beleidsthema's van het Industrieforum. Het Forum komt jaarlijks tweemaal samen.

Voor wat economie en innovatie betreft, wordt in 2023 verder gewerkt aan het versterken van de communicatie over de maatschappelijke baten van innovatie en overheidssteun voor innovatie. Hiervoor zullen in samenwerking met de betrokken industriefederaties acties worden uitgewerkt. Het traject van Flanders Technology & Innovation is daarbij een belangrijke opportuniteit. Tevens ondersteunen we verder de acties voor de energietransitie van de industrie, en in het bijzonder de vergroening van de energiedragers van de niet-ETS industrie.

Industrie 4.0 – groene digitalisering en technologie voor werkbaar werk

Industrie 4.0 is één van de grote maatschappelijke transitieën vermeld in de Visie 2050 en opgenomen in de VSDO IV. Ze wordt gedreven door de verregaande digitalisering. In lijn met de internationale evoluties, zetten we via digitalisering in het bijzonder in op verduurzaming op het vlak van energie en circulair materiaalgebruik. Anderzijds focussen we ook op de menselijke kant. Digitaliseren vraagt belangrijke inspanningen van de werknemers en de organisaties, maar digitale technologieën hebben een groot potentieel om bij te dragen aan werkbaar werk en een meer inclusieve arbeidsmarkt.

We bouwen verder op de vijf werkvelden van de voorbije jaren, namelijk netwerking en verspreiding van informatie, kennisopbouw, versterking van competenties, internationale samenwerking en versterking van de toepassing. Daartoe zetten we het volledig instrumentarium van VLAIO in. De afstemming met de andere digitaliseringsinitiatieven op Vlaams niveau en met de Europese initiatieven zoals 'Horizon Europe' en het 'Digital Europe Programma' wordt opgevolgd.

Europees industriebeleid

Vlaanderen zal actief bijdragen aan het debat over de toekomst van de Europese industrie en de uitvoering van de Europese Industriestrategie.

In een context van toenemende (oneerlijke) concurrentie op wereldvlak, zal het beleid er op gericht zijn om de strategische autonomie van de Europese industrie te versterken en de strategische afhankelijkheden van de Europese Unie te verminderen.

Vlaanderen verlengt in 2023 het lidmaatschap van het Vanguard Initiative en zal deelnemen aan interregionale pilootprojecten. Ook zal Vlaanderen het co-leiderschap van het pilootproject 3D-Printing verderzetten en een rol opnemen in het bestuur van de vzw Vanguard Initiative.

Beleid rond ruimtevaart en luchtvaart en defensie.

Vlaanderen stimuleert zijn ruimtevaarteconomie met een impulsprogramma Ruimtevaarteconomie. Dat programma komt in 2022 op kruissnelheid. We overleggen met de sector in het licht van de ministeriële ESA-conferentie om zo samen te streven naar een sterke return voor de Vlaamse ruimtevaartindustrie.

Voor luchtvaart en defensie worden we geconfronteerd met Europese uitdagingen en de opportuniteit van Europese programma's. Om hierop in te spelen werd de Overleggroep Luchtvaart en Defensie opgericht. We analyseren hoe we ons best positioneren zodat bedrijven alle kansen krijgen om deel te nemen aan de Europese programma's zoals het European Defence Fund en Airbus. Er worden daartoe specifieke afstemmingen opgezet tussen de verschillende administraties in België.

Daarnaast besloot de Vlaamse Regering om via een intra-Belgische constellatie te participeren aan twee NAVO-initiatieven, namelijk DIANA en het Innovatiefonds. DIANA streeft ernaar om Emerging and Disruptive Technologies (EDT's) die 'dual use' van aard zijn en die zich o.m. situeren in de domeinen van AI, big data, cloud-informatica, hypersonische systemen, quantumtechnologie en biopower, toe te passen op verschillende vraagstukken in het veiligheid- en defensiedomein. Het Innovatiefonds moet de Bondgenoten in staat stellen om partnerschappen af te sluiten met industriële innovators en onderzoeksinstituten.

IPCEI: belangrijke projecten van gemeenschappelijk Europees belang

We zullen de mogelijkheden die de Europese Commissie ons biedt om industriële waardeketens te versterken via IPCEI-projecten (*Important Project Common European Interest-IPCEI*) blijven benutten. Met IPCEI wil de EU de lidstaten stimuleren om middelen te bundelen in grote grensoverschrijdende innovatieve projecten die bijdragen aan de concurrentiekracht en die oplossingen bieden voor de grote maatschappelijke uitdagingen van de Unie. Europa biedt de lidstaten de mogelijkheid voor een ruimere toekenning van staatssteun.

Vlaanderen neemt via VLAIO deel aan vijf IPCEIs: de IPCEI batterijen, de IPCEI waterstof, de IPCEI micro-elektronica, de IPCEI cloud en de IPCEI gezondheid.

IPCEI batterijen: Vlaanderen heeft deelgenomen aan de organisatie van een oproep voor expressions of interest in 2019. De vastleggingen voor FID voor 23 miljoen euro worden normaal gezien afgerond in 2022. Voor de toekomst is enkel nog VEK voorzien.

IPCEI waterstof: Vlaanderen heeft deelgenomen aan de organisatie van een oproep voor expressions of interest in 2020. Vastleggingen ten belope van 126 miljoen euro zullen grotendeels afgerond zijn in 2022, met uitzondering van één vastlegging in 2024.

IPCEI micro-elektronica: Vlaanderen heeft deelgenomen aan de organisatie van een oproep voor expressions of interest in 2021. De vastleggingen ten belope van 20 miljoen euro O&O-steun zullen afgerond zijn in 2022. Voor de toekomst is enkel nog VEK voorzien.

IPCEI cloud: Vlaanderen heeft deelgenomen aan de organisatie van een oproep voor expressions of interest in 2021. De vastlegging geraamd op ca. 2 miljoen euro is voorzien in 2023.

IPCEI gezondheid: Vlaanderen heeft deelgenomen aan de organisatie van een oproep voor expressions of interest in 2021. Op dit ogenblik werden geen projecten geselecteerd voor steuntoekenning.

3. Regionale specialisatie in streken en provincies

In overleg met de provincies, de kennisinstellingen en andere stakeholders werd, met het oog op afstemming tussen projectideeën, door VLAIO een overzicht gemaakt van de ideeën rond incubatoren, innovatiehubs, demoplants, enz. Om te zorgen voor een optimale doorverwijzing naar de financieringskanalen werd een gerichte structuur uitgewerkt.

Een cruciaal instrument in de versterking van de regionale specialisatie is het nieuw EFRO-programma. EFRO ondersteunt naast EFRO Vlaanderen ook de Interreg-programma's.

Ter omkadering wordt een centraal programmasecretariaat voorzien in Brussel (VLAIO – afdeling Europese programma's), ter ondersteuning van de Beheersautoriteit en het Monitoringcomité. Het centraal programmasecretariaat zal worden ondersteund door de EFRO-contactpunten (CP) in elk van de Provinciebesturen en de twee grootsteden Gent en Antwerpen, dewelke zullen instaan voor informatieverstrekking, projectwerving, directe begeleiding van potentiële projectpromotoren en inhoudelijke opvolging van goedgekeurde projecten. Hiertoe zal een protocol worden afgesloten tussen de Beheersautoriteit en de provincies en de betrokken steden.

Zoals voorzien in het EFRO-programma wordt eveneens gebruik gemaakt van het instrument "Geïntegreerde territoriale investeringen" (GTI) voor een geïntegreerde territoriale aanpak. Een GTI heeft betrekking op een specifiek geografisch gebied. Deze aanpak resulteert in onderstaand oormerking van de Europese middelen:

Op 14 september 2022 werden de eerste oproepen in het EFRO-programma voor de periode 2021-2027 gelanceerd, waar de klemtoon ligt op de thema's Smart en Green. Zo zullen de EFRO-middelen de komende jaren een aanzienlijke hefboom vormen om een slim, innovatief en duurzaam Vlaanderen op het terrein te realiseren

Meer ontwikkeld	2014-2020	2021-2027 (prijzen 2018) gecorrigeerde basis door verschuiving Limburg	2021-2027 (lopende prijzen) gecorrigeerde basis door verschuiving Limburg
GTI Kempen	9.528.052	9.657.560	10.884.960,99
GTI West-Vlaanderen	21.974.347	22.826.960	25.728.089,61
GTI stedelijke ontwikkeling	16.932.469	17.559.200	19.790.838,16
GTI Limburg	45.354.348	/	/
Generiek (incl. TB 3,5%)	81.802.784	95.036.280	107.111.709,15
TOTAAL	175.592.000	145.080.000	163.515.597,90
Transitie	2014-2020	2021-2027 (prijzen 2018)	2021-2027 (lopende prijzen)
GTI Limburg (incl. TB 3,5%)	0	100.000.000	112.562.632,87
TOTAAL EFRO	175.592.000	245.080.000	276.078.230,77

Vanuit het Fonds voor Innoveren en Ondernemen zal ook een gedeeltelijke cofinanciering worden verstrekt. Rekening houdende met de snelle opstart worden deze middelen in 2023 versterkt tot 18,3 miljoen euro.

Tevens draagt VLAIO bij aan de maturiteit van de projectideeën door ervaringsuitwisseling te stimuleren rond de financiële haalbaarheid ervan, bijvoorbeeld inzake de betalingsbereidheid van de doelgroep(en) van gebruikers.

4. Succesvol ondernemen in een digitale samenleving

Vlaanderen moet de wereldreferentie zijn voor een aantal innovatieve, digitale technologieën en sectoren, en moet een voortrekkersrol spelen in digitaal ondernemerschap. Digitalisering is een belangrijke hefboom voor het aanwakkeren van de productiviteitsgroei.

Artificiële Intelligentie en Cybersecurity

We voeren de op 22 maart 2019 goedgekeurde beleidsplannen Artificiële Intelligentie en Cybersecurity uit en willen zo Vlaamse onderzoekers, bedrijven en burgers maximaal rugwind bieden in deze cruciale, innovatieve domeinen. De Vlaamse Beleidsagenda's voor Artificiële Intelligentie en Cybersecurity zijn telkens opgebouwd aan de hand van drie luiken: top strategisch basisonderzoek, implementatie bij bedrijven en flankerende maatregelen.

De jaarlijkse een 'AI- en Cybersecurity-Barometer' moet ons in staat stellen de voortgang inzake de implementatie van AI en inzake de CS-maturiteit te meten bij de Vlaamse bedrijven.

Er wordt meer ingezet op een éénduidige communicatie. In 2022 is beslist bijkomend te investeren in de opmaak van communicatiemateriaal, en de opmaak van een PR-plan. Daarvoor wordt een opdracht in de markt gezet, die wordt uitgevoerd in de eerste helft van 2023.

In 2023 wordt er gestart met het evalueren van de verschillende onderdelen. De evaluatiecel van het Departement EWI zal de onderzoeksprogramma's AI en Cybersecurity (laten) evalueren en hierbij ook de relatie met andere initiatieven binnen het respectievelijke Vlaamse Beleidsplan (laten) onderzoeken.

Ter ondersteuning van digitale competenties in het onderwijs wordt in het kader van de beleidsagenda's AI en CS ook samengewerkt met het beleidsdomein Onderwijs onder de noemer 'Digitale School'. Binnen de beleidsagenda zijn hiervoor middelen gereserveerd.

De ondersteuning van bedrijven bij hun digitalisering is noodzakelijk om de verspreiding en toepassing ervan te versnellen. Hiertoe werden via het contract ondernemerschap een aantal dienstverleners aangeduid die een belangrijke focus op digitalisering leggen. Te vermelden zijn het industriepartnership getrokken door Agoria en Sirris en de initiatieven van Voka, UNIZO en VCB. Digitalisering zal op die manier de komende jaren in sterke mate ondersteund worden via onder andere infosessies, begeleidingstrajecten, masterclasses en matchmakingevents, proeftuinen rond industrie 4.0, projecten rond kennisopbouw en kennisverspreiding en Blikopener.

Met de opstart in 2020 van een Digihub in elke Vlaamse provincie, onder coördinatie van Voka, werd met EFRO-middelen een bijkomende mogelijkheid gecreëerd om bedrijven in samenwerking met kennispartners op een laagdrempelige wijze te laten experimenteren met mogelijke digitale toepassingen.

Europees digitaliseringsbeleid

Eind 2021 werd het Digital Europe Programme opgestart. Een nieuw Europees kaderprogramma dat inzet op de uitrol van digitale technologieën in economie en maatschappij. Dit wordt door het departement EWI nauw opgevolgd.

Centraal in het programma staat het opzetten van een netwerk van European Digital Innovation Hubs (EDIH). Het Europese selectieproces resulteerde in de selectie van drie Vlaamse EDIH's:

- 'European Digital Innovation Hub on Manufacturing', gecoördineerd door Flanders Make;
- 'Energy in the Built Environment', gecoördineerd door Energyville;
- 'Flanders Artificial Intelligence European Digital Innovation Hub', gecoördineerd door imec.

De Vlaamse EDIH's zullen vanaf begin 2023 van start kunnen gaan. Ze zullen een internationale component toevoegen aan het Vlaams netwerk van kenniscentra inzake digitalisering.

Het Digital Europe Programme wordt ook ingezet voor het opzetten van gespecialiseerde centra inzake supercomputing, AI, Cybersecurity en vaardigheden. De resultaten van de eerste oproep waren alvast veelbelovend voor Vlaanderen. Zo kan imec, mede dankzij een financiële ondersteuning van 20 miljoen euro uit het programma Vlaamse Veerkracht, deelnemen aan het opzetten van een Testing & Experimentation Facility voor Edge-AI. Daarnaast nemen ILVO deel aan het opzetten van een dataruimte voor agricultuur, KU Leuven en imec aan een initiatief rond geavanceerde digitale vaardigheden inzake eGovernance, VITO aan het opzetten van een ecosysteem voor digital twins in de gezondheidszorg, en VIB en imec aan het opzetten van een data-infrastructuur voor genetische informatie (genomen).

Voor de Testing & Experimentation Facilities, zijn er drie bijkomende Vlaamse initiatieven in de running, namelijk voor Smart Cities & Communications, Agrifood en Manufacturing voor respectievelijk imec, ILVO en Flanders Make. Als de consortia de Europese financiering binnenhalen zal er Vlaamse cofinanciering worden verstrekt.

Het Departement EWI volgt ook de werkzaamheden van de Europese Raadswerkgroep Telecom van nabij op. Dossiers met een potentieel groot belang voor Vlaanderen zijn o.a. de AI-Verordening en de Data-Verordening.

Ondersteuning van digitalisering in andere beleidsdomeinen

Het programma Mobilidata (2019-2023) realiseert innovatieve en geconnecteerde oplossingen op basis van slimme verkeerslichten en cloudapplicaties om mobiliteit vlotter, duurzamer, comfortabeler en veiliger te maken. De implementatie hiervan loopt af in 2023.

Het i-Learn-programma wil het gebruik van educatieve technologie en gepersonaliseerd leren stimuleren.. Het programma is verlengd zonder bijkomende middelen tot juli 2023.

De twee kleinere projecten "Internet of Water" en "Stressy" zijn gericht op het bouwen van sensornetwerken om respectievelijk de waterkwaliteit in Vlaanderen te monitoren, en inzicht te geven in factoren die stress beïnvloeden in een stedelijke omgeving. Bij "Internet of Water" is de VMM betrokken. De uitvoering van deze projecten wordt opgevolgd.

In afstemming met de Vlaamse minister voor Media rollen we het transformatie- en innovatieplan voor de mediasector uit. Voor dit plan in het kader van Vlaamse Veerkracht worden instrumenten van VLAIO ingezet (o.a. ICON, TETRA).

Binnen het nieuwe convenant met imec werd voorzien in de oprichting van een EDiT-departement. Deze afdeling binnen imec zal zich specifiek focussen op het verkennen van potentiële projecten inzake digitalisering voor de Vlaamse beleidsdomeinen.

Digitale topinfrastructuur: 5G

Terwijl ons land een hoge graad van beschikbaarheid van vaste breedbandverbinding kent, is het aandeel van de glasvezelabonnementen en mobiele-breedbandabonnementen nog relatief klein. De uitrol van 5G in België heeft vertraging opgelopen maar midden 2022 zijn uiteindelijk de resultaten van de veiling bekend geraakt.

De uitrol van 5G valt onder de verantwoordelijkheid van het BIPT (Belgisch Instituut voor postdiensten en telecommunicatie). De Vlaamse overheid wil de uitrol in Vlaanderen, met name in de dunbevolkte gebieden, stimuleren. We staan ervoor open om in samenwerking met het nutsbedrijf Fluvius een Tower Company op te richten. Het doel is om infrastructuur te delen tussen telecomoperatoren en het nutsbedrijf zodat kosten bespaard kunnen worden en de uitrol van 5G in landelijke gebieden interessanter en versneld kan worden.

5. Innovatie voor klimaatneutrale oplossingen in de industrie

We zullen vanuit de EWI-bevoegdheden bijdragen aan de uitvoering van het Vlaams en het Nationaal energie- en klimaatplan 2021-2030 (VEKP/NEKP) en de lange-termijnklimaatstrategie 2050, inclusief eventuele revisies naar aanleiding van de beslissingen die voortkomen uit het Fit-for-55-pakket.

We willen niet alleen een antwoord bieden op de klimaatuitdaging, maar onze bedrijven ook koploper maken in innovatieve technologieën op dit vlak en hen in een sterke positie plaatsen om deze innovaties internationaal te vermarkten. Naast op onderzoek en innovatie zetten we ook in op effectieve ecologische investeringen in bedrijven.

Tevens leveren we vanuit het beleidsdomein EWI een bijdrage aan het Luchtbeleidsplan 2030.

Onderzoek en innovatie

De Moonshot 'Vlaamse industrie koolstofcirculair en CO₂-arm tegen 2050' is een innovatieprogramma met als doelstelling het identificeren en gericht ondersteunen van onderzoek en innovatie voor een koolstofslimme en CO₂-arme industrie in 2050. Voor het moonshotprogramma voorzien we ook in 2023 een bedrag van 20 miljoen euro. Deze middelen zijn ingeschreven op begrotingsartikel 'ECH-1EFB5NA-WT – Onderzoek door bedrijven en samenwerkingsverbanden' bij het Fonds voor Innoveren en Ondernemen. We bereiden de geleidelijke aanwending van de onderzoeksresultaten van het moonshotprogramma door de bedrijfswereld voor.

De speerpuntclusters organiseren oproepen naar coöperatieve innovatieprojecten. De onderwerpen energie en klimaat komen hierbij uitgebreid aan bod. In het geval van Flux50 heeft het volledige portfolio een focus op energie en klimaat, bij de andere speerpuntclusters betreft het over het algemeen een aan belang winnende doelstelling.

Project Klimaatsprong

Het project Klimaatsprong heeft tot doel de transitie van de Vlaamse basisindustrie te faciliteren. Dit project werd in 2022 decretaal verankerd. Er werd een Permanent Overlegorgaan opgericht, waarin de administratie en industrie vertegenwoordigd zijn en dat instaat voor de opvolging van de concrete invulling en sturing van het initiatief. Er wordt in het najaar van 2022 een eerste programmanota opgemaakt met de concrete doelstellingen. Deze programmanota zal geactualiseerd worden, ten laatste één jaar na de aanvang van elke nieuwe legislatuur. Het is de bedoeling een advies voor de Vlaamse regering op te stellen, die in een volgende fase middelen aan bepaalde initiatieven kan toekennen.

Typische werkhema's van het project 'Klimaatsprong' kunnen bestaan uit het voorzien van de nodige infrastructuur om de klimaattransitie te kunnen realiseren, maatregelen om innovatie in het domein te stimuleren of maatregelen om de klimaattransitieprojecten op een optimale manier te ondersteunen.

Vergroening energiedragers

Begin 2022 werd in overleg met de stakeholders, voornamelijk de bedrijfsfederaties Essenscia, Fevia, Fedustria en Agoria, een economische potentieelstudie afgerond, die de hinderpalen om de vergroening van de energiedragers in Vlaanderen te realiseren in kaart bracht. De focus van deze studie en van het daaropvolgende project ligt op de niet-ETS-industrie.

In 2022 werd op basis van de uitgevoerde potentieelstudie een actieplan opgesteld, dat de vergroening van de energiedragers, in hoofdzaak om warmte op te wekken, zal stimuleren. Het plan wordt ingevoegd in het bredere impulsprogramma voor energiematregelen in het kader van de crisis.

Waterstof

Waterstof zal een belangrijke rol opnemen in onze transitie naar een duurzame en klimaatneutrale samenleving en economie. Tegelijkertijd zal de inzet op waterstof voor Vlaanderen heel wat bijkomende economische kansen creëren.

Vlaanderen streeft naar een maximale versterking van het Vlaams industrieel ecosysteem en de valorisatie in en buiten Vlaanderen. We zullen onze Vlaamse industrie ondersteunen bij doorbraakprojecten in het brede domein van waterstof (productie van waterstof, gebruik en toepassingen). Dit soort projecten kunnen dan ook helpen in het kader van CCU (Carbon Capture and Utilization) waarbij opgevangen CO₂ met behulp van waterstof kan omgezet worden in nieuwe producten.

We spelen vanuit Vlaanderen volop in op het Europese initiatief voor waterstof (IPCEI) door Vlaamse doorbraakprojecten te steunen (zie 2. Een duurzaam industriebeleid voor de toekomst).

Bedrijven stimuleren om te investeren voor het klimaat

Ondernemingen die projecten plannen waarbij ze investeren in milieuvriendelijke of energiezuinige technologieën of duurzame energie en die beter presteren dan de geldende normen en/of verplichtingen kunnen worden ondersteund via ecologiesteun. Enerzijds is er de Ecologiepremie+ (EP+) voor investeringen in niet-bedrijfsspecifieke technologie. Anderzijds is er de Strategische Ecologiesteun (STRES) voor investeringen in technologieën met een uniek bedrijfsspecifiek karakter. In het kader van het impulsprogramma voor energiemaatregelen worden deze instrumenten gericht versterkt. Er wordt in 2023 voor ecologiesteun aan bedrijven 48.282 keuro vastleggingskrediet voorzien op begrotingsartikel ECH-1ECB5DC-WT. Via de Kmo-groeisubsidie zullen tevens oproepen gebeuren voor kennisversterking rond verduurzaming in kmo's. Hiervoor is ten minste 3,1 miljoen euro ingeschreven.

In het kader van het relancebeleid worden onder de vlag van de 'Blue Deal' (VV027) in het najaar van 2022 waterscans in de markt gezet. Tevens wordt de tweede oproep waterbesparende investeringen afgerond en blijven zowel EP+ als STRES openstaan voor watertechnologieën en -investeringen. Er geldt een verhoogd steunpercentage voor de technologieën binnen het thema 'water' op de limitatieve technologielijst van EP+. Er staan ook twee oproepen waterbesparende investeringen en waterscans op de planning. In 2022 kan tevens voor Blue Deal het nog resterende relancebudget aangewend worden.

Samen met het Dept. LV zal het Dept. EWI een overheidsopdracht uitschrijven voor het bepalen van de impact van reactieve watergebruiksbeperkende maatregelen op de Vlaamse economie voor de sectoren landbouw en (agrovoedings-)industrie (m.a.w. de voornaamste keteneffecten en secundaire effecten) voor de verdere uitwerking van het reactief afwegingskader voor prioritering van watergebruik bij waterschaarste en om zodoende het draagvlak voor het kader bij de stakeholders te vergroten.

Competitiviteit energie-intensieve bedrijven

We blijven de competitiviteit van onze energie-intensieve industrie beschermen via compensatie voor indirecte carbon leakage. Het nieuwe regelgevend kader bevat meer groene stimulansen en voorwaarden zodat de compensaties nog sterker ten behoeve van transitie ingezet worden. In het najaar 2022 staat het verdere goedkeuringstraject, met aanmelding bij de Europese Commissie, op de agenda. Er wordt in 2023 voor de ondersteuning van de competitiviteit van energie-intensieve bedrijven 172.555 keuro vastleggingskrediet voorzien op begrotingsartikel ECH-1ECB5DC-WT.

6. Duurzaam groeien via een kennisgedreven circulaire economie

De transversale aanpak van de circulaire economie in Vlaanderen is gestoeld op de samenwerking tussen de beleidsdomeinen EWI en OMG.

EWI neemt het trekkerschap op van twee werkagenda's, nl. bio-economie en maakindustrie (elektronica, textiel...) en werkt intensief mee aan de uitvoering van de andere werkagenda's. Dit gebeurt in afstemming met het departement WSE.

Voor de werkagenda maakindustrie neemt VLAIO samen met Agoria de trekkersrol op met als doel om samen met een brede groep stakeholders uit de quadruple helix concrete, meetbare en zichtbare projecten te faciliteren en om een ondersteunend ecosysteem uit te bouwen.

In het kader van het plan Vlaamse Veerkracht werd 25 miljoen euro ingezet voor de circulaire maakindustrie en circulair bouwen. Vanaf 2023 zullen de goedgekeurde projecten opstarten en zal de coördinatie en het delen van leerlessen tussen deze projecten vanuit VLAIO worden gecoördineerd en ondersteund. We voorzien dat in de loop van 2023 nog bijkomende acties voor specifieke thema's of toepassingsdomeinen relevant zullen zijn. Daarvoor wordt 5 miljoen vastleggingskrediet voorzien.

Begin 2021 werd het beleidsplan bio-economie voorgesteld. Hiermee willen we meer biomassa efficiënter gebruiken in onze economie. We willen biologisch afval en biomassa gebruiken als grondstof om circulaire en duurzame producten te maken in onze industrie. Hiermee worden we minder afhankelijk van fossiele brandstoffen als grondstof.

De verschillende acties van het beleidsplan bio-economie worden verder opgevolgd. De ondersteuning van nieuwe samenwerkingen gebeurt door acties van het team Bedrijfstrajecten. Daarnaast is er binnen het ILVO een overlegplatform gestart om nieuwe initiatieven voor samenwerking tussen landbouwers en industriële partners te laten groeien.

Het beleidsdomein EWI zal ten slotte ook de door het Departement LV getrokken Vlaamse Voedselstrategie ondersteunen met een onderzoeksagenda voor een duurzaam Vlaams voedingssysteem. Dit proces en de bijhorende acties worden gealigneerd met de Europese Green deal (Farm-to-Fork-strategie) en het initiatief Food2030.

7. Een kwaliteitsvolle zorgeconomie

Impulsprogramma

Via een impulsprogramma worden de nodige middelen geïnvesteerd in onderzoek en innovatie die zullen bijdragen aan de ontwikkeling van een kwaliteitsvolle zorgeconomie. Deze initiatieven sluiten aan op de biomedische en klinische onderzoeksprogramma's bij FWO. Het impulsprogramma zal bijdragen aan het doorbraakonderzoek rond regeneratieve geneeskunde, aan de inzet op de ontwikkeling van gepersonaliseerde geneeskunde en kennis van het menselijk genoom en microbiom, en aan het realiseren van nieuwe toepassingen in deze gebieden.

Nieuwe speerpuntcluster Medvia

Een centrale pijler in het impulsprogramma is de speerpuntcluster Medvia. De ambitie is om uit te groeien tot één van de meest performante health-tech-ecosystemen in Europa. De cluster zal zich focussen op de ontwikkeling van innovatieve toepassingen, gebaseerd op een convergentie van technologieën

inzake biotech, nanotech, engineering, en inzet op gebruik van big data, die de gezondheidszorg ingrijpend zal veranderen en de evolutie naar preventief gezondheidsmanagement zal stimuleren.

Flanders' Care

Met Flanders' Care zorgen we voor kruisbestuiving tussen welzijn, zorg en industrie ten dienste van een maatschappelijke én economische toegevoegde waarde. We brengen innovatie vanaf het prille idee tot in iedere huiskamer. Hiertoe wordt samenwerking gefaciliteerd tussen VLAIO en het beleidsdomein WVG. De speerpuntcluster zal nauw samenwerken met Flanders' Care om de in Vlaanderen ontwikkelde technologie en toepassingen ingang te laten vinden in de Vlaamse zorgsector in al zijn breedte, rekening houdende met de specificiteit van de sector.

b. Overkoepelende doelstellingen

1. Een laagdrempelige en klantvriendelijke overheid voor bedrijven en onderzoekers

Aanspreekpunt voor ondernemingen

De toegang tot de steun- en dienstverlening van de Vlaamse overheid voor bedrijven wordt door VLAIO zo laagdrempelig mogelijk georganiseerd. De kern van de werking van het VLAIO-frontoffice wordt gevormd door het VLAIO Contact Center, samen met de vzw Team Bedrijfstrajecten.

Voor de vzw Team Bedrijfstrajecten werd een nieuw convenant goedgekeurd dat voor de periode 2023 – 2027 jaarlijks 5,9 miljoen euro voorziet om innovatieve bedrijven te versterken en Vlaanderen toekomstbestendig te maken met nadruk op beleidsthema's zoals duurzaamheid en digitalisering.

De werking van Flanders DC zal bijgestuurd worden zodat de organisatie in Vlaanderen het voornaamste aanspreekpunt wordt voor toekomstgericht ondernemen en innoveren in en met de design- en modesector, en dit vanaf 2023. Flanders DC zal ook meer marktgericht opereren en meer eigen inkomsten genereren.

De afgelopen jaren werd vanuit VLAIO een goede basis gelegd om een sterke samenwerking met publieke partners tot stand te brengen. Concreet is er een samenwerkingsovereenkomst en jaarlijks actieplan lopende met FIT, VDAB, PMV en LRM. Door de wijzigende arbeidsmarktomstandigheden zal een nieuwe samenwerkingsovereenkomst met VDAB worden opgemaakt.

Een economische taskforce m.b.t. Oekraïne-crisis werd ingesteld. Via dit platform zullen VLAIO en FIT periodiek overleggen met de ondernemersorganisaties en sectoren over de impact op onze economie.

Digitaal Eerst met minder administratieve lasten

VLAIO beheert 'e-loketondernemers.be', een overkoepelend digitaal platform dat ondernemers toelaat om overheidsdossiers vanop één centraal portaal te beheren. Er zal in 2023 worden ingezet op uitbreidingen in kader van een gebruiksvriendelijk digitaal mandatenbeheer via selfservice. Dit is een traject dat samen met Digitaal Vlaanderen wordt uitgewerkt.

De beleidsdomeinen Economie, Wetenschap en Innovatie, Werk en Sociale Economie en Landbouw en Visserij worden samengevoegd tot één economische cluster. De departementen worden daarbij samengevoegd (dep. EWI, dep. WSE), het departement L&V wordt een agentschap.

2. Optimaal inspelen op Europees en internationaal beleid

Opvolgen en beïnvloeden van Europees beleid

We blijven het Europees beleid opvolgen en beïnvloeden. We onderhouden onze contacten met de Europese instellingen en andere EU-lidstaten. We vormen mee het Belgische standpunt rond Europese dossiers inzake onderzoek en industrie. Europese dossiers met een bijzonder Vlaams belang, zoals de Europese Chipswet, volgen we van nabij op en beïnvloeden we vanuit het perspectief van de Vlaamse belangen.

Het jaar 2023 zal in het teken staan van de voorbereidingen van het Belgisch Voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie, in de eerste jaarthelft van 2024. Vlaanderen zal als woordvoerder de Raad Industrie voorzitten en in partnerschap met de federaal bevoegde minister ook de Raad Interne Markt trekken. Naast het behandelen van de lopende wetgevende dossiers, waaronder mogelijks de EU-Chipswet en de Kritieke-Grondstoffenwet, zullen we o.m. de focus leggen op de Europese omkadering van de klimaattransitie van de voor Vlaanderen essentiële basisindustrie. De tweede helft van ons voorzitterschap zal zich focussen op het uitwerken van beleidsvoorstellen voor de nieuwe Commissie, die zal aantreden na de Europese verkiezingen van eind mei 2024.

Via het Vlaams Europaplatform van het Departement EWI zetten we intensief in op het informeren en consulteren van belanghebbenden.

Vlaanderen streeft naar het verder verbeteren van de Europese Onderzoeksruiimte (ERA) en coördineert de Vlaamse European-Research-Area-roadmap.

Meer ondernemers en onderzoekers in EU-programma's

EWI volgt, in overleg met stakeholders en de nationale contactpunten (NCPs – zie hieronder), het Europese programma Horizon Europe op. Samen met de federale collega's volgt EWI ook het Europees Defensiefonds (EDF) op.

In 2022 werken we ook een programma uit voor de facilitering van de internationalisering van het onderzoek aan de Vlaamse hogescholen. We zullen ook hun aansluiting bij netwerken van Europese Universiteiten ondersteunen.

National Contact Point Flanders – Enterprise Europe Network

Het Nationaal Contactpunt "NCP Flanders" moedigt bedrijven en onderzoekers aan deel te nemen aan de subsidieprogramma's van de Europese Commissie. NCP Flanders is een samenwerking tussen VLAIO en FWO (Fonds Wetenschappelijk Onderzoek).

Voor het consortium Enterprise Europe Network Vlaanderen (EEN) werd een nieuwe programmaperiode van 1 januari 2022 tot 30 juni 2025 goedgekeurd. De partners van het Enterprise Europe Network Vlaanderen zijn VLAIO en FIT. Het consortium levert een geïntegreerde ondersteunende dienstverlening, voornamelijk aan kmo's.

Gezamenlijke chemiestrategie met Nederland en Noordrijn-Westfalen

De overheden van Vlaanderen, Nederland en de Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen werken verder rond de uitvoering van de trilaterale chemiestrategie, ondertekend op 27 september 2019. Met de industrie en de academische wereld werken we rond de duurzame omvorming van de chemische sector die de motor kan zijn voor de succesvolle klimaattransitie in Europa.

Brexit opvangen en de nieuwe relatie met het Verenigd Koninkrijk vormgeven

VLAIO zet de uitvoering van het Brexit-Actieplan verder. Hiertoe zijn er een aantal financiële steunmaatregelen uitgetekend die hun beslag krijgen sedert 2022 en verder lopen tot eind 2023. Er wordt volop gewerkt aan het digitaal datadeelplatform Gateway2Britain om onze bedrijven optimaal te ondersteunen in hun grensformaliteiten met het VK.

Als gevolg van de Europese Verordening m.b.t. de Brexit Adjustment Reserve werd de implementatie hiervan toevertrouwd aan VLAIO. Het agentschap fungeert als managementautoriteit voor dit EU-fonds dat operationeel blijft tot eind 2023. Alle uitgaven voor brexitactiviteiten en met betrekking tot de taken van de BAR-

managementautoriteit worden verhaald op de Europese Unie en zijn bijgevolg buiten begroting.

3. Een beleid gedreven door feiten en cijfers

We baseren ons beleid op empirische evidentie. We hebben permanent aandacht voor het monitoren, bewaken en verhogen van de doelmatigheid van ons beleid. We willen immers de impact van het economisch en innovatiebeleid versterken.

In opvolging van VARIO-advies 24 'invulling kernindicatoren' van eind 2021, waarin VARIO een nulmeting uitvoerde van de indicatorenset, verdiept VARIO zich verder in de specifieke indicator 7 omtrent octrooien (Aantal aangevraagde EPO- & PCT-octrooien en toegekende USPTO-octrooien met Vlaamse uitvinder en/of aanvrager per miljoen inwoners), in samenwerking met ECOOM en Departement EWI. Dit moet uitwijzen welke beleidsaanbevelingen geformuleerd kunnen worden om de positie van Vlaanderen op het vlak van intellectuele eigendom verder te versterken.

Sinds 2022 heeft het Departement EWI systemische en impactelementen – en dit nog meer dan voorheen al het geval was - opgenomen in de evaluatieprocessen. Hiermee is ingespeeld op een aantal conclusies volgend uit de Vlaamse Brede Heroverwegingen.

In 2023 zal ECOOM worden geëvalueerd met het oog op het afsluiten van een nieuw convenant voor de periode 2024-2028.

De samenwerking tussen de Vlaamse Statistische Autoriteit, ECOOM en het Departement EWI rond de productie van economische en O&O&I-statistieken wordt waar nodig verder gestroomlijnd.

Om de monitoring van het beleid te optimaliseren, dienen we een optimaal beeld te krijgen van al het publiek gefinancierd onderzoek in Vlaanderen. Daarom bekijken we hoe we het Flanders Research Information Space (FRIS) verder kunnen aanvullen met ontbrekende onderzoeksdata van Vlaamse onderzoeksinstellingen, met aandacht voor administratieve vereenvoudiging.

IV. BELEIDSVELD I: ECONOMIE

1. Inhoudelijk structurelement 1: Financiering ondernemingen

1.1 Strategische doelstellingen – Een vlotte toegang tot financiering en risicokapitaal

Met het economisch overheidsinstrumentarium voeren we een investeringsbeleid dat Vlaanderen en het Vlaamse economische weefsel versterkt. We stroomlijnen de Vlaamse financieringsondersteuning en stemmen deze af op de concrete noden van ondernemingen, die (nog) niet gelenigd worden door de markt. De prioriteiten aangaande de financiering van ondernemingen zijn het optimaliseren van de instrumenten van PMV en LRM om de groei van kmo's te ondersteunen in deze economisch moeilijke periode.

Onder dit ISE valt onder andere:

- Het aanbieden van verschillende financieringsformules en investeringsmogelijkheden door de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV) en de Limburgse Reconversie maatschappij (LRM).
- Toegang vergemakkelijken tot het Europese InvestEU-financiering

1.2 Operationele doelstellingen

- Beleidsvoorbereiding en monitoring met betrekking tot financiering van de ondernemingen. Het economisch overheidsinstrumentarium voor kapitaalverstrekkingen, leningen en waarborgen, speelt een belangrijke rol in het beantwoorden van de financieringsnood.

Na definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering treedt de nieuwe samenwerkingsovereenkomst met PMV (2022-2027) in werking. Daarbij komt zowel in de investeringsstrategie als in de missie-tekst van PMV zelf meer nadruk op duurzaamheid en transparantie te liggen. We speelden hiermee in op het advies van de SERV en de resolutie van het Vlaams Parlement.

PMV benut waar mogelijk de hefboom van Europese middelen. Voor het InvestEU-programma benut PMV haar kwalificatie onder de pijlerbeoordeling om als partnerorganisatie van de Europese Commissie te werken met EU-middelen.

De samenwerkingsovereenkomst met LRM loopt in mei 2024 ten einde. Om de nieuwe samenwerkingsovereenkomst voor te bereiden is in 2023 een evaluatie van LRM voorzien, die tegen november 2023 moet worden afgerond.

1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

FINANCIERING ONDERNEMINGEN, MVG excl. DAB

(duizend euro)

	AO			TO		
	BA 2022	Evolutie	BO 2023	BA 2022	Evolutie	BO 2023
ESR-ontvangsten (werking en toelagen (OW))	1.203	-802	401	26.519	-251	26.268
Ontvangen toelagen (ontvangsten interne stromen (OI))	39.193	-38.238	955			
Overige (ontvangsten leningen (OL), ontvangsten participaties (OP); geen ESR-impact)	30.544	-44.225	74.769	0	0	0
Totaal	70.940	5.185	76.125	26.519	-251	26.268

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2022	Evolutie	BO 2023	BA 2022	Evolutie	BO 2023
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	51.007	749.484	800.491	51.007	749.484	800.491
Toelagen (interne stromen (IS))	3.083	102	3.185	3.083	102	3.185
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	100.000	150.000	250.000	100.000	150.000	250.000
Totaal	154.090	8999.586	1.053.676	154.090	8999.586	1.053.676
Aanwending VAK-ruiter						

1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

EBO-9ECBTBA-OW - ECONOMISCH OVERHEIDSINSTRUMENTARIUM

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel landt de winstuitkering van LRM.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2022	0	10.000	0
Bijstelling BO 2023	0	0	0
BO 2023	0	10.000	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Er wordt een dividenduitkering van 10.000 keuro ingeschreven in 2023. De LRM-dividenden komen via het Vlaamse Gewest bij de Stichting LSM terecht, dat op haar beurt maatschappelijke projecten ondersteunt in de provincie Limburg.

ECO-9ECBTBA-OW - ECONOMISCH OVERHEIDSINSTRUMENTARIUM

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft het artikel voor de verliesfinanciering waarborgregeling van PMV. Dit begrotingsartikel bevat de ontvangsten van premies (van de bedrijven die een waarborg ontvangen) en de ontvangsten van recuperaties op schadegevallen.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2022	0	16.519	0
Bijstelling BO 2023	0	-251	0
BO 2023	0	16.268	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

De ontvangsten worden aangepast a.d.h.v. een actuele raming van de ontvangsten aan premies en de te ontvangen recuperaties. Gezien best rekening gehouden wordt met een mogelijke impact van de grondstoffen- en de Oekraïne-crisis en de stijgende loonkosten, wordt er uitgegaan van het pessimistisch scenario van de ramingen. Dit wordt toegepast op de geraamde productie in 2023 (330 miljoen euro) i.p.v. de gemiddelde productie 2010-2022, hierbij gevolg gevend aan het VABN-advies 2021/01 m.b.t. de gestandaardiseerde waarborgen.

ECO-9ECBABC-OW - CORONA 2020 - HANDELSHUURLENING EN HEROPSTARTLENING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft het begrotingsartikel voor de intrestterugbetalingen van de handelshuurleningen, van de heropstartleningen en van de overbruggingsleningen t.g.v. de coronacrisis.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2022	1.203	0	0
Bijstelling BO 2023	-802	0	0
BO 2023	401	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Er worden voor 155.998 euro aan intrestaflossingen voorzien voor de handelshuurleningen in 2023. Voor de heropstartleningen wordt de intrestaflossingen op 244.718 euro geraamd in 2023. Voor de overbruggingslening wordt nog geen rente-ontvangst gebudgetteerd in 2023. Samen geeft dit 401 keuro aan verwachte rentebetalingen.

De cijfers m.b.t. de overbruggingsleningen kunnen nog evolueren in functie van nieuwe leningen die nog in fase van aanvraag of goedkeuring zitten.

ECO-9ECBABX-OI – FONDS VOOR INNOVEREN EN ONDERNEMEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit betreft het begrotingsartikel waarmee FIO gerecupereerde coronasteun (conform de begrotingsinstructies worden die recuperaties door FIO naar de algemene middelen doorgestort) en ontvangsten van verkopen onroerende goederen terugstort; dit conform het Regeerakkoord: om verdere efficiëntieverhogingen aan te moedigen, krijgt de betrokken entiteit een deel van de verworven opbrengst die ze kan herinvesteren. In 2020 is dat 80%, in 2021 60% en de overige jaren 50%.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2022	39.193	0	0
Bijstelling BO 2023	-38.238	0	0
BO 2023	955	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De -39.193 keuro betreft de terugdraai van terugstorting in 2022 van gerecupereerde coronasteun. De +955 keuro betreft de terugstorting in 2023 van 50% van de opbrengsten van de verkoop van onroerende goederen door FIO. De terugstorting zelf gebeurt vanuit de eigen ontvangsten van FIO, dus op aard-2-begrotingsartikel.

EC0-9ECBABC-OP - CORONA 2020 - HANDELSHUURLENING EN HEROPSTARTLENING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft het begrotingsartikel voor de kapitaal terugbetalingen van de handelshuurleningen, van de heropstartleningen en van de overbruggingsleningen t.g.v. de coronacrisis.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2022	30.544	0	0
Bijstelling BO 2023	44.225	0	0
BO 2023	74.769	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Er worden voor 2.315 k€ aan kapitaalaflossingen voorzien voor de handelshuurleningen in 2023. Voor de heropstartleningen wordt voor 55.027 k€ aan terugbetalingen voorzien. Voor de overbruggingsleningen wordt voor 17.427 k€ aan kapitaalaflossingen voorzien in 2023. De cijfers m.b.t. de overbruggingsleningen kunnen de komende weken nog evolueren in functie van nieuwe leningen die nog in fase van aanvraag of goedkeuring zitten. Samen geeft dit 74.769 k€ aan verwachte terugbetalingen van kapitaal.

Uitgavenartikelen

EBO-1ECB2BA-WT – ECONOMISCH OVERHEIDSINSTRUMENTARIUM

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de volgende dossiers aangerekend:

- PMV wordt belast met het fiduciair beheer van het Flanders Future Tech Fund.
- Vergoedingen aan PMV voor de activiteiten in het kader van Europese financiële instrumenten, dit betreft in essentie het Pan-Europese Garantiefonds (EGF) en het InvestEU garantie programma van de Europese Commissie voor de periode 2021-2027.

Met de toegekende middelen is PMV in staat om zich in te zetten om Europese financiële instrumenten aan te trekken.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	255	255
<i>Index</i>	27	27
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	282	282
Aanwending VAK-ruiter		

EB0-1ECB4BA-WT – ECONOMISCH OVERHEIDSINSTRUMENTARIUM

Korte inhoud begrotingsartikel:

Subsidie aan Limburg Sterk Merk (LSM).

Dit is de uitgavenzijde van het Fonds Winstuitkering LRM. De bijhorende toegewezen ontvangst staat op begrotingsartikel EB0-9ECBTBA-OW van de middelenbegroting van het departement EWI. De inkomsten uit het Fonds worden aangewend voor een subsidie aan de provincie Limburg voor activiteiten die de economische, maatschappelijke en culturele ontwikkeling van Limburg bevorderen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	10.000	10.000
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>		
<i>Andere bijstellingen</i>		
BO 2023	10.000	10.000
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Het dividend ontvangen van LRM wordt doorgestort aan LSM.

ECO-1ECB2BA-WT – ECONOMISCH OVERHEIDSINSTRUMENTARIUM

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft het begrotingsartikel voor de netto verliesfinanciering van de NV PMV-Standaardwaarborgen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	19.252	19.252
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>-292</i>	<i>-292</i>
BO 2023	18.960	18.960
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Voor de verliesfinanciering werden 2 scenario's uitgewerkt:

Het realistisch scenario levert een nettoverlies van -6.189 keuro en het pessimistisch scenario een verlies van -14.090 keuro op. Beide scenario's zijn berekend op basis van de gemiddelde productie 2010-2022. Het VABN-advies 2021/01 m.b.t. gestandaardiseerde waarborgen vraagt echter dat de berekening gebeurt o.b.v. de geraamde productie 2023. In het pessimistisch scenario levert deze berekening dan een verlies van 18.960 keuro op. Omwille van de crisissituatie wordt uitgegaan van het pessimistisch scenario.

EC0-1ECB4BA-WT – ECONOMISCH OVERHEIDSINSTRUMENTARIUM

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft het artikel voor de uitgaven voor de verliesfinanciering waarborgregeling van PMV.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2021	16.519	16.519
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-251	-251
BO 2022	16.268	16.268
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucies:

Dit is het variabel krediet van de nv Waarborgbeheer en de tegenpost van het ontvangstenartikel van de nv Waarborgbeheer.

Aan ontvangstenzijde leidt de actualisering van de premie-incasso en recuperaties tot een daling van 251 keuro t.o.v. BA2022. Dit is gebaseerd op het pessimistisch scenario en de geraamde productie in 2023. Aan uitgavenzijde zien we dezelfde stijging.

EC0-1ECB2BD-PR – PROVISIE ARTIKEL LENINGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft het provisieartikel voor leningen.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	750.000	750.000
BO 2023	750.000	750.000
Aanwending VAK-ruiter	0	

Inhoudelijke toelichting kredietevolucies:

Er is 1 miljard euro voorzien voor leningen. Hiervan wordt 250 miljoen euro onmiddellijk herverdeeld naar het begrotingsartikel voor de handelshuurlening, de heropstartlening en de overbruggingsleningen.

Derhalve blijft 750 miljoen euro beschikbaar op begrotingsartikel EC0-1ECB2BD-PR.

EC0-1ECB2BC-PA – HANDELSHUURLENING en HEROPSTARTLENING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft het begrotingsartikel voor handelshuurleningen, van de heropstartleningen en van de overbruggingsleningen t.g.v. de coronacrisis en de Oekraïne crisis.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2022	100.000	100.000
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>150.000</i>	<i>150.000</i>
BO 2023	250.000	250.000
Aanwending VAK-ruiter	0	

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

N.a.v. de Oekraïne crisis wordt 250 miljoen euro voorzien in 2023 voor overbruggingsleningen voor bedrijven. Er worden voorlopig nog geen terugbetalingen van kapitaal en interest geraamd in 2023.

Deze 250 miljoen euro betreft eerder toegezegde leningen omtrent de coronacrisis die nog niet aangesproken werden.

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Er worden geen nieuwe leningen meer toegekend in 2023.

ECO-1ECB2BC-WT – HANDELSHUURLENING EN HEROPSTARTLENING**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Het betreft het begrotingsartikel voor de verliezen op de handelshuurleningen, uitgegeven in 2020 n.a.v. de coronacrisis, en voor de verliezen van de heropstartleningen van 2021.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2022	4.981	4.981
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BO 2023	4.981	4.981
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Voorlopig wordt van constant beleid uitgegaan. De verwachte verliezen in 2022 bedroegen 1.311 keuro voor de handelshuurlening en 3.670 keuro voor de heropstartlening. Beide maatregelen zijn in 2021 stopgezet.

Tot op heden heeft het INR de registratie als ESR 8 van de handelshuurlening (uitgegeven in 2020) en de heropstartlening (uitgegeven in 2021) aanvaard in de rekeningen 2020/2021. De overbruggingslening werd uitgegeven in 2022. Indien zou blijken dat het INR omwille van een significant verliespercentage een bepaald deel van de leningen als kapitaaloverdracht registreert, kan het krediet bijgesteld worden.

Voor de leningen in 2023 (Oekraïenecrisis) worden nog geen verliezen geraamd.

ECO-1ECB2BV-IS – WAARBORGBEHEER NV

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft het artikel voor de beheervergoeding Waarborgregeling.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2021	2.349	2.349
Index	102	102
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	0	0
BO 2022	2.451	2.451
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Geen wijzigingen t.o.v. BA2022 behalve de indexatie van 102 keuro.

EB0-1ECB2BY-IS – FLANDERS FUTURE TECH FUND

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het Flanders Future Techfund beoogt een brede vermarkting van Vlaamse technologie door financiering te verstrekken in een vroege fase.

Binnen een investeringscontext met ESR-neutraliteit, moet FFTF inspelen op de financieringsnoden van vroege technologie-initiatieven van de SOC's, universiteiten en Vlaamse speerpuntclusters, en in tweede orde van private partijen. De investeringsfocus van FFTF is gericht op de beleidsprioriteiten digitalisering, duurzaamheid en zorg.

Vanaf 2023 wordt een gemiddelde van 4 investeringen/jaar verwacht.

Op dit begrotingsartikel wordt de vergoeding voor PMV voor het operationeel beheer van FFTF en de vergoeding voor kosten van derden verschuldigd door FFTF aangerekend.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	734	734
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>		
<i>Andere bijstellingen</i>		
BO 2023	734	734
Aanwending VAK-ruiter		

- De toelage wordt voor de volgende kosten gebruikt:
  - o algemene werkingskosten: 246 keuro,
  - o algemene werkingskosten binnen de overheidssector: 361 keuro,
  - o Indirecte belastingen: 127 keuro.

1.3.2. Overige entiteiten onder toezicht

- LRM-groep

Omschrijving

De begroting omvat de verschillende vennootschappen van de LRM-groep.

- PMV

Omschrijving

PMV bouwt als investeringsmaatschappij aan een duurzame Vlaamse economie, de motor van welvaart en welzijn. PMV is de partner van ambitieuze ondernemingen en projecten, die inzetten op maatschappelijke impact en financieel rendement.

- Vlaamse Participatiemaatschappij (VPM)

Omschrijving

De Vlaamse Participatiemaatschappij heeft als enige opdracht de 27,55% van de aandelen die het Vlaamse Gewest aanhoudt in de GIMV, te beheren. GIMV is een Europese investeringsmaatschappij, genoteerd op Euronext Brussel en is een strategische partner voor ambitieuze bedrijven. De aanpak is o.a. gebaseerd op geduldig kapitaal, met een blik op de lange termijn.

De ontvangsten bestaan voornamelijk uit de ontvangen dividenden van GIMV (10.000 keuro). Zie begrotingsartikel EB0-9ECBAZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN.

2. Inhoudelijk structurelement 2: Ondernemerschap

2.1 Strategische doelstellingen – **Meer en sterkere ondernemers**

Als we Vlaanderen willen laten doorstoten tot de top 5 van innovatieve kennisregio's in Europa, moeten we inzetten op verschillende actieterreinen. Naast het investeren in innovatie en het rechtstreeks steunen van ondernemingen, moeten we (startend) ondernemerschap ook op andere manieren stimuleren.

2.2 Operationele doelstellingen

De operationele doelstellingen zijn:

- Jongeren en ondernemerschapseducatie,
- Begeleiding op kantelpunten in de levenscyclus van de onderneming,
- Begeleiding voor snelgroeiende ondernemingen,
- Ondersteuning van doelgroepen die minder makkelijk de stap naar ondernemerschap zetten,
- Stimuleren van STEM-studiekeuze en -loopbanen (zie beleidsveld wetenschapscommunicatie),
- Kennisdiffusie via de hogescholen,
- Opleidingen gericht op ondernemerscompetenties via de Syntra's.

Jongeren en ondernemen

Doelstelling is het bevorderen en het ontwikkelen van ondernemerszin en ondernemerschap en bijhorende competenties van jongeren. Hiertoe zetten we mee onze schouders onder de realisatie van ondernemend onderwijs via de subsidiëring en ondersteuning van Vlajo vzw, Unizo Ondernemen & Onderwijs, My Machine vzw, en de ecosystemen voor student-ondernemerschap in de Vlaamse studentensteden.

Jongeren die vanuit jeugdwerk geprikkeld geraken om een eigen ondernemend project op touw te zetten, kunnen beroep doen op de door VLAIO gesubsidieerde partner Haven vzw.

Door blijvend in te zetten op de ondernemende talenten en dromen van alle jongeren realiseren we mee de overeenkomstige doelstellingen zoals opgenomen in het Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan.

Begeleiding van ondernemers op kantelpunten in hun levenscyclus

VLAIO verbindt een netwerk van dienstverlenende partners met elkaar zodat ondernemers makkelijk de weg vinden naar alle factoren die ondernemerschap bevorderen. Op die manier vult het agentschap haar regisseursrol in het ondernemend ecosysteem in. Bij een aantal van de partners ondersteunt VLAIO de werking met financiële middelen.

Voor diensten van algemeen belang waarvan het financieel rendement te laag is om zelfbedruipend te zijn, gaat het agentschap gesubsidieerde partnerschappen aan:

- BAN Vlaanderen (marktplaats van voor business angels);
- DYZO (begeleiding van ondernemingen in moeilijkheden);
- Federatie van Vrije Beroepen (boekhouders en accountants activeren ondernemers wegwijs te maken in het overheidsaanbod);
- Sociale Innovatie Fabriek (sociale ondernemingen begeleiden om solide ondernemingen te worden).

Voor activiteiten die ondernemers bewust maken van mogelijkheden, hen informeren en begeleiden in de eerste stappen in de richting van een toepassing op maat van het bedrijf, doet het agentschap een beroep op dienstverleners die zijn geselecteerd via een overheidsopdracht (het 'Contract ondernemerschap en innovatieversnelling').

Deze partners bieden een dienstverlening aan die vertrekt vanuit de levenscyclus van de onderneming. Tevens wordt ingespeeld op zogenaamde innovatievolgers om deze in contact te brengen met innovaties die hun nut reeds bewezen hebben. Vóór de bestelling van een nieuwe jaargang van het 'Contract ondernemerschap en innovatieversnelling' wordt de dienstverlening geactualiseerd en voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

Om de dienstverlening voor de volgende dienstverleningsperiode voor te bereiden, zal VLAIO een tussentijdse evaluatie van de dienstverlening 2020-2024 uitvoeren en de eindevaluatie van de contractperiode 2016-2020. Daarnaast zal VLAIO een co-creatief-traject opstarten om de prioriteiten van de volgende dienstverleningsperiode samen met geïnteresseerde partners te bepalen.

In 2023 zal VLAIO een volgende editie van de vierjaarlijkse studie 'Bedrijfsoverdracht in Vlaanderen' laten uitvoeren.

Begeleiding voor snelgroeiende ondernemingen

Snelle groeiers kunnen een belangrijke bijdrage leveren om Vlaanderen te laten doorstoten naar de top 5 van de Europese innovatieve kennisregio's. Om het aandeel snelgroeiende ondernemingen blijvend te stimuleren, voeren we een specifiek beleid om ambitieus ondernemerschap aan te moedigen en te omkaderen.

Voor de begeleiding van beloftevolle ondernemingen heeft VLAIO opdrachten uitbesteed aan verschillende partners via het 'Contract ondernemerschap en innovatieversnelling'. Jaarlijks worden deze initiatieven geëvalueerd, afgetoetst en eventueel bijgestuurd naar de huidige noden van deze doelgroep.

VLAIO richt zich ook tot de Vlaamse incubatoren, om deze te verbinden met de overige actoren binnen het VLAIO Netwerk.

Ondersteuning van doelgroepen die minder makkelijk de stap naar ondernemerschap zetten.

VLAIO doet inspanningen voor het bereiken van doelgroepen die minder makkelijk de stap naar ondernemerschap zetten. Ook deze dienstverlening maakt deel uit van het 'Contract ondernemerschap en innovatieversnelling'. Voor de doelgroepen die minder makkelijk de stap naar ondernemerschap zetten werkt VLAIO veel samen met departement WSE, met name ESF-Vlaanderen.

Ondernemers die verder afstaan van het ondernemerschap kunnen vaak geen beroep doen op bankfinanciering. Microkredieten zijn soms een uitweg voor goede projecten. VLAIO ondersteunt de begeleiding door Hefboom en microStart voor de ondernemers aan wie zij microkredieten verstrekken.

Kennisdiffusie via de hogescholen.

De Vlaamse hogescholen vormen een belangrijke schakel in het innovatielandschap door hun regionale spreiding en rechtstreekse binding met de praktijk, in het bijzonder in het toepassen van kennis binnen kmo's en social-profit instellingen. Binnen de dienstverlening van de hogescholen is Blikopener een sterke instrument van de hogescholen om een kennis- en technologie-transfer service op maat van de kmo's en maatschappelijke actoren te realiseren.

Het aanbieden van opleidingen gericht op ondernemerscompetenties via de Syntra's.

De vijfjarenstrategie van de SYNTRA wordt jaarlijks geoperationaliseerd via een kwalitatief - en een kwantitatief jaarplan en de jaarlijkse productontwikkelingsagenda. De Syntra leggen bij de vernieuwing en herwerking van hun aanbod een grote nadruk op innovatie, STEM en ook knelpuntberoepen. In 2023 worden er 108 actualisaties gepland van bestaande modules waarbij deze aan de realiteit / actualiteit van het beroepsveld worden aangepast. Verder worden er 56 modules nieuw ontwikkeld.

Daarnaast wordt er ook een project opgezet om het kader van ondernemerscompetenties, Entrecomp, uit te rollen en te integreren in het opleidingsaanbod, dit bij aanvang via 5 piloten. Ook rond duurzaamheid wordt een kader opgezet om Greencomp en de SDG's in de opleidingen te integreren. In 2023 zullen er hiervoor 2 piloten worden uitgerold.

Bijzondere aandacht gaat er in 2022-2023 naar opleidingen omtrent groene energie, meer specifiek groene warmte in het kader van het actieplan hierover, zoals bv. opleidingen rond warmtepompen, waterstof...

Via de open oproep ondernemersvorming geeft VLAIO daarnaast impulsen om op de thema's duurzaamheid en digitalisering vernieuwende opleidingen te laten ontstaan. Het is belangrijk een aanbod te voorzien dat inspeelt op de nood aan competenties voor digitalisering, duurzaamheid en circulariteit. In het najaar 2022 zullen een aantal tenders worden uitgerold die in 2023 worden uitgevoerd; o.m. een tender hernieuwbare energie.

Begeleiding van ondernemers in de creatieve sectoren via Flanders DC

Flanders DC zal vanaf 2023 het voornaamste aanspreekpunt in Vlaanderen zijn voor informatie over toekomstgericht ondernemen en innoveren in en met de design- en modesector. Flanders DC richt zich uitsluitend op de mode- en designsector, met in begrip van sensibilisering rond design thinking en het inzetten van design als hefboom voor innovatie in economische sectoren.

2.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

2.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

Geen ontvangstartikelen

Uitgavenartikelen

Geen uitgavenartikelen

2.3.2. Overige entiteiten onder gezag

- *Fonds Flankerend Economisch en Innovatiebeleid (Fonds voor Innoveren en Ondernemen)*

ECH-1ECB5CA-WT : Bevorderen van ondernemerschap

1EC3AB - 1EC3AN STEM

Hier worden de acties rond STEM aangerekend. De STEM partnerschappen en STEM-trajecten worden verlengd. (Zie toelichting bij Beleidsveld Wetenschapscommunicatie)

Benodigd vastleggingskrediet 2023: keuro 2.500 (gelijk aan 2022)

Benodigd vereffeningskrediet 2023: keuro 3.451 (tov keuro 2.290 in 2022)

1EC306 Onderzoeken ter ondersteuning van het beleid inzake toegang tot financiering en/of ondernemersbevordering

Op deze rubriek worden de diverse evaluaties, studies en onderzoeken vastgelegd, die uitgevoerd worden in het raamcontract voor monitoring inzake ondernemerschap.

De VAK blijft constant in 2023. Er wordt 500 keuro VEK gevraagd (status quo t.o.v. BA2022)

Benodigd vastleggingskrediet 2023: keuro 500

Benodigd vereffeningskrediet 2023: keuro 500

1EC313 Initiatieven ter bevordering van het ondernemerschap

Op deze rubriek worden de oude oproepen uitbetaald. Daarnaast worden alle vastleggingen en betalingen aan de structurele partners hierop gegroepeerd en worden ook eventuele ad hoc- en andere projecten hierop vastgelegd en uitbetaald.

Het VAK 2023 is constant t.o.v. in 2022.

Het VEK voor 2022 wordt lichtjes naar boven bijgesteld (+333 keuro).

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 4.438 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 4.721 keuro

1EC361 Initiatieven ter bevordering van het ondernemerschap

Op deze rubriek worden de vastleggingen en uitbetalingen gedaan voor de aangeduide dienstverleners in het bestek ondernemerschap. Er zijn ook nog een aantal andere projecten die op deze rubriek worden vastgelegd en uitbetaald, het gaat hier telkens over overheidsopdrachten.

Bij BO2023 wordt opnieuw 25.722 keuro aan VAK voorzien (status quo t.o.v. BA2022). De VEK wordt geraamd op 21.622 keuro (-2.659 keuro t.o.v. BA2022).

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 25.722 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 21.622 keuro

1EC387 - 1EC3AM - 1EC3AO Kennisdiffusie Hogescholen

Hier worden de acties in kader van de werking rond kennisdiffusie aangerekend.

In 2023 wordt hetzelfde bedrag aan VAK gevraagd volgens constant beleid.

De VEK behoefte wordt geraamd op 5.595 keuro (-738 keuro t.o.v. BA2022).

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 7.500 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 5.595 keuro

1EC3AU AI/CS

Op deze rubriek worden de projecten in kader van actieplan AI (Artificial Intelligence)/CS (Cybersecurity) aangerekend. Dit omvat ook de cofinanciering van de ESF-oproepen.

Er is voor 2.650 keuro VAK (status quo t.o.v. BA2022) voorzien binnen Ondernemerschap. Dit dient voor :

- ESF-oproep AI opleidingen arbeidsmarkt (flankerend beleid)
- Secundair onderwijs
- Outreach, website

Er is voor 1.533 keuro VEK (-412 keuro t.o.v. BA2022) nodig. De reden voor de daling is dat in 2022 1 miljoen euro van de voorziene middelen zal overgenomen worden door Ondernemersvorming op 1EC3BA Toegewezen trajecten Syntra. Hierdoor volgt een kleinere VEK-vraag (cfr. wegvallen 1 miljoen VAK in 2022) in 2023.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: keuro 2.650

Benodigd vereffeningskrediet 2023: keuro 1.533

1EC373 en 1EC3AP E-loket en validata

Dit betreft het budget voor e-loket.

CJM heeft gevraagd om het platform van het e-loket te gebruiken om een pre-productieversie van het verenigingsloket op te zetten. Een verhoogde inzet van IT-profielen moet dan ook voorzien worden. In 2023 wordt ook budget voorzien voor de tussenkomst in de kosten van de agentschappen en lokale besturen die (technische) aanpassingen moeten doorvoeren om aan te sluiten op e-loketondernemers.be.

De VAK en VEK zullen met 746 keuro dalen. Bij de BO 2023 dienen de ontvangen VRD Beheer en Exploitatiekredieten (764 keuro) immers terug te keren naar Digitaal Vlaanderen: SC0-1SJA2ND-WT. Na goedkeuren van de verdeling van deze VRD middelen door de VR worden de middelen opnieuw verdeeld naar de betrokken entiteiten.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: keuro 2.242

Benodigd vereffeningskrediet 2023: keuro 3.046

1EF399 Programma Innovatieve Overheidsopdrachten (PIO)

In 2023 wordt 3.780 keuro aan VAK voorzien, wat een status quo is t.o.v. BA2023 als budget op 1EF375.

Wat de VEK betreft zijn er voor 2.500 keuro aan betalingen voor lopende projecten voorzien. Daarnaast is er nog 500 keuro nodig voor kortlopende consultancy opdrachten. De VEK blijft ook constant t.o.v. 2022.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: keuro 3.780

Benodigd vereffeningskrediet 2023: keuro 3.000

1EF391 Vzw Team Bedrijfstrajecten

In de nieuwe convenant voor de vzw bedrijfstrajecten wordt de VAK en VEK opgetrokken naar 5.949 k€ VAK en VEK. Dit is een stijging met 212 k€ VAK en met 228 k€ VEK t.o.v. BA2022. De compensatie voor deze stijging gebeurt via de investeringsprovisie.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 5.949 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 5.949 keuro

1EC339 Beheersvergoedingen aan derden voor verschillende maatregelen

Er werden in 2022 bijkomende jaarlijkse vergoedingen toegekend voor een aantal coronagerelateerde maatregelen, nl. de vriendenlening (170 keuro), interestcompensatie (300 keuro), de heropstartlening en handelshurlening (350 keuro). Deze vergoedingen blijven voorlopig behouden.

Ook de beheersvergoeding voor de winwin-lening (188 k€) wordt voortaan opgenomen binnen deze basisallocatie. Voortaan worden de verschillende beheersvergoedingen aan PMV dus gegroepeerd.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 3.828 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 3.828 keuro

1EC314 Fiscale minderinkomsten federale overheid in het kader van de win-lening (art 132 decreet)

Voor de begroting 2023 wordt o.b.v. de laatste meerjarenraming 10.413 keuro aan kosten verwacht. Dit bedrag wordt dan ook aan VAK en VEK zijde gebudgetteerd. Dit is een stijging van 2.094 keuro t.o.v. de BA2022. De meerkost t.g.v.

coronamaatregelen bedraagt 409 keuro. Dit deel wordt aan de dotatie van FIO toegevoegd. De rest (1.685 keuro) wordt gecompenseerd vanuit de investeringsprovisie.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 10.413 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 10.413 keuro

1EC3BA/1EC3BB/1EC3CC: steuninstrumenten vanuit Syntra

Jaarlijks ontvangt Syntra een indexatie voor het aandeel loon, steeds geraamd op 75% van de subsidies aan de SYNTRA, dus +1.5% op totale subsidie.

Voor 2023 wordt op die manier 1.092 keuro aan de dotatie toegevoegd.

De totale VAK stijgt dan ook met 1.092 keuro. De VEK was in 2022 2.086 keuro lager dan de VAK. In 2023 gebeurt hier een inhaalbeweging.

1EC3BA is de basisallocatie voor de toegewezen trajecten Syntra.

Benodigd vastleggingskrediet 2022: keuro 1.600 (-55 keuro)

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 1.623 keuro (+873 keuro)

1EC3BB is de BA voor de Ondernemerschapstrajecten Syntra.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 46.443 keuro (+1.148 keuro)

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 48.375 keuro (+4.260 keuro)

Op 1EC3BC worden bijkomende projecten in kader van de werking van ex Syntra Vlaanderen en de Syntra's/Syntrum voorzien. Op 1EC3BC blijft een bedrag van 31 keuro VAK en VEK over, wat een jaarlijkse cofinanciering is voor een EFRO-project dat loopt tot en met 2024.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 31 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 31 keuro

ECH-1ECB5CW-IS : Ondernemerschap stimuleren – Hoger Onderwijs

AEC000 Infrastructuur Hogescholen

Er komt een recurrent steuninstrument voor Infrastructuur Hogescholen. Vanuit de Atoma-middelen wordt hierop 3 miljoen euro VAK en 300 k€ (10% van de VAK) aan VEK gebudgetteerd.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: k€ 3.000

Benodigd vereffeningskrediet 2023: k€ 300

ECH-1ECB5CV-IS

1EC357 Beheersvergoeding PMV in het kader van de WinWinlening (art.132 decreet)

De VAK en VEK wordt toegevoegd aan 1EC339 (supra).

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 0 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 0 keuro

ECH-1ECB5CY-IS : Ondernemerschap stimuleren – Interne Stromen Flanders DC

Rubriek 1EC3AC

Op deze rubriek wordt de jaarlijkse werkingssubsidie i.h.k.v. de convenant tussen VLAIO en Flanders DC vastgelegd en uitbetaald. Op basis van het nieuwe convenant zal worden voorgesteld dat de dotatie aan Flanders DC naar 2.100 keuro VAK en 2.010 keuro VEK (in 2022 was er nog een daling van de VAK en VEK). Dit betekent een stijging met 868 k€ VAK en 778 k€ VEK.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 2.100 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 2.010 keuro

3. Inhoudelijk structurelement 3 : Groei-ondersteuning Kmo's en groeibedrijven

3.1 Strategische doelstellingen – Veerkrachtige bedrijven en sectoren

We stimuleren ondernemingen in het Vlaamse Gewest om te investeren en kennis te verwerven via opleiding en advies. Zo kunnen ze duurzamer worden, hun concurrentiepositie verbeteren en zich ten volle ontplooiën in het economisch landschap. We voorzien hiervoor generieke instrumenten waarvan met name kmo's gebruik kunnen maken maar ook een aantal specifieke instrumenten gericht op bepaalde doelgroepen van bedrijven of thema's.

3.2 Operationele doelstellingen

De operationele doelstellingen zijn:

- De professionalisering van kmo's via de kmo-portefeuille en de kmo-groeisubsidie.
- Het stimuleren van transformaties via strategische transformatiesteun
- Het ondersteunen van specifieke sectoren via Screen Flanders en de Hinderpremie bij openbare werken.
- Optimaal gebruik maken van de Europese structuurfondsen (EFRO & Interreg).

De professionalisering kmo's via de kmo-portefeuille en de kmo-groeisubsidie

De kmo-portefeuille en de kmo-groeisubsidie zijn twee instrumenten die gericht zijn op het verhogen van de professionaliteit en de competitiviteit van de Vlaamse kmo's.

In 2023 wordt de kmo-portefeuille bijgestuurd zodat meer gerichte inzet op de beleidsprioriteiten en meer controle op de kwaliteit van de gesteunde dienstverlening mogelijk is. Hiertoe wordt het toepassingsgebied beperkt tot een brede maar limitatieve lijst van toekomstgerichte thema's. Daarnaast wordt een kwaliteitskamer ingericht om de controle op de kwaliteit van de gesubsidieerde dienstverlening te versterken.

Tegelijk zal VLAIO een impactanalyse van de kmo-portefeuille in de periode vanaf 2016 organiseren. Daarbij wordt ook gekeken naar de afstemming met andere instrumenten voor opleiding en advies.

Er wordt in 2023 voor de kmo-portefeuille 40.000 keuro vastleggingskrediet voorzien.

Met de kmo-groeisubsidie worden kmo's aangemoedigd om zich strategisch te heroriënteren.. Met de kmo-groeisubsidie worden strategische heroriënteringen in het kader van digitalisering, duurzaamheid, internationalisering en innovatie gesteund. In 2023 wordt het thema duurzaamheid verruimd zodat ook projecten

die inzetten op energie- en klimaattransitie, milieu en biodiversiteit kunnen worden gesteund.

Er wordt in 2023 voor de kmo-groeisubsidie 12.500 keuro vastleggingskrediet voorzien.

Het stimuleren van investeringen via Strategische Transformatiesteun

Met Strategische Transformatiesteun (STS) steunen we ondernemingen die zich door innovatie transformeren om hun internationale concurrentiële positie te versterken. STS maakt opleidings- en investeringssteun mogelijk. Vanaf 1 januari 2022 werd een nieuw wetgevend regelgevend kader van kracht dat de selectiviteit en de impact van het instrument verhoogt.. De maatregel wordt hierdoor een meer gericht instrument dat zeer selectief kan ingezet worden.

Ondersteunen van specifieke sectoren via Screen Flanders en de Hinderpremie bij openbare werken

Screen Flanders

Screen Flanders is een instrument voor de economische ondersteuning van de audiovisuele sector in Vlaanderen. Er worden terugbetaalbare voorschotten verstrekt aan Belgische producenten voor zover ze uitgaven doen in het Vlaamse Gewest. VLAIO werkt hiervoor samen met het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF). In 2022 staat er nog een tweede oproep op het programma en wordt de digitale indiening voorbereid. In 2023 volgen twee oproepen.

Hinderpremie openbare werken

Met de hinderpremie openbare werken kennen we steun toe aan kleine ondernemingen die hinder wegens openbare werken ondervinden. Dat gebeurt op een geautomatiseerde wijze met gebruik van data voor de hindergegevens uit het GIPOD (Generiek Informatieplatform Openbaar Domein) en ondernemingsgegevens uit de VKBO (Verrijkte Kruispuntbank van Ondernemingen). Zodra de uitvoeringsbesluiten op het nieuwe GIPOD-decreet definitief worden goedgekeurd, wordt de regelgeving van de hinderpremie openbare werken hierop gealigneerd. Samen met het Agentschap Digitaal Vlaanderen zullen we in 2023 verder opvolgen of de hindergegevens door alle betrokken partijen correct in GIPOD 2 worden geregistreerd. Indien nodig zullen nieuwe sensibiliseringsacties worden opgezet.

In het kader van de decentralisatieoefening onderzoeken we met de lokale besturen de mogelijkheid om het instrument over te dragen, waarbij VLAIO technologische ondersteuning blijft bieden voor lokale besturen die dit wensen. Hierbij zullen lokale besturen ook creatievere oplossingen kunnen aanbieden (zoals bv. tijdelijke herlocalisatie).

Coronamaatregelen

Op 30 juni 2022 liep de Tijdelijke Kaderregeling Covid-19 af. De verdere afhandeling van de uitbetalingsaanvragen voor het Globalisatiemechanisme zal mogelijks nog tot begin 2023 lopen. In het najaar 2022 en 2023 zal verder ingezet worden op de controles op de verschillende corona-steunmaatregelen door de dienst Inspectie, aansluitende terugvorderingen en de opvolging ervan. **Daarbij zal ook het subsidieregister ingezet worden.**

Optimaal gebruik maken van de Europese structuurfondsen (EFRO & Interreg)

In 2022 startten het nieuwe EFRO Vlaanderen en de nieuwe EFRO Interreg programma's 21-27 effectief op. Uitgangspunt is dat de Europese Commissie alle programma's 21-27 tussen 2^e helft 2022 en ten laatste eind 2022 definitief goed zal keuren. Dit alles resulteert in de eerste projectoproepen, inclusief eerste projectgoedkeuringen voor een aantal programma's.

Parallel lopen ook het REACT-EU programma en de EFRO-programma's 2014-2020 nog verder door tot maximaal 31 december 2023. Er worden in het kader van dit pakket aan programma's opnieuw Vlaamse projectcofinanciering budgetten voorzien. Aangezien de programma's 21-27 starten met ongeveer 1,5 jaar vertraging, wordt van meet af aan een hoog vastleggingsritme nagestreefd.

3.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

GROEI-ONDERSTEUNING KMO'S EN GROEIBEDRIJVEN, MVG excl. DAB

(duizend euro)

	AO			TO		
	BA 2022	Evolutie	BO 2023	BA 2022	Evolutie	BO 2023
ESR-ontvangsten (werking en toelagen (OW))	1.050	187	1.237			
Ontvangen toelagen (ontvangsten interne stromen (OI))						
Overige (ontvangsten leningen (OL), ontvangsten participaties (OP); geen ESR-impact)						
Totaal	1.050	187	1.237	0	0	0

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2022	Evolutie	BO 2023	BA 2022	Evolutie	BO 2023
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	10.364	2	10.366	10.364	2	10.366
Toelagen (interne stromen (IS))	741.729	407.784	1.149.513	595.903	495.078	1.090.981

Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)						
Totaal	752.093	407.786	1.159.879	606.267	495.080	1.101.347
Aanwending VAK-ruiter						

3.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

EC0-9ECBAD-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit betreft het begrotingsartikel voor de ESR-neutrale verwerking van met BAR-ontvangsten gefinancierde uitgaven.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2022	1.050	0	0
Bijstelling BO 2023	187	0	0
BO 2023	1.237	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De ESR-neutraliteit moet gerealiseerd worden door de Europese ontvangsten te vergelijken met de uitgaven die door die Europese ontvangsten gedekt worden. De uitgaven worden gelijkgesteld aan het totaal aan uitgavenzijde (lonen + werking), zonder de BTW voor Gateway to Britain, dewelke aan uitgavenzijde gefinancierd wordt door een herverdeling van FIO.

De lonen bedragen 765 k€ en de werkingsuitgaven 472 k€ (waarvan 390 k€ aan werking en dan nog en 82 k€ BTW).

Uitgavenartikelen

EC0-1ECB2DA-WT – BELEIDSVOORBEREIDING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft de beleidsgerelateerde werkingsuitgaven van het Agentschap Innoveren en Ondernemen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	9.129	9.129
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BO 2023	9.129	9.129

Aanwending VAK-ruiter	
-----------------------	--

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Met dit budget worden de volgende uitgaven voorzien:

- IT : 6.975 keuro (IT jaarplan)
- Communicatie 1.214 keuro (communicatie jaarplan)
- Personeel 350 keuro
- VLAIO Netwerk 200 keuro
- Interregionale Samenwerking 90 keuro

ECO-1ECB5DY-IS – FONDS VOOR INNOVEREN EN ONDERNEMEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit betreft de kredieten van het Fonds voor Innoveren en Ondernemen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	741.729	595.903
<i>Index (B1)</i>	<i>2.467</i>	<i>2.467</i>
<i>Compensaties (B2)</i>	<i>12.261</i>	<i>-539</i>
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	<i>393.056</i>	<i>493.150</i>
BO 2023	1.149.513	1.090.981
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(in duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Naar SH0-1SKA2PA-WT (HFB)	-33	-33
Naar EB0-1EEB2GT-IS (FWO)	-127	-127
Naar SC0-1SJA2ND-WT (VRD Beheer en Exploitatiekredieten)	-764	-764
Van ECO-1ECB2DC-WT : terugdraaien compensatie van BA 2022 voor BTW op projecten gefinancierd met BAR-middelen (130 k€ in 2023 versus 315 k€ in 2022)	185	185
Van EB0-1EBB2AH-PR (EWI) voor DeWinne-mandaten (400 keuro in 2023 en 200 keuro in 2022)	200	200
Van EB0-1EEB5GT-IS (FWO)	12.800	0

TOTAAL	12.261	-539
---------------	---------------	-------------

- De index van 2.467 keuro betreft de indexatie van de dotaties voor Syntra (gezondheidsindex stijging 7% en loonpercentage van 75%)
- Er wordt 33 k€ gecompenseerd van EC0-1ECB5DY-IS naar SH0-1SKA2PA-WT (HFB) als vergoeding voor het gebruik van VAC Gent door Team Bedrijfstrajecten. Er wordt geen huur betaald voor dit gebruik.
- Er wordt 127 k€ gecompenseerd van EC0-1ECB5DY-IS naar EB0-1EEB2GT-IS (FWO) n.a.v. de pensionering van een naar het FWO gedetacheerde Vlaio medewerker.
- Er wordt 764 k€ gecompenseerd van EC0-1ECB5DY-IS naar SC0-1SJA2ND-WT (VRD Beheer en Exploitatiekredieten). De bij BA2022 ontvangen VRD Beheer en Exploitatiekredieten keren terug naar Digitaal Vlaanderen. Na goedkeuren van de verdeling van deze VRD middelen door de VR worden de middelen opnieuw verdeeld naar de betrokken entiteiten
- Er wordt 130 k€ extra gecompenseerd van FIO naar EC0-1ECB2DC-WT voor de niet via BAR financierbare BTW voor project Gateway to Britain in kader van de relanceprojecten 107, 108 en 109.
- Er wordt 200 k€ gecompenseerd vanuit EB0-1EBB2AH-PR voor DeWinne Innovatiemandaten in het kader van het Impulsprogramma Ruimtevaart
- Er wordt 12.800 k€ gecompenseerd van EB0-1EEB5GT-IS van het FWO naar EC0-1ECB5DY-IS als terugdraaiing van de compensatie bij BA2022 voor de VSC tier 1 Compute infrastructure bij het FWO (2022).

(in duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Meeruitgaven winwinlening	409	409
Verschil minderontvangst klimaatfonds in kader van ICL	57.058	57.058
Meeruitgave ICL carbon leakage	91.647	91.647
VAK klimaatfonds voor ICL BA2022	-137.966	0
VAK klimaatfonds voor ICL BO2023	80.908	0
Terugdraaien afoming corona 2022	0	39.773
Terugdraaien afoming relance 2022	0	19.155
Herraming VEK behoefte	0	-13.192
Atoma opstapmiddelen O&O (investeringsprovisie)	21.000	21.000
Investerings Infrastructuur Hogescholen	3.000	300
Gezondheid en Zorg (Health cluster)	2.000	2.000
Circulaire Economie	5.000	5.000
Crisisondersteuning bedrijven (tijdelijk staatssteunkader)	250.000	250.000
Steun bedrijven energiematregelen (Klimaatfonds)	20.000	20.000
TOTAAL	393.056	493.150

- ECH-1ECB2ZZ-OV : SALDO

Het over te dragen saldo van vorige boekjaren stijgt van 336.885 keuro naar 338.509 keuro (+1.624 keuro).

3.3.2. Overige entiteiten onder gezag

- *Fonds voor Innoveren en Ondernemen (Fonds voor Innoveren en Ondernemen)*

Ontvangstenartikelen ECH-9ECBAZZ-OI

9EC301 DOTATIE

Dotatie BO2023 : 1.090.981 keuro.

Dit betreft de dotatie van het Fonds voor Innoveren en Ondernemen.

9EC310 COMPENSATIE VANUIT HET KLIMAATFONDS

Verwachte ontvangsten 2023 : 80.908 keuro

Deze worden geraamd op 80.908 keuro (daling van 57.058 keuro t.o.v. 2022), zijnde de ontvangst vanuit het Klimaatfonds voor Carbon Leakage ter compensatie van de 2022-dossiers (zie ook infra bij de verduidelijking van basisallocatie 1EC369).

ECH-9ECBAZZ-OW

9EC305 Terugbetalingen door de ondernemingen en stortingen uit hoofde van wettelijke of conventionele bepalingen

Verwachte ontvangsten 2023 : 4.000 keuro

Er wordt een bedrag van 4.000 keuro voorzien voor terugbetalingen.

9EC314 Inkomsten researchpark Zellik

Verwachte ontvangsten 2023: 2.333 keuro (stijging van 1.928 keuro)

Er wordt voor cijzen een bedrag van k€ 423 aan ontvangsten verwacht in het Research Park Zellik. Het bedrag is lichtjes hoger (+40 k€) dan 2022 wegens verwachte indexatie.

Er wordt voor verkoop resp. k€797 en k€1.113 verwacht n.a.v. de verkoop van 2 percelen op het RPZ aan de VUB.

9EC318 TERUGBETALING TERUGVORDERBAAR VOORSCHOT EVENEMENTEN

Het betreft de ontvangsten van de terugvorderbare voorschotten voor de eventenssector in het kader van de coronacrisis. Voor 2023 worden de terugvorderingen ingeschat op 2 miljoen euro voor lopende afbetalingsplannen die de jaargrens overschrijden. In 2022 werden nog 20 miljoen euro aan terugvorderingen verwacht.

Verwachte ontvangsten 2023 : 2.000 keuro

9EC320 Inkomsten e-loket

Er wordt 150 k€ aan ontvangsten verwacht van CJM voor het opzetten en beheren van de pre-productieversie van het verenigingsloket

Verwachte ontvangsten 2023 : 150 keuro

Uitgavenartikelen

ECH-1ECB2DC-WT : STIMULEREN VAN GROEI, TRANSFORMATIE EN INNOVATIE

1EC370 Investeringssteun in toepassing van het decreet betreffende het economisch ondersteuningsbeleid (ecologiesteun) (aard 2)

Bij constant beleid wordt een VAK voorzien van k€ 2.000 op programma 1EC370 (aard 2) (zie infra bij de verduidelijking van basisallocatie '1EC320').

Wat het VEK betreft is er een behoefte op aard 2 van 2.376 keuro.
Benodigd vastleggingskrediet 2023: keuro 2.000
Benodigd vereffeningskrediet 2023: keuro 2.376

ECH-1ECB5DC-WT : Groei-ondersteuning van Kmo's en groeibedrijven – stimuleren van groei, transformatie en innovatie

Professionalisering kmo's

1EC316 KMO-portefeuille

Het voorziene budget van 2022 blijft behouden.
Uit historische reeksen blijkt dat 80% van de vastlegging nog hetzelfde jaar wordt uitbetaald. Het saldo dient uitbetaald te worden in het kalenderjaar volgend op het jaar waarin de steun werd aangevraagd. Bijgevolg bedraagt het benodigd VEK in 2023 in totaal 40.000 keuro.
Benodigd vastleggingskrediet 2023: 40.000 keuro
Benodigd vereffeningskrediet 2023: 40.000 keuro

Stimuleren van investeringen

1EC317 KMO Groeisubsidie

Voor 2023 wordt opnieuw 12.500 keuro VAK voorzien (geen wijzigingen t.o.v. BA2022). Voor 2023 wordt een VEK-behoefte van 10.355 keuro ingeschat (-2.293 keuro t.o.v. BA2022).
Benodigd vastleggingskrediet 2022: 12.500 keuro
Benodigd vereffeningskrediet 2022: 10.355 keuro

1EC327 STS - Investeringssteun aan ondernemingen in toepassing van het decreet betreffend het economisch ondersteuningsbeleid (STS)

Het VAK blijft bij BO2023 status quo t.o.v. BA2022 op 20.500 keuro. Het VEK wordt ingeschat op 16.500 keuro.

Benodigd vastleggingskrediet 2022: 20.500 keuro
Benodigd vereffeningskrediet 2022: 16.500 keuro

Ondersteunen van specifieke sectoren

1EC380 Hinderpremie

In 2022 werd een VAK van 10.000 keuro en een VEK van 10.000 keuro voorzien. Bij constant beleid blijven het VAK en VEK ad 10.000 keuro behouden.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 10.000 keuro
Benodigd vereffeningskrediet 2023: 10.000 keuro

1EC328 Screen Flanders – terugvordering renteloze voorschotten op netto-ontvangsten

Er wordt verwacht per jaar ongeveer evenveel uit te betalen als vast te leggen. Status quo qua VAK en VEK t.o.v. BA2022.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 3.500 keuro
Benodigd vereffeningskrediet 2023: 3.500 keuro

Optimaal gebruik maken van de Europese structuurfondsen (EFRO & Interreg)

1EC341 Vlaamse cofinanciering voor EFRO-projecten

Voor EFRO Vlaanderen wordt uitgegaan van 267 miljoen euro EFRO-budgetten . Dit geeft een totaal programmabudget van 576 miljoen euro aan totale kosten. Beleidsdoelstelling 1 (Smart) zal 60% van het programmabudget uitmaken, beleidsdoelstelling 2 (Green) 40%. Het geraamde percentage Vlaamse cofinanciering voor BD 1 wordt geraamd op 15%, voor BD2 op 5%. Dit geeft een totaal van 25.353 k€ cofinanciering voor EFRO Vlaanderen.

Voor INTERREG 21-27 beschikken we over 235,5 miljoen euro aan te cofinancieren EFRO-middelen. Dit is goed voor een geraamde totale kost 452,5 miljoen euro voor de hele periode. Bij de validatie van de Interreg A en B programma's door de Vlaamse Regering werd voor de hele Interreg periode uitgegaan van een totale budgettaire impact van 15 miljoen euro aan cofinancieringen via het FIO. Het aandeel geraamde percentage Vlaamse cofinanciering bedraagt daarmee 3,3% van de 25% van 452,5 miljoen euro, zijnde 3.734 keuro.

VAK 2023: voor EFRO Vlaanderen en Interreg samen wordt een budget ingeschreven van 18.300 keuro, wat een stijging van 10 miljoen euro is t.o.v. BA2022. Deze 10 miljoen euro VAK extra wordt overgeheveld vanuit de investeringsprovisie. Totaal benodigd vereffeningskrediet 2023 voor EFRO bedraagt k€ 7.403.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 18.300 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 7.403 keuro

Crisisondersteuning bedrijven tijdelijk staatssteunkader

Er wordt 250 miljoen euro VAK en VEK voorzien voor energiesteun aan bedrijven ten gevolge van de energiecrisis.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: k€ 250.000

Benodigd vereffeningskrediet 2023: k€ 250.000

Provisies

1EC372 Provisie voor investeringen in O&O en het bedrijfsleven

In 2023 worden o.a. de volgende middelen herverdeeld vanuit de investeringsprovisie :

- -10.000 keuro naar efro
- -2.965 keuro naar Impulsprogramma Ruimtevaart
- -1.685 keuro voor eigen bijdrage stijging kosten winwin
- +332 keuro als saldo van recup compensatie VITO ad 1.200 keuro min de stijging dotatie aan Flanders DC (+868 keuro)
- -212 keuro wegens stijging toelage IC Vlaanderen (vzw bedrijfstrajecten)

Uit Atoma wordt 21.000 keuro VAK en VEK toegevoegd. Deze middelen zullen ingezet worden in functie van concrete noden bij de VLAIO-instrumenten (EFRO, O&O-steun bedrijven, clustersteun,...) en voor strategische projecten in de loop van 2023.

Voor de VEK inschatting is enkel rekening gehouden met de reeds lopende projecten. Voor 2023 zal mogelijk nog meer VEK nodig zijn als alle betaalkalenders van de in 2022 en 2023 nog goed te keuren projecten gekend zijn.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 11.118 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 49.377 keuro

Overige programma's

1EC338 Werkingsuitgaven, gedeeltelijk ter cofinanciering van Europese projecten en ter dekking van beheersvergoedingen aan derden

In deze begrotingspost worden allerlei werkingsuitgaven voorzien ter ondersteuning van het economisch ondersteuningsbeleid. Status quo van VAK en daling van VEK t.o.v. 2023 (-614 keuro t.o.v. 2022)

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 2.254 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 2.500 keuro

Uitdovende programma's

1EC319 Rentetoelage als gevolg van hinder door openbare werken

Er worden geen vastleggingen meer voorzien in 2023.

We verwachten 32 keuro (-18 keuro) aan betalingen in 2023.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 0 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 32 keuro

1EC326 Investeringssteun aan kmo's in toepas. van het decreet betreffende het economisch ondersteuningsbeleid (groeipremie)

Er wordt nog 500 keuro aan VEK voorzien voor de afronding van de laatste dossiers.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 0 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 500 keuro

Ecologische programma's

1EC320 Investeringssteun in toepassing van het decreet betreffende het economisch ondersteuningsbeleid (ecologiesteun) (aard 5)

Bij constant beleid wordt een VAK voorzien van in totaal k€ 28.059 waarvan k€ 26.059 op programma 1EC320 (aard 5) (zie ook supra bij de verduidelijking van basisallocatie '1EC720').

In het kader van het impulsprogramma voor maatregelen wordt éénmalig 20 miljoen euro VAK en VEK voorzien voor steun aan ecologische investeringen in het bedrijfsleven.

Wat het VEK betreft worden op basis van historische tendensen voorzien dat in 2023 35% van het openstaande encours (op 31/12/2022) uitbetaald zal worden, te vermeerderen met 25% van de nieuwe vastleggingen van 2023.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 46.059 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 59.695 keuro

1EC3BQ/1EC3CE CCS (Carbon Capture & Storage) Backbone en CCU

De Vlaamse Regering besliste in maart 2019 om vanuit Klimaatfonds middelen toe te wijzen aan het toenmalige Hermesfonds voor maatregelen i.h.k.v. CCS-hefboomfinanciering. Voor 2023 worden vastleggingen verwacht van in totaal 10 miljoen euro. Er wordt in 2023 VEK geraamd.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 10.000 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 5.000 keuro

1EC369 Compensatie Indirecte Emissiekosten

Vanaf de aanvragen van 2022 (emissiejaar 2021) zal deze compensatie toegekend worden volgens nieuwe richtsnoeren en een nieuw Vlaams steunkader, met extra energie-audit en duurzaamheidsvoorwaarden. De compensatie wordt vanaf 2022 toegekend met een steunintensiteit van 75%, conform de laatste periode van de vorige regeling.

Voor aanvragen in 2022 (emissiejaar 2021) worden volgende parameters gehanteerd ten opzichte van de aanvragen in 2021 (emissiejaar 2020):

Parameter	Aanvragen 2021	Aanvragen 2022
Emissiejaar	2020	2021
Steunintensiteit (%)	75	75
EUA-termijnkoers (€/ton CO ₂)	25,21	25,09
CO ₂ -emissiefactor (tCO ₂ /MWh)	0,76	0,59

Benodigd vastleggingskrediet 2023: k€ 172.555

Benodigd vereffeningskrediet 2023: k€ 172.555

ECH-1ECG5DF-IS

1EC359 Storting aan FIT in kader van EFRO-project

Het betreft de interne stroom t.g.v. FIT i.h.k.v. een EFRO-project. Er is een daling van 275keuro VEK t.o.v. BA2022.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 0 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 111 keuro

ECH-1ECG5DH-IS

1EC356 Vergoeding aan VAF voor taken i.h.k.v. Screen Flanders

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 250 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 250 keuro

ECH-1ECG5DI-IS

1EC3BF Interne Stromen LRM

Het betreft het begrotingsartikel voor Interne Stromen ten gunste van LRM.

In 2019 werd hiervoor 1.575 keuro vastgelegd. In 2023 zal nog 81 keuro betaald worden.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 0 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 81 keuro

ECH-1ECB5DO-IS

1EC3AG Interne Stromen FTI

Het betreft het begrotingsartikel voor Interne Stromen ten gunste van FTI Technopolis (opwaardering Technopolis site te Mechelen).

In 2019 werd hiervoor 10.000 keuro vastgelegd, waarvan 1.000 keuro wordt betaald in 2023 (-3.000 keuro t.o.v. BA2022).

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 0 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 1.000 keuro

ECH-1ECB5DP-IS

1EC3AF Ilvo EFRO

Het betreft het begrotingsartikel voor Interne Stromen ten gunste van ILVO. Het betreft hier middelen voor Ilvo vanuit EFRO-projecten.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 0 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 77 keuro

ECH-1ECB5DQ-IS

1EC363 Overdrachten aan VITO – strategische ecologieprojecten

Het VITO ontvangt van het Fonds voor Innoveren en Ondernemen middelen voor het beoordelen van de investeringen opgenomen in de strategische ecologieprojecten.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 101 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 417 keuro

ECH-1ECB5DR-IS

1EC390 en 1EC392 Hoger Onderwijs

Het betreft de interne stromen t.g.v. universiteiten en hogescholen.

Er dient zoals VEK te worden voorzien voor lopende EFRO-projecten, als voor projecten van de investeringsprovisie (onderzoeksinfrastructuur, Innoverend Ondernemen, Einstein Telescope Pathfinder Fieldlab,...).

De VEK behoefte daalt met -652 keuro t.o.v. BA 2022.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 0 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 1.936 keuro

ECH-1ECB5DT-IS

1EC381 FWO

Het betreft de interne stromen t.g.v. het FWO (IT-aanpassingen FRIS, IRI-call, KOTK...). De VEK daalt met 4.239 keuro t.o.v. BA2022.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 0 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 4.154 keuro

4. Inhoudelijk structurelement 4 : Vergroening klimaat

4.1 Strategische doelstellingen – De transitie naar een duurzame economie faciliteren

We ondersteunen bedrijven die inzetten op groene investeringen en bedrijven die gevat worden door indirecte emissiekosten. Voor de toelichting van de beleidsprioriteiten verwijzen we naar IV.2.a – 5 en 6.

4.2 Operationele doelstellingen

De operationele doelstellingen zijn:

- Het stimuleren van bedrijven om te investeren voor het klimaat via ecologiesteun,
- De competitiviteit van energie-intensieve bedrijven met de maatregel compensatie indirecte emissiekosten.

4.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

- 4.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

Geen ontvangstenartikelen

Uitgavenartikelen

Geen uitgavenartikelen

4.3.2. Overige entiteiten onder gezag

- *Fonds Flankerend Economisch en Innovatiebeleid (Fonds voor Innoveren en Ondernemen)*

Ontvangstenartikelen

Geen ontvangstenartikelen

Uitgavenartikelen

Om begrotingstechnische redenen werden de middelen voor ecologiesteun en compensatie indirecte emissierechten opgenomen onder het begrotingsartikel ECH-1ECB5DC-WT onder ISE **Groei-ondersteuning van kmo's en groeibedrijven.**

5. Inhoudelijk structurelement 5 : Ruimtelijke Economie

5.1 Strategische doelstellingen – Ruimte om duurzaam te ondernemen in Vlaanderen

5.2 Operationele doelstellingen

De operationele doelstellingen zijn:

- de (her)ontwikkeling van ruimte voor bedrijven;
- de afstemming van vraag naar en aanbod van werklocaties;
- het zorgen voor toplocaties voor ondernemen en innoveren.

Herontwikkeling van ruimte voor bedrijven

Naast de reguliere subsidies voor de (her)aanleg van bedrijventerreinen op basis van het Besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019 zal er een subsidiebesluit worden uitgewerkt om andere facetten en types van dergelijke ruimtelijk-economische projecten te kunnen ondersteunen. In 2023 zal ook de gebiedsregie van een aantal clusters van bedrijventerreinen ondersteund worden. We houden daarbij rekening met de strategische visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen en de conceptnota Bouwshift.

Met het oog op de transformatie-uitdaging van verouderde bedrijventerreinen en brownfields blijven we verder inzetten op de brownfieldconvenanten door opvolging van de lopende projecten. Ook het komende jaar zal een oproep worden georganiseerd, waarbij de klemtoon ligt op toekomstbestendige projecten die mee uitvoering geven aan de beleidsambities die door Vlaanderen naar voren geschoven worden en waarvoor een bovenlokale aanpak een meerwaarde biedt. Bij voorkeur vervullen de projecten een voorbeeldfunctie inzake doorgedreven duurzaamheid, innovatief karakter, verhoogde tewerkstelling, versterking van de attractiviteit van de kernen, landschapsbeleving, herwaardering onroerend erfgoed, langetermijnbeheer...We starten tevens een lerend netwerk om een duurzame transformatie van verouderde bedrijventerreinen en brownfields te bevorderen. Ter ondersteuning van het lerend netwerk zal een overheidsopdracht worden uitgeschreven. Eén van de acties is de ingebruikname van een tool voor de opvolging van de verplichting op vlak van CO₂-neutraal elektriciteitsverbruik. Daarnaast zal gezocht worden naar indicatoren om de output en impact van brownfieldconvenanten en duurzame transformaties te monitoren.

De afstemming van vraag naar en aanbod van werklocaties

VLAIO zal een aantal steden en gemeenten die werk willen maken van een betere onderbouwing van de ruimtebehoeften en daarbij planningsinitiatieven willen nemen, inhoudelijk en procesmatig ondersteunen, rekening houdende met de strategische visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen en de conceptnota Bouwshift. Het contentbeheer van het GIS Bedrijventerreinen is daarvoor een hefboom.

Een goed functionerend online matchingplatform voor vraag naar en aanbod van werklocaties kan zowel de ruimtezoekende bedrijven en starters helpen als data opleveren voor het beleid. VLAIO zal daarom een marktbevraging organiseren om (private) partijen te vinden die geïnteresseerd zijn om hierrond samen te werken.

Toplocaties voor ondernemen en innoveren

Er zijn in elke provincie een beperkt aantal locaties geïdentificeerd die een optimaal vestigingsmilieu vormen voor een specifieke doelgroep van bedrijven. Voor enkele

van die vestigingsmilieus zal een roadmap opgemaakt worden zodat deze zones ook effectief voor die doelgroep vrijgehouden kunnen worden en deze ruimte ook future-proof op de markt komt. Gezien vooral in de zeehavens nog ruimte beschikbaar is voor bedrijven, zal ook met de havens afgestemd worden. De inspanningen om watergebonden bedrijventerreinen te realiseren in het kader van het Economisch Netwerk Albertkanaal (ENA) worden verhoogd.

5.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

5.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

Geen ontvangstenartikelen

Uitgavenartikelen

Geen uitgavenartikelen

5.3.2. Overige entiteiten onder gezag

- *Fonds Flankerend Economisch en Innovatiebeleid (Fonds voor Innoveren en Ondernemen)*

Ontvangstenartikelen

Geen ontvangstenartikelen

Uitgavenartikelen

ECH-1ECB2FA-WT : Ruimtelijke economie – stimuleren van optimale omgevingsfactoren

1EC374 Beheer Researchpark Zellik

Er is 18 keuro VAK nodig voor uitgaven voor groenonderhoud, onroerende voorheffing, website hosting, varia-uitgaven (ontmoetingsdagen etc.).

Aan VEK-zijde moet de schijf van één jaar parkmanagement betaald worden (15 keuro), is 4 keuro nodig voor het groenonderhoud en 10 keuro voor andere uitgaveposten dan beheer. De VAK en VEK zijn status quo t.o.v. 2022.

Benodigd vastleggingskrediet 2022: 18 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2022: 29 keuro

1EC379 Uitgaven aanleg bedrijventerreinen aard 2

Op aard 2 wordt geen VAK en VEK meer voorzien bij BO2023. Dit betekent een daling van 36 keuro VEK t.o.v. 2022.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 0 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 0 keuro

ECH-1ECB5FA-WT

Herontwikkeling van ruimte voor bedrijven, regelluwe zones & klimaatneutrale bedrijventerreinen

1EC353 Uitgaven voor de aanleg van bedrijventerreinen

Het budget stijgt met 1.020 keuro naar 20.050 keuro. De extra middelen worden overgeheveld vanuit 1EC340 (infra), project ondernemingsvriendelijke gemeente. De VEK daalt met 11.700 keuro t.o.v. BA2022.

Gevraagde VEK voor 2022 is derhalve 25,0 miljoen euro.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 20.050 keuro
Benodigd vereffeningskrediet 2023: 25.000 keuro

Afstemmen van vraag naar en aanbod van werklocaties

1EC347 Overheidsopdrachten in functie van continuering beleidsgericht onderzoek inclusief opdrachten en samenwerkingsovereenkomsten met de POM's

De 700 keuro VAK (+200 keuro t.o.v. BA2022, middelen herverdeeld vanuit 1EC340) zal als volgt worden besteed:

- studies op vlak van ruimtelijke economie en het handelsvestigingsbeleid,
- inhuren van expertise waarvoor VLAIO niet de competenties in huis heeft (zoals MER-disciplines enz.),
- ontwikkelingskosten met betrekking tot bizLocator,
- de overheidsopdracht voor de uitvoering van de saneringen op de Ford-site ten laste van het Fonds I&O.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 700 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 550 keuro (daling van 235 keuro t.o.v. BA2022)

Toplocaties voor ondernemen en innoveren

1EC351 Projecten in het kader van gebiedsgerichte partnerschappen en/of het Vlaams ruimtelijk-economisch beleid

Er is 2.000 keuro VAK nodig voor subsidies voor ruimtelijk-economische projecten en/of gebiedsgerichte partnerschappen rond beheer en verduurzaming van projectzones of het verwevingsbeleid. Deze VAK blijft status quo t.o.v. BA2022.

Er is 1.900 keuro VEK (+854 keuro t.o.v. BA2022) nodig voor saldi gebiedsregiedossiers, saldi verweefcoaches, kennisnetwerk BTM, projecten decentraal medebeheer en eerste schijven oproep 2022 rond verweven werklocaties.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 2.000 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 1.900 keuro

Andere programma's

1EC340 Project Ondernemingsvriendelijke Gemeente

Hier worden de overlegtafels VVSG uitbetaald. In 2022 start er een nieuw project overlegtafels VVSG. Hiervoor wordt geen VAK voorzien in 2023 (-1.220 keuro t.o.v. 2022). De 1.220 keuro wordt herverdeeld naar 1EC353 en 1EC347 (supra).

Er is nog 250 k€ VEK (-352 keuro t.o.v. 2022) nodig.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 0 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 250 keuro

ECH-1ECB5FT-IS : Ruimtelijke economie – hoger onderwijs

1EC3AR en 1EC3AE Hoger onderwijs bedrijventerreinen

Voor de projecten incubator Blue_App en het bedrijventerrein Techlane te Zwijnaarde is er in totaal 429 k€ nodig.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 0 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 429 keuro

ECH-1ECB2FX-IS

1EC378 STEUN AAN DE SCHEEPVAART (De Vlaamse Waterweg) (aard2)

Er is 1 miljoen euro VAK nodig voor de herontwikkeling van Willebroek Noord, zone langs het kanaal. Er is 44 k€ VEK nodig voor werkingskosten van De Vlaamse Waterweg. Er is ook 2.410 k€ VEK nodig voor de eindafrekening van de kade-infrastructuur op het Ford-terrein.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 1.000 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 2.544 keuro

ECH-1ECB5FX-IS

1EC365 STEUN AAN DE SCHEEPVAART (De Vlaamse Waterweg) (aard5)

Voorlopig is er geen VAK- en VEK-behoefte (-5.986 keuro VEK t.o.v. 2022) in 2023.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 0 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 0 keuro

5.3.3. Overige entiteiten onder toezicht

- *Site-ontwikkeling Vlaanderen (SOV)*

Site-Ontwikkeling Vlaanderen (SOV) staat in voor de herontwikkeling van de terreinen van het vroegere bedrijf Balmatt Industries in Mol. Op de gesaneerde gronden heeft VITO een pilootproject opgezet voor een diepe-geothermiecentrale met 3 boorputten. Vanaf 2021 maakt de centrale integraal deel uit van een testprogramma om geïnduceerde seismiciteit te onderzoeken, met het oog op een veilige aardwarmtewinning in de toekomst. Hierbij is het de bedoeling een antwoord vinden op de vraag of het mogelijk is om aardwarmte te winnen uit kalkstenen diep onder Mol en Dessel zonder trillingen te veroorzaken die schade kunnen aanrichten aan de oppervlakte.

Ontvangsten

De ontvangsten voor SOV zijn zeer beperkt en bestaan uit een overgedragen overschot van vorig boekjaar van 5.933 keuro.

Uitgaven

Bij de uitgaven zijn er de kosten voor de onroerende voorheffing en de kosten van de revisor. Verder wordt er een lening (van 10.000 keuro) afbetaald. Het gevolg van deze ontvangsten en uitgaven is een intering van 655 keuro (per jaar ongeveer 500 keuro kapitaal en interesten) en een vorderingsaldo van -168 keuro.

6. Inhoudelijk structurelement 6 : De ondernemersvorming, met inbegrip van de bezoldigde stages.

6.1 Strategische doelstellingen

Dit ISE omvat 2 aspecten:

- de ondernemersvorming. Voor meer detail hierover zie "Ondernemerscompetenties versterken via de Syntra's" (Beleidsveld Economie - ISE 2 : Ondernemerschap);
- een deel dat niet onder geen specifiek ISE component te catalogeren valt; dividenduitkering van VPM.

6.2 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

	(duizend euro)					
	AO			TO		
	BA 2022	Evolutie	BO 2023	BA 2022	evolucie	BO 2023
ESR-ontvangsten (werking en toelagen (OW))	10.000	0	10.000			
Ontvangen toelagen (ontvangsten interne stromen (OI))						
Overige (ontvangsten leningen (OL), ontvangsten participaties (OP); geen ESR-impact)						
Totaal	10.000	0	10.000			

6.2.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

EB0-9ECBAZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel landt de dividenduitkering van VPM.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2022	10.000	0	0
Bijstelling BO 2023	0	0	0
BO 2023	10.000	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Er wordt een dividenduitkering van 10.000 keuro voorzien in 2023.

V. BELEIDSVELD II: WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

1. Inhoudelijk structurelement 1 : Algemeen fundamenteel wetenschappelijk onderzoek

1.1 Strategische doelstellingen – *Excelleren in nieuwsgierigheid gedreven fundamenteel wetenschappelijk onderzoek*

Het belang van blijvende investeringen in excellent fundamenteel onderzoek kan niet overschat worden. De nood aan dergelijke basis hebben we in de voorbije coronaperiode maar al te goed ondervonden.

De Europese Commissie is de concrete invulling van de vernieuwde ERA (European Research Area) aan het uitwerken. Ook Vlaanderen zal in 2023 zijn accenten in het eigen onderzoeksbeleid – passend binnen deze vernieuwde ERA – verder bepalen.

In 2023 zullen de BOF-middelen en het FWO na 5 jaar opnieuw geëvalueerd worden. De effectieve uitvoering van de wijzigingen die in de BOF-regelgeving in 2019 werden doorgevoerd, zoals aanpassingen in de BOF-sleutel, invoering van iBOF en de andere rapporteringswijze zullen hierbij zeker mee bekeken worden.

De huidige samenwerkingsovereenkomst tussen het FWO en de Vlaamse Gemeenschap loopt in 2023 ten einde. In de eerste helft van 2023 wordt er een evaluatie van het FWO ingepland waarna de tweede jaarhelft zal gebruikt worden om een nieuwe samenwerkingsovereenkomst voor te bereiden.

Onder dit ISE valt onder andere:

- onderzoeksmandaten en -projecten die door het FWO gesubsidieerd worden,
- de Bijzondere Onderzoeksfondsen: fondsen die door de universiteiten intern verdeeld worden voor fundamenteel onderzoek,
- financiering 'Omkadering Jonge Onderzoekers',
- de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten (KVAB).

1.2 Operationele doelstellingen

- Vlaanderen zal in 2022-2023 verder zijn accenten in het eigen onderzoeksbeleid – passend binnen de vernieuwde ERA – bepalen.
- Subsidie aan het FWO voor fundamenteel onderzoeksprojecten en -mandaten.
- Subsidie aan universiteiten van de Vlaamse Gemeenschap die partner zijn bij een associatie in het kader van het programma "Omkadering van Jonge Onderzoekers".
- Subsidie aan de universiteiten voor hun Bijzondere Onderzoeksfondsen voor de uitbouw van eigen onderzoeksbeleid (BOF Algemeen incl. BOF ZAP, BOF Methusalem en BOF Tenure Track).
- Subsidie aan VLIR voor administratieve ondersteuning van Gezaghebbend Panel van VABB-SHW.

1.3 Budgettaire kader voor het begrotingsjaar

ALGEMEEN FUNDAMENTEEL WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK, MVG excl. DAB

	(duizend euro)					
	VAK			VEK		
	BA 2022	Evolutie	BO 2023	BA 2022	Evolutie	BO 2023
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))						
Toelagen (interne stromen (IS))	737.333	-50.327	687.006	662.126	47.508	709.634
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)						
Totaal	737.333	-50.327	687.006	662.126	47.508	709.634
Aanwending VAK-ruiter						

1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

Er zijn geen ontvangstenartikelen.

Uitgavenartikelen

EBO-1EEB2GM-IS – VLIR

Korte inhoud begrotingsartikel:

Subsidie aan VLIR (Vlaamse Interuniversitaire Raad) voor de ondersteuning van het Gezaghebbend Panel van VABB-SHW. Vanaf 2019 is dit structureel geregeld via een convenant tussen de Vlaamse Gemeenschap en de VLIR. Dit convenant loopt van 2019 t.e.m. 2022. Na de evaluatie wordt een nieuw convenant besproken voor de periode van 2023 tem 2027.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	118	118
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>		
<i>Andere bijstellingen</i>		
BO 2023	118	118
Aanwending VAK-ruiter		

EB0-1EEB2GR-IS – KVAB**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel wordt de subsidie aan de Koninklijk Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten (KVAB) aangerekend.

Tussen het Vlaamse Gewest en de KVAB werd een convenant afgesloten voor de periode 2018-2023. In 2023 wordt de KVAB geëvalueerd met het oog op het afsluiten van een convenant voor de periode 2024-2028.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	1.166	1.166
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>		
<i>Andere bijstellingen</i>		
BO 2023	1.166	1.166
Aanwending VAK-ruiter		

EB0-1EEB2GS-IS – HOGER ONDERWIJS OJO BOF METHUSALEM TENURE ITG**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel worden de volgende subsidies aangerekend:

- Vlaanderen zal in 2023 verder zijn accenten in het eigen onderzoeksbeleid - passend binnen de vernieuwde ERA - bepalen,
- Subsidie aan universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap die partner zijn bij een associatie in het kader van het programma "Omkadering van Jonge Onderzoekers" (OJO),
- Onderzoek via universiteiten: Bijzondere Onderzoeksfondsen (BOF), BOF in het kader van het Methusalemprogramma en BOF voor de financiering van een Tenure Track-stelsel.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	239.746	239.771
<i>Index</i>	13.426	13.426
<i>Compensaties</i>	0	- 25
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	253.172	253.172
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar EB0-1EBB2AH-PR	0	-25	BOF-middelen : éénmalige bijstelling VEK-kalender
TOTAAL	0	-25	

EB0-1EEB2GT-IS – FWO**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel wordt de toelage voor de werkingskosten (apparaat) van het FWO aangerekend.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	16.636	16.636
<i>Index</i>	932	932
<i>Compensaties</i>	277	277
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	17.845	17.845
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting**kredietevoluties:**

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van EC0-1ECB5DY-IS	127	127	Pensionering van een naar het FWO gedetacheerde VLAIO-medewerker
Van EB0-1EEB5GT-IS	150	150	FWO: reiskredieten van beleid naar apparaat
TOTAAL	277	277	

EB0-1EEB5GT-IS – Fonds Wetenschappelijk Onderzoek**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel worden het vastleggingskrediet en de hieruit voortvloeiende vereffeningen aangerekend voor de onderzoeksprojecten- en mandaten van het FWO. In de periode 2020-2022 werden de middelen voor FWO structureel verhoogd met 32,9 miljoen euro. In 2023 verhoogt de dotatie van FWO verder met 1.700 keur voor de deelname aan EU-partnerschappen i.h.k.v. Horizon Europe.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	474.419	399.187
<i>Index</i>	22.533	7.443
<i>Compensaties</i>	- 19.655	- 315
<i>Andere bijstellingen</i>	- 68.134	25.476
BO 2023	409.163	431.791
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting

kredietevoluties:

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar EB0-1EEB2GT-IS	-150	-150	FWO: reiskredieten van beleid naar apparaat
Naar EB0-1EBB2AH-PR	-400	-400	FWO: terugdraai éénmalige compensatie BO2022 Lumi computer
Naar EC0-1ECB5DY-IS	-12.800	0	Terugdraai van compensatie bij BA 2022 voor VSC tier 1 Compute Infrastructure bij FWO
Naar EB0-1EBB2AH-PR	-485	-485	FWO: terugdraai éénmalige compensatie BO2022 Frank De Winnemandaten
Naar EB0-1EEB2JY-IS	-6.400	0	FWO: terugdraai éénmalige compensatie 2022 Tier 1
Naar EB0-1EBB2AC-WT	-90	0	Terugdraai éénmalige compensatie BA2022 FWO Einstein telescoop
Naar EB0-1EBB2AB-WT	-50	0	Terugdraai éénmalige compensatie BA2022 FWO Einstein telescoop
Van EB0-1EBB2AH-PR	720	720	FWO: Frank De Winnemandaten
TOTAAL	-19.655	-315	

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
	-69.834	17.376	Bijstelling door jaarlijks fluctuerende VAK's
	1.700	1.700	Groepad O&O
	0	6.400	Bijstelling VEK-kalender Tier 1
TOTAAL	-68.134	25.476	

EB0-1EEB2GU-IS – ITG**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Het Instituut voor Tropische Geneeskunde in Antwerpen (ITG), België, focust op wetenschappelijke vooruitgang in tropische geneeskunde en volksgezondheid en wil hiermee de vooruitgang van de wetenschap en gezondheid voor iedereen, verzekeren, door middel van innovatief onderzoek, geavanceerd onderwijs, professionele dienstverlening en capaciteitsopbouw van partnerinstellingen in het Zuiden. Het Instituut combineert wetenschappelijke excellentie met maatschappelijke relevantie.

Kredietevolutie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BA 2022	5.248	5.248
<i>Index</i>	294	294
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	5.542	5.542
Aanwending VAK-ruiter		

- 1.3.2. Overige entiteiten onder gezag
- *Fonds Wetenschappelijk Onderzoek-Vlaanderen (FWO)*

Omschrijving

Voor het FWO omvat dit de financiering van de onderzoeksmandaten en -projecten in het kader van fundamenteel onderzoek. Onderzoeksprojecten worden meestal gefinancierd voor vier jaar en hebben een welomschreven wetenschappelijke doelstelling en benadering. In het geval van mandaten kan het zowel over pre- als postdoctoraal onderzoek gaan.

Beleidszijde:

De FWO-begroting voorziet op kruissnelheid in 2023 meer dan 2.700 mandaten te steunen (inclusief ca. 800 aspiranten strategisch basisonderzoek). De grootste kostenpost binnen dit ISE zijn de fundamentele onderzoeksprojecten voor bijna 148.000 keuro.

Langs beleidszijde is er een toename t.o.v. 2022 die vooral kan verklaard worden door de indexering. Daarnaast is er ook een extra injectie van 1.700 keuro met het oog op 2 nieuwe EU-partnerships. Doordat het FWO gekenmerkt wordt door jaarlijks fluctuerende en meerjaarlijkse vastleggingskredieten is vergelijken tussen twee begrotingsjaren weinig zinvol. Het totale VAK voor dit ISE zal 273.761 keuro bedragen. Het FWO beschikt over de mogelijkheid een begrotingsruiter in te zetten. In 2023 zullen enkele toekenningen gebeuren door gebruik te maken van deze ruiter. M.b.t. dit ISE wordt er 2.385 keuro aangewend in het kader van de bilaterale onderzoeksprojecten, 485 keuro voor Frank-De-Winne-mandaten en 17.404 keuro voor Odysseus-projecten, samen goed voor 20.274 keuro.

Betaalzijde:

Langs betaalzijde is er 273.225 keuro beschikbaar. Dit is een toename van 7.633 keuro. Ook dit bedrag is samengesteld uit vele kleine verschillen die te wijten zijn aan fluctuerende betaalkalenders, aangezien de toekenningen jaar per jaar kunnen verschillen. Een groot deel van deze toename kan evenwel verklaard worden door de indexering (+5.367 keuro) en de extra middelen (+1.700 keuro) voor ERANET.

Ontvangsten

Langs ontvangstenzijde stijgt ESR 46.10 door de toename in het VEK zoals hierboven beschreven.

FWO beschikt naast Vlaamse middelen ook in mindere mate over federale en Europese middelen. Op ESR 38.60 worden de ontvangsten begroot uit de wetenschappelijke Maribel (19.700 keuro), de niet door te storten bedrijfsvoorheffing voor kenniswerkers (10.900 keuro) en de recuperatie van de werkgeversbijdrage voor sociale zekerheid krachtens KB 5/3/97 (7.000 keuro). Deze toelagen blijven nagenoeg op hetzelfde niveau als in 2022. Al deze middelen worden integraal ingezet ter financiering van bijkomende fundamentele mandaten. Op ESR 39.10 worden de ontvangsten geboekt die komen vanuit de Europese commissie voor ERA-net cofunds (1.184 keuro), ruim 750 keuro meer dan in 2022 door het toenemend aantal toekenningen in dit kanaal.

Uitgaven

De toename van de kosten van de mandaten die een gevolg zijn van de extra middelen uit 2019 (die in 2023 nog een laatste keer de mandaantaallen doet stijgen) en van de indexering, vindt men terug op ESR 11.11, 11.12 en 11.20 (in totaal 8.530 keuro). Aangezien dit over personeels- en werkingskosten gaat, geldt dit zowel voor VEK als VAK. Globaal gezien is er een daling van de uitgaven op de fundamentele onderzoeksprojecten, voornamelijk veroorzaakt door Odysseus en EOS. Dit kan afgeleid worden uit de vermindering op ESR 41.50 (-4.673 keuro).

Langs VAK-zijde springt vooral de 19.833 keuro in het oog op ESR 41.50, dit betreft de hierboven reeds toegelichte begrotingsruiter.

Globaal (over alle ISE heen) geldt dat er een intering is van 883 keuro. Deze intering had zijn ontstaan bij de invoering van het VEK/VAK-systeem bij het FWO sinds 2016. Het verschil tussen wat werd toegekend in de periode voor 2016 en wat werd uitbetaald, diende nog bijkomend betaald te worden in de volgende jaren. Het FWO ontving hiervoor in het verleden wel al de gelden en rekende de ganse toekenning toen aan. Met goedkeuring van de bedrijfsrevisor en van alle betrokken partijen (Rekenhof, departement Financiën en Begroting) werd overeengekomen dat deze betalingen nogmaals ESR-matig moesten aangerekend worden, met intering tot gevolg. Stilaan lopen deze projecten teneinde, vandaar dit relatief kleine bedrag. In globo (over de ganse ESR-rekening) verslechtert het vorderingensaldo met 10.324 keuro. Er is een positief effect op het vorderingensaldo door de toename van de uitgaande toelagen (+16.899 keuro) en de saldo-opbouw (2.155 keuro), maar er is een groter negatief effect van de toename van de ontvangen toelagen (+29.378 keuro).

2. Inhoudelijk structurelement 2: Domeinspecifiek fundamenteel onderzoek

2.1 Strategische doelstellingen - Excelleren in specifieke kennisdomeinen en ondersteunen van excellente domeinspecifieke onderzoeksinstellingen

Deze doelstelling betreft de ondersteuning van grensverleggend fundamenteel onderzoek met een thematische afbakening (toegepast biomedisch onderzoek, Plantentuin Meise, Instituut Tropische Geneeskunde...).

2.2 Operationele doelstellingen

- KMDA: implementatie van het nieuwe strategisch plan 2022-2026 en de doelstellingen en KPI's uit het nieuwe convenant voor de periode 2022-2026
- Orpheus Instituut: internationaal leiderschap in artistiek onderzoek in muziek
- VLIZ: implementatie van het strategisch plan 2022-2026 en de doelstellingen en KPI's uit het convenant voor de periode 2022-2026;
- Agentschap Plantentuin Meise: de implementatie van het Masterplan in de Plantentuin;
- Alamire: implementatie van het strategisch plan en de doelstellingen van de KPI's uit het convenant 2018-2023 (juli 2023). In 2022 wordt er een evaluatie uitgevoerd die bepalend zal zijn voor het al dan niet afsluiten van een nieuw convenant voor de periode na juli 2023;
- ITG: implementatie van het convenant 2020-2024;
- Het FWO zal in 2023 8 nieuwe fundamenteel klinische mandaten (FKM) toekennen, bovenop 6 'eerste' hernieuwingen (vijf jaar na startdatum) en 4 'tweede' hernieuwingen (10 jaar na startdatum). Daarnaast zullen een 12-tal nieuwe projecten toegepast biomedisch onderzoek (TBM) toegekend worden. In 2023 zal een deel van de middelen aangewend worden om lopende projecten die te lijden hadden onder vertraging omwille van COVID te verlengen.

2.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

	(duizend euro)					
	VAK			VEK		
	BA 2022	evolutie	BO 2023	BA 2022	evolutie	BO 2023
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	2.764	89	2.853	2.764	89	2.853
Toelagen (interne stromen (IS))	30.099	5.516	35.615	32.757	4.617	37.374
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)						
Totaal	32.863	5.605	38.468	35.521	4.706	40.227
Aanwending VAK-ruiter						

2.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

Er zijn geen ontvangstenartikelen.

Uitgavenartikelen

EBO-1EEB2HA-WT – ALAMIRE

Korte inhoud begrotingsartikel:

De Alamire Foundation ontvangt vanaf 2018 een subsidie voor het voeren en het coördineren van musicologisch onderzoek, meer in het bijzonder het muziekleven in de lage landen tijdens het Ancien Regime. Met de Alamire Foundation is een convenant afgesloten voor een periode van 5 jaar: van 2018 tot en met juli 2023. In 2022 wordt een evaluatie uitgevoerd met het oog op het al dan niet hernieuwen van het convenant in de periode na juli 2023.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	867	867
<i>Index</i>	49	49
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	916	916
Aanwending VAK-ruiter		

EBO-1EEB2HB-WT – KMDA**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Het wetenschappelijk onderzoek bij de Koninklijke maatschappij voor Dierkunde te Antwerpen (KMDA) wordt uitgevoerd door het "Centre for Research and Conservation" (afgekort KMDA-CRC). Het KMDA-CRC heeft tot doel wetenschappelijk onderzoek uit te voeren ter ondersteuning van het dagelijkse werk van de Zoo en ter bescherming van dieren in de natuur en hun leefomgeving. De subsidie aan de KMDA gebeurt op basis van het convenant 2022-2026 tussen de Vlaamse Regering en KMDA dat eind 2021 werd afgesloten.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	1.175	1.175
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>		
<i>Andere bijstellingen</i>		
BO 2023	1.175	1.175
Aanwending VAK-ruiter		

EBO-1EEB2HC-WT – ORPHEUS**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Het Orpheus Onderzoekscentrum of Orpheus Research Centre, werd gelanceerd in 2007. Haar missie is het produceren en bevorderen van het hoogste kwaliteit onderzoek naar muziek, de processen van het maken van muziek en het begrijpen van deze processen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	722	722
<i>Index</i>	40	40
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	762	762
Aanwending VAK-ruiter		

EB0-1EEB2HO-IS – EV ILVO

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel wordt er een subsidie toegekend voor de realisatie van het project "Kunst in Opdracht InnovOcean Campus Oostende".

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	0	13
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>		-13
<i>Andere bijstellingen</i>		
BO 2023	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar EB0-1EBB2AH-PR		-13	EV Ilvo : bijstelling VEK-kalender (terugdraai éénmalige compensatie BA2022 VLIZ Ilvo InnovOcean kunst in opdracht)
TOTAAL	0	-13	

EB0-1EEB2HQ-IS – VLAAMS INSTITUUT VOOR DE ZEE

Korte inhoud begrotingsartikel:

De missie van het Vlaams Instituut voor de Zee vzw is het versterken van de mariene kennisopbouw en de excellentie van het marien onderzoek in Vlaanderen. De doelgroepen voor kennisopbouw zijn zowel de mariene onderzoeksgemeenschap als het onderwijsveld, het grote publiek, de beleidsverantwoordelijken en de industrie (in het bijzonder de blauwe economie).

Strategische projecten waar VLIZ in 2023 (en volgende) zal op focussen zijn: AI en Big data, technologische innovatie, Open Science en Citizen Science. VLIZ zal twee of drie focusgebieden selecteren in de vernieuwde onderzoeksagenda, waaronder 'coastal climate change' en 'ocean health and human health'.

In uitvoering van de convenant stijgt de dotatie met 1 miljoen euro.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2022	10.608	10.608
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	1.000	1.000
BO 2023	11.608	11.608
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:**(duizend euro)**

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
	1.000	1.000	Excelleren – groeipad O&O
TOTAAL	1.000	1.000	

EB0-1EEB2HU-IS – AGENTSCHAP PLANTENTUIN MEISE**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel wordt de toelage aan het Agentschap Plantentuin Meise aangerekend. Het Agentschap Plantentuin Meise is een internationale wetenschappelijke onderzoeksinstelling en een botanische tuin met unieke plantencollecties.

Het onderzoek van APM spitst zich toe op de plantkunde om de kennis over planten te vergroten en te verspreiden en zo bij te dragen aan de bescherming van de biodiversiteit in het kader van de Conventie van Biologische Diversiteit. Het domein is publiek toegankelijk en is een belangrijke toeristische attractie in de Groene Gordel.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2022	14.491	13.991
<i>Index</i>	730	730
<i>Compensaties</i>	- 549	- 49
<i>Andere bijstellingen</i>	383	383
BO 2023	15.055	15.055
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:**(duizend euro)**

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar EB0-1EBB2AH-PR	-500	0	APM: terugdraai eenmalige compensatie verwarmingskosten BA2022
	-12	-12	Afroming 2023 ikv actieplan energie min efficiëntie
Naar SG0-1SAC2ZZ-WT	-6	-6	Aansluiting APM bij dienstverlening

			selectiecentrum AgO (SG0-1SAC2ZZ-WT)
Naar SG0-1SAC2ZZ-LO	-30	-30	Aansluiting APM bij dienstverlening selectiecentrum AgO (SG0-1SAC2ZZ-LO)
	- 1	- 1	Teruggave kredieten Traject
TOTAAL	-549	-49	

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
	500	500	Toekenning extra middelen voor het dekken van energiekosten
	-104	-104	Efficiëntie en kerntaken: personeelsbesparing 2023
	-13	-13	Efficiëntie en kerntaken: besparing apparaat 2023 (niet loon)
TOTAAL	383	383	

EB0-1EEB5HU-IS – APM

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de FFEU-middelen voor het agentschap Plantentuin Meise aangerekend voor de uitvoering van het Masterplan voor de renovatie van de gebouwen in de Plantentuin.

In 2023 zal het vernieuwde serrecomplex en de parking in gebruik worden genomen; de renovatiewerken van het Pachthof zullen worden opgestart. Een architectenteam zal worden aangesteld voor de renovatie van het onderzoeksgebouw.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	5.000	8.145
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>		
<i>Andere bijstellingen</i>	3.952	2.566
BO 2023	8.952	10.711
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
		2.566	Bijstelling FFEU-middelen aan geraamde VEK-behoefte investeringen 2023
	-1.048		Correctie ruiter na overleg APM, dep

			EWI en dep FB op 04/07
	5.000		Bijstelling te weinig gestort VAK na overleg APM, dep EWI en dep FB op 04/07
TOTAAL	3.952	2.566	

2.3.2. Overige entiteiten onder toezicht

- *Fonds Wetenschappelijk Onderzoek-Vlaanderen (FWO)*

Omschrijving

Voor het FWO omvat dit onderzoeksmandaten en -projecten, meer specifiek de fundamenteel klinische mandaten (FKM) en het TBM-programma (toegepast biomedisch onderzoek).

Operationele doelstelling - beleidszijde:

Het TBM-programma richt zich op toegepast onderzoek dat zal leiden tot een betere gezondheidszorg in Vlaanderen. Het is de bedoeling om in 2023 opnieuw ca. 12 projecten te financieren.

Voor FKM-programma zullen er in 2023 opnieuw nieuwe klinische mandaten opgestart worden. In totaal zullen er ongeveer 96 mandaten binnen deze categorie betaald worden (inclusief eerste en tweede hernieuwingen, telkens voor een periode van vijf jaar).

Het vastleggingskrediet bedraagt in totaal 20.089 keuro, verdeeld over 13.931 keuro voor het TBM-programma en 6.158 keuro voor de fundamenteel klinische mandaten.

Betaalzijde:

Het vereffeningskrediet bedraagt 17.614 keuro waarvan dus 6.158 keuro voor FKM. Dit bedrag is vergelijkbaar met het VEK voor 2022 aangezien beide programma's op kruissnelheid zitten.

Ontvangsten

De hogere dotatie wordt geboekt op ESR 46.10 en bedraagt aldus 17.614 keuro.

Uitgaven

Noch langs VEK-zijde, noch langs VAK-zijde zijn er noemenswaardige wijzigingen ten opzichte van 2022.

3. Inhoudelijk structurelement 3 : Strategisch basisonderzoek

3.1 Strategische doelstellingen - **Uitmunten in excellent, strategisch basisonderzoek dat een ver uitzicht biedt voor latere maatschappelijke en/of economische toepassingen.**

Dit betreft vernieuwend onderzoek dat in geval van wetenschappelijk succes een vooruitzicht biedt voor latere economische of maatschappelijke toepassingen. Dit grensverleggend onderzoek kan aan de basis liggen van een oplossing voor de

grote maatschappelijke uitdagingen (milieu, mobiliteit, gezondheid...) van vandaag.

Onder dit ISE vallen onder andere:

- Doctoraatsbeurzen voor onderzoek met een economisch/maatschappelijk toegepast karakter;
- Onderzoeksprojecten binnen het programma Strategisch Basisonderzoek (SBO);
- Onderzoeksprojecten gefinancierd met subsidie van de Industriële Onderzoeksfondsen (IOF) (zie verder ISE 2. "Valorisatie onderzoeksresultaten").

3.2 Operationele doelstellingen

Het FWO zal in 2023 met de beschikbare subsidies 195 nieuwe mandaten aspiranten en een 25-tal nieuwe onderzoeksprojecten strategisch basisonderzoek toekennen.

3.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

3.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

Geen ontvangstenartikelen

Uitgavenartikelen

Geen uitgavenartikelen

3.3.2. Overige entiteiten onder toezicht

- *Fonds Wetenschappelijk Onderzoek-Vlaanderen (FWO)*

Omschrijving

Hieronder ressorteren zowel de projecten strategisch basisonderzoek als de aspiranten strategisch basisonderzoek (SB).

Beleidszijde:

Er is een VAK voorzien van 81.971 keuro. Voor de SBO-projecten is er 42.819 keuro voorzien. Hiermee kunnen ca. 25 nieuwe projecten (exclusief ERA-projecten) toegekend worden. Daarnaast is 39.152 keuro beschikbaar voor de aspiranten strategisch basisonderzoek

Betaalzijde:

Er is een toename van 5.236 keuro ten aanzien van 2022. Enerzijds is er een stijging van 4.740 keuro door het verder op kruissnelheid komen van de betalingen van het SBO-programma sinds de inkanteling in 2016 bij het FWO, anderzijds is er een daling van de aspiranten strategisch basisonderzoek met 609 keuro doordat er in 2023 geen budgettaire gevolgen meer zijn van de verschuiving van de startdatum die in 2019 beslist werd. Tot slot verklaart de afroming van niet gebruikte coronamiddelen in 2022 (+1.105 keuro) het verschil. Het totale VEK voor dit ISE bedraagt 85.642 keuro.

Ontvangsten

De dotatie van 85.642 keuro wordt geboekt op ESR 46.10.

Uitgaven

De kosten voor de aspiranten strategisch basisonderzoek komen terecht op ESR 11 (lonen) en ESR 12 (benchfee) voor respectievelijk 36.347 keuro en 2.805 keuro. Voor deze uitgaven (lonen) geldt dat VAK=VEK. Aangezien de begunstigden van het SBO-programma in grote mate universiteiten zijn, komt de stijging van het VEK vooral terecht op ESR 41.50 (stijging van 3.808 keuro). Langs VAK-zijde zijn er geen noemenswaardige wijzigingen t.o.v. 2022.

4. Inhoudelijk structurelement 4 : Onderzoeksinfrastructuur

4.1 Strategische doelstellingen - **Excellente en internationaal verbonden onderzoeksinfrastructuur in Vlaanderen**

De Vlaamse onderzoekswereld uitrusten met state-of-the-art-onderzoeksinfrastructuur is noodzakelijk als Vlaanderen aan de top wil blijven en zijn positie wil versterken inzake excellent wetenschappelijk onderzoek. Zowel middelzware als zware onderzoeksinfrastructuur ter beschikking stellen van Vlaamse onderzoekers als de Vlaamse deelname aan en/of hosting van internationale toponderzoeksinfrastructuren maken hier deel van uit.

Computational science en gebruik van supercomputing als hulpmiddel bij complexe technische, wetenschappelijke en maatschappelijke uitdagingen zijn niet meer weg te denken. In Europa wordt hierin de leiding genomen door EuroHPC. Vlaanderen participeert in de LUMI-supercomputer (#3 in de huidige top 500) waardoor Vlaamse onderzoekers en industrie toegang tot zowel de infrastructuur als het omvangrijk netwerk van supercomputing specialisten gegarandeerd is. Het Vlaams Supercomputer Centrum (VSC), een virtueel samenwerkingsverband tussen de vijf Vlaamse universiteiten en hun associaties huisvest infrastructuur in vier hubs: UAntwerpen, VUB, UGent en KU Leuven. Begin 2023 wordt gestart met de uitvoering van een concreet implementatieplan voor de VSC 2.0. Het recurrente budget voor de Tier-1 diensten is begroot op 6,4 miljoen euro.

Ook de uitbouw van een Open-Science-Beleid is belangrijk voor Vlaanderen. De implementatie van het architectuurplan start in het najaar van 2022, en loopt tot het einde van 2023. Tegen 31 december wordt een rapportering met betrekking tot deze implementatie verwacht van de relevante stakeholders.

Daarnaast geeft de verdere uitbouw van de Flanders Research Information Space zicht op het publiek gefinancierd onderzoek in Vlaanderen, de Vlaamse deelname aan internationale onderzoeksinfrastructuren en de zware onderzoeksinfrastructuren aan de Vlaamse onderzoeksinstellingen

Onder dit ISE valt onder andere:

- FOSB middelen 2023 initieel elk jaar op Lissabonlijn;
- Investerings in zware/middelzware onderzoeksinfrastructuur;
- Investerings in internationale onderzoeksinfrastructuur voor Vlaamse wetenschappers;
- Investerings in de Vlaamse Super Computer;
- Financiering en samenwerking met BELNET (glasvezelnetwerk voor onderzoeksdoeleinden);
- EU 2020 – Lissabonlijn;
- Investerings in verdere uitbouw van de Flanders Research Information Space.

4.2 Operationele doelstellingen

- Via een selectieprocedure gebaseerd op excellentie, de Vlaamse kennisinstellingen uitrusten met hoogwaardige middelzware en zware onderzoeksinfrastructuur
- Het selecteren en het financieren van de deelname van Vlaanderen aan internationale onderzoeksinfrastructuren.
- De investeringen in de Vlaamse supercomputer.
- Ondersteunen van de FOSB voor de implementatie van Open Science.

4.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

ONDERZOEKSINFRASTRUCTUUR, MVG excl. DAB

	(duizend euro)					
	VAK			VEK		
	BA 2022	evolutie	BO 2023	BA 2022	evolutie	BO 2023
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	12.670	204	12.874	9.067	5.204	14.271
Toelagen (interne stromen (IS))	12.553	6.213	18.766	18.953	-187	18.766
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)						
Totaal excl. Overflow	25.223	6.417	31.640	28.020	5.017	33.037
Aanwending VAK-ruiter						

4.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

Geen ontvangstenartikel.

Uitgavenartikelen

EB0-1EEB2JA-WT – LISSABONSTRATEGIE

Korte inhoud begrotingsartikel:

In het algemeen draagt dit budget bij aan het realiseren van het overheidsaandeel bij het bestendigen van de O&I-intensiteit van 3%; de zgn. Lissabonstrategie.

Op dit begrotingsartikel wordt deels uitvoering gegeven aan het Vlaams Beleidsplan Cybersecurity en het Vlaams Beleidsplan Artificiële Intelligentie.

De kredieten worden tevens aangewend voor de verdere uitbouw van een instrumentarium om het gebruik van ICT als innovatiehefboom. De kredieten zullen aangewend worden voor volgende dossiers:

- o De uitbouw van de FRIS-onderzoeksruimte;
- o Subsidies cybersecurity aan universiteiten en wetenschappelijke instellingen;
- o Subsidies artificiële Intelligentie aan universiteiten en wetenschappelijke instellingen;

- Flankerende maatregelen cybersecurity en flankerende maatregelen artificiële intelligentie;
- Flanders Board of Open Science) financiering van data-infrastructuur en bijkomende ontwikkeling bij zowel onderzoeksinstituten als bij de overheid en RDM data stewards en opleidingen.

De middelen op de Lissabonlijn komen op 2 begrotingsartikelen terecht, zijnde een WT en een IS. De middelen die naar de instellingen gaan behorende tot de Vlaamse consolidatiekring (bijvoorbeeld universiteiten) dienen begrotingstechnisch op een IS-lijn gezet te worden.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	12.670	9.067
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	204	204
<i>Andere bijstellingen</i>	0	5.000
BO 2023	12.874	14.271
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van EB0-1EEB2JX-IS	204	204	VITO : terugdraai éénmalige compensatie AI VIB vanuit Lissabonlijn WT
TOTAAL	204	204	

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
		5.000	VEK-tekorten in functie van de betaalkalender werden opgevangen vanuit de Lissabonlijn
TOTAAL	0	5.000	

EB0-1EEB2JB-IS– KENNISCENTRUM DATA EN MAATSCHAPPIJ

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het Kenniscentrum Data & Maatschappij bouwt in het kader een meerjarige convenant expertise op omtrent de ethische, juridische en maatschappelijke impact van artificiële intelligentie en datagedreven toepassingen, vertaalt deze naar praktische richtlijnen en laat deze doorstromen naar diverse belanghebbenden in Vlaanderen. Het is een samenwerking tussen de VUB (imec-SMIT), KU Leuven (CiTiP) en UGent (imec-Mict).

Het bouwt ook een dienstenaanbod op voor intermediaire en overheidsorganisaties om hen te begeleiden in correct gebruik van AI- en datagedreven toepassingen. Het betreft een belangrijk flankerend initiatief bij de O&O-investeringen voor AI.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	750	750
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	750	750
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Kenniscentrum Data & Maatschappij: betreft stromen naar universiteiten dus budget op een IS-artikel i.p.v. WT-artikel.

EB0-1EEB2JW-IS – VIB

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel is een afsplitsing van begrotingsartikel EB0-1EEB2JA-WT (Lissabon) voor de aanrekening van een AI-subsidie met interne-stroombegunstigde. Bij BA 2021 werd er een speciaal begrotingsartikel EB0-1EEB2JY-IS geschapen voor dergelijke specifieke IS-aanrekeningen waardoor deze begrotingslijn niet meer gebruikt zal worden.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	102	102
<i>Index</i>	6	6
<i>Compensaties</i>	- 102	- 102
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	6	6
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar EB0-1EEB2JY-IS	-102	-102	VIB: terugdraai éénmalige compensatie AI VIB vanuit Lissabonlijn IS
TOTAAL	-102	-102	

EB0-1EEB2JX-IS – VITO**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel was een afsplitsing van begrotingsartikel EB0-1EEB2JA-WT voor de aanrekening van een subsidie met interne-stroombegunstigde.

Het budget hiervoor dient voor een aantal bijkomende onderzoeksprojecten rond artificiële intelligentie binnen VITO.

Kredietevolutie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BA 2022	204	204
<i>Index</i>	<i>11</i>	<i>11</i>
<i>Compensaties</i>	- 204	- 204
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	11	11
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van EB0-1EEB2JA-WT	-204	-204	VITO: terugdraai éénmalige compensatie AI VIB vanuit Lissabonlijn WT
TOTAAL	-204	-204	

EB0-1EEB2JY-IS – HOGER ONDERWIJS**Korte inhoud begrotingsartikel:**

In functie van de ESR-consolidatie met de interrelaties werd een deel van het VAK en VEK van het artikel EB0-1EEB2JA-WT bij BA 2021 herverdeeld naar EB0-1EEB2JY-IS.

De kredieten zullen aangewend worden voor volgende dossiers:

- de uitbouw van de FRIS-onderzoeksruijnte;
- subsidies cybersecurity aan universiteiten en wetenschappelijke instellingen;
- subsidies artificiële Intelligentie aan universiteiten en wetenschappelijke instellingen;
- Flankerende maatregelen cybersecurity en artificiële intelligentie;
- Flemish Open Science Board.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	11.497	17.897
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>	6.502	102
<i>Andere bijstellingen</i>		
BO 2023	17.999	17.999
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van EB0-1EEB2JW-IS	102	102	VIB: terugdraai éénmalige compensatie AI VIB vanuit Lissabonlijn IS
Van EB0-1EEB5GT-IS	6.400	0	FWO: terugdraai éénmalige compensatie 2022 Tier 1
TOTAAL	6.502	102	

4.3.2. Overige entiteiten onder toezicht

- *Fonds Wetenschappelijk Onderzoek-Vlaanderen (FWO)*

Omschrijving

Dit ISE behelst investeringen in de Vlaamse supercomputer, middelzware en zware onderzoeksinfrastructuur en het programma internationale onderzoeksinfrastructuur (IRI), dat de Vlaamse deelname aan en/of subsidiëring van internationale onderzoeksinfrastructuren regelt. Daarnaast bevat dit ook een luik voor de Flemish Open Science Board en enkele Europese ad-hoc-infrastructuurprojecten.

Beleidszijde:

Ten opzichte van 2022 daalt het VAK met 85.085 keuro omwille van het feit dat de oproepen middelzware en zware infrastructuur en IRI tweejaarlijks georganiseerd worden (beide worden toegekend in 2022). Dit is goed voor een afname met respectievelijk 28.000 keuro en 38.289 keuro. De éénmalige middelen voor de bouw van een nieuwe supercomputer (19.200 keuro), het VSC-Lumi-project en de impactstudie voor de Einsteintelecoop worden in 2023 teruggenomen.

Betaalzijde:

Er is een toename van 2.655 keuro voor de middelzware en zware infrastructuurprojecten en ook een toename van 9.025 keuro voor IRI. Beide programma's worden gekenmerkt door volatiele toekenningen (i.e. toekenningsjaren) waardoor het hieruit afgeleide VEK erg schommelt. Vanaf 2023 wordt er gedurende 3 jaar 6.400 keuro extra VEK voorzien in het kader van de bouw van de nieuwe supercomputer. Het totale VEK voor dit ISE bedraagt 55.310 keuro.

Ontvangsten

De dotatie op ESR 46.10 bedraagt 55.310 keuro. Daarnaast is er een daling van de interrelatie met het Fonds voor Innoveren en Ondernemen ten belope van 4.144 keuro, vooral doordat voorschotten voorzien voor de huidige Tier1-supercomputer in 2022 hoger lagen dan de verwachte afrekeningen die zullen plaatsvinden in 2023.

Uitgaven

De toename van het VEK is voornamelijk te vinden op ESR 41.50. aangezien vooral de Vlaamse universiteiten begunstigden zijn binnen dit ISE. Langs VAK-zijde wordt de sterke daling vooral gereflecteerd in ESR 41.50 (-70.760 keuro) en 41.60 (-11.640 keuro). Er zal ook gebruik gemaakt worden van een begrotingsruiter ten belope van 2.025 keuro, integraal voorzien op ESR 41.50.

5. Inhoudelijk structurelement 5 : Post-initieel onderwijs

5.1 Strategische doelstellingen - **Onderzoek voor toonaangevende business schools in Vlaanderen**

Vlaanderen ondersteunt de werking van de Vlerick Business School en de Antwerp Management School (AMS) zodat deze opleidingen kunnen opzetten met een sterk academische onderbouw, gecombineerd met de recentste inzichten uit de dagelijkse praktijk.

De post-initiële instellingen krijgen een niet-gereguleerde subsidie voor wetenschappelijk onderzoek naast een subsidie voor onderwijs. De overeenkomsten (convenanten, beheersovereenkomsten) met deze instellingen met enerzijds het Departement OV en anderzijds het Departement EWI werden/worden op elkaar afgestemd in het kader van de administratieve vereenvoudiging en betere financiële opvolging.

5.2 Operationele doelstellingen

Financiering van academisch onderzoek aan instellingen waarvan inschrijvingen primair open staan voor personen die reeds in bezit zijn van de graad van master; dit houdt de subsidiëring in van academisch onderzoek aan de Vlerick Business School (VBS) en de Antwerp Management School (AMS).

De overeenkomsten met beide instellingen lopen eind 2024 ten einde. Conform de regelgeving worden deze overeenkomsten dan ook geëvalueerd. In 2023 zullen deze evaluaties reeds worden voorbereid.

5.3 Budgettaire kader voor het begrotingsjaar

ONDERZOEKSINFRASTRUCTUUR, MVG excl. DAB

	VAK			VEK		
	BA 2022	evolutie	BO 2023	BA 2022	evolutie	BO 2023
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR)) Toelagen (interne stromen (IS)) Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	1.190	67	1.257	1.190	67	1.257
Totaal excl. Overflow	1.190	67	1.257	1.190	67	1.257
Aanwending VAK-ruiter						

5.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

Geen ontvangstenartikelen.

Uitgavenartikelen

EBO-1EEB2KA-WT – VLERICK - AMS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de subsidies aangerekend aan de Vlerick Business School en de Antwerp Management School.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	1.190	1.190
<i>Index</i>	67	67
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	1.257	1.257
Aanwending VAK-ruiter		

VI. BELEIDSVELD III: INNOVATIE

1. Inhoudelijk structurelement 1 : Brugfunctie tussen fundamenteel en toegepast onderzoek

1.1 Strategische doelstellingen - **Onderzoekscentra als brugfunctie tussen wetenschap en toepassing in strategische wetenschapsdomeinen.**

We financieren de Strategische Onderzoekscentra (imec, VIB, VITO en Flanders Make) om de brug te leggen tussen fundamenteel en strategisch basisonderzoek met als finaliteit het vermarkten van kennis via o.a. spin-offs. De SOC's zijn belangrijke actoren in het Vlaams innovatielandschap. De doelstellingen (waaronder de valorisatie van onderzoeksresultaten) van de SOC's worden vastgelegd in convenanten.

Onder dit ISE valt onder andere het geven van subsidies aan de vier strategische onderzoekscentra met het oog op economische en maatschappelijke valorisatie van excellent onderzoek op gebied van micro- en nano-elektronica, digitalisering, biotechnologie, duurzame ontwikkelingen en de maakindustrie.

1.2 Operationele doelstellingen

Opvolgen van de doelstellingen en KPI's die werden geformuleerd in de nieuwe convenanten 2022-2026 tussen de Vlaamse Regering en VIB respectievelijk imec die werden afgesloten eind 2021 op basis van de positieve evaluaties uitgevoerd in 2021. Ook de doelstellingen en de KPI's van de convenanten met VITO en Flanders Make worden opgevolgd.

1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

BRUGFUNCTIE FUNDAMENTEEL EN TOEGEPAST ONDERZOEK, MVG excl. DAB

	(duizend euro)					
	VAK			VEK		
	BA 2022	evolucie	BO 2023	BA 2022	evolucie	BO 2023
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	185.248	21.369	206.617	185.248	21.369	206.617
Toelagen (interne stromen (IS))	141.657	13.232	154.889	138.057	11.432	149.489
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)						
Totaal excl. Overflow	326.905	34.601	361.506	323.305	32.801	356.106
Aanwending VAK-ruiter						

1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

Geen ontvangstenartekelen.

Uitgavenartikelen

EB0-1EFB2LA-WT – STRATEGISCH ONDERZOEKSCENTRUM IMEC

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de subsidies aan IMEC VZW aangerekend.

Het Interuniversitair Micro-Elektronica Centrum VZW (imec) is een strategisch onderzoekscentrum met als strategische doelstelling het verrichten van grensverleggend onderzoek inzake nanotechnologie en digitale technologie om de bouwblokken te ontwikkelen die bijdragen tot een beter leven in een duurzame maatschappij. Een tweede strategische doelstelling bestaat erin om nieuwe ontwikkelingen via partnerships of start-ups naar de markt brengen en bedrijven en universiteiten te helpen om toegang te krijgen tot de nieuwe technologieën.

Eind 2021 werd een nieuwe convenant voor de periode 2022-2026 afgesloten waarin een budgettair groeipad werd opgenomen. Met de bijkomende middelen wordt de werking van imec substantieel versterkt. Imec zal zich meer richten op het ontwikkelen van systeemdemonstratoren op basis van nanotechnologie voor toepassingen in duurzame energie en gezondheidszorg. Deze nieuwe strategie moet ook de valorisatie bij lokale het economische weefsel versterken. Ook werd in het nieuwe convenant het departement Edit (Enabling Digital Transformation) binnen imec opgericht.

In 2023 worden de financiële egagementen uit het convenant nagekomen met een recurrente opstap van de werkingsmiddelen met 8 miljoen euro.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	134.723	134.723
<i>Index</i>	7.544	7.544
<i>Compensaties</i>	- 5	- 5
<i>Andere bijstellingen</i>	8.000	8.000
BO 2023	150.262	150.262
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar EB0-1EBB2AH-PR	-240	-240	IMEC : terugdraai éénmalige compensatie BO2022 Impulsprogramma Ruimtevaarteconomie ESA BIC.
Van EB0-1EBB2AH-PR	235	235	IMEC: impulsprogramma ruimtevaarteconomie ESA-BIC
TOTAAL	-5	-5	

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
	8.000	8.000	Excelleren groeipad O&O
TOTAAL	8.000	8.000	

EB0-1EFB2LB-WT – STRATEGISCH ONDERZOEKSCENTRUM FLANDERS MAKE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel wordt de subsidie aan Flanders Make aangerekend.

Flanders Make is het strategisch onderzoekscentrum voor de Vlaamse maakindustrie. De strategische doelstelling van Flanders Make is de versterking op lange termijn van de internationale competitiviteitspositie van de Vlaamse maakindustrie. Hiertoe ondersteunt Flanders Make in een open innovatiemodel en vanuit zijn vestigingen over heel Vlaanderen bedrijven (groot en klein) met industriegedreven, precompetitief en uitmuntend onderzoek in twee toepassingsdomeinen: producten (voertuigen en machines) en productie (assemblage). Flanders Make is een centrale actor in de transitie naar een gedigitaliseerde industrie ('Industrie 4.0').

Aan bedrijven die met Flanders Make samenwerken, biedt Flanders Make een uitgebreid aanbod aan infrastructuur voor het testen en valideren van producten en productie.

In 2022 werd de evaluatie van Flanders Make uitgevoerd met het oog op een nieuw convenant voor de werkingsperiode 2023-2027.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	47.423	47.423
<i>Index</i>	2.656	2.656
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	50.079	50.079
Aanwending VAK-ruiter		

EB0-1EFB2LC-WT – REGENERATIEVE GENEESKUNDE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het initiatief RegMed XB staat voor "regenerative medicine, cross-border".

De regeneratieve geneeskunde is een tak van de geneeskunde met als doel om beschadigde organen of weefsels te vervangen door alternatieven die in het lab gebouwd worden uit gekweekte cellen en biomaterialen. Hiertoe worden technieken uit verschillende wetenschappelijke disciplines gecombineerd.

In 2022 en 2023 zal een evaluatie worden uitgevoerd en een roadmap worden opgesteld voor de verdere implementatie in Vlaanderen en dit voor de komende jaren.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	3.102	3.102
<i>Index</i>	174	174
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	3.276	3.276
Aanwending VAK-ruiter		

EB0-1EFB2LD-WT – ENERGYVILLE**Korte inhoud begrotingsartikel:**

In 2022 werd door de Vlaamse regering een eerste convenant tussen het Vlaams Gewest en Stichting EnergyVille afgesloten voor de periode 2022-2026. Stichting EnergyVille coördineert de onderzoekssamenwerking in het domein van duurzame energie en intelligente energiesystemen tussen de onderzoeksinstellingen (de stichters) Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO), Katholieke Universiteit Leuven (KU Leuven), Interuniversitair Micro-Electronica Centrum (imec) en Universiteit Hasselt (UHasselt).

Via dit nieuwe begrotingsartikel wordt een structurele financiering van jaarlijks 3 miljoen euro voorzien voor de uitvoering van de opdrachten zoals in het convenant vastgelegd. Hiervoor werd in 2022 een decretale basis voorzien.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	3.000	3.000
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	3.000	3.000
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van EB0-1EBB2AH-PR	3.000	3.000	Energyville - compensatie vanuit provisie O&O
TOTAAL			

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel wordt de toelage aan het strategisch onderzoekscentrum VIB aangerekend.

VIB verricht basisonderzoek naar de werking van het menselijk lichaam, planten en micro-organismen. VIB is een onafhankelijk onderzoeksinstituut, gefinancierd door de Vlaamse overheid, met meer dan 1.800 wetenschappers met meer dan 77 nationaliteiten. Hierbij ligt de nadruk op het vertalen van basisonderzoek van de KU Leuven, Universiteit Antwerpen, UGent, Vrije Universiteit Brussel en Universiteit Hasselt. Ook communicatie over het werk van VIB en over de toepassingen van biotechnologie is een kerntaak.

In uitvoering van het nieuwe convenant voor de periode 2022-2026 worden de vastleggingen verhoogd met 4.000 k euro .

Met de bijkomende middelen wordt de werking van VIB substantieel versterkt. VIB zal zich, op basis van haar strategisch vijfjarenplan (2022-2026), richten op verschillende initiatieven rond strategisch basisonderzoek, technologie ontwikkeling en transfer, translationeel onderzoek gericht op de Grand Challenges, Big data en AI, algemeen beheer en een incubatorprogramma.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	78.190	78.190
<i>Index</i>	4.379	4.379
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	4.000	4.000
BO 2023	86.569	86.569
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
	4.000	4.000	Opstap conform convenant en goedkeuring VR Excelleren - Groeipad O&O
TOTAAL	4.000	4.000	

EB0-1EFB2LX-IS – VITO

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel wordt de toelage aan het Strategische OnderzoeksCentrum VITO aangerekend. VITO heeft als maatschappelijk doel het verrichten van strategisch basisonderzoek in de domeinen energie, leefmilieu, materialen en aardobservatie met het oog op het stimuleren van duurzame ontwikkeling en het versterken van het economische en maatschappelijke weefsel in Vlaanderen. VITO ondersteunt niet alleen de toekomstvisie van Vlaanderen maar ook de sustainable development goals van de Verenigde Naties.

Om verder in te spelen op de investeringsnoden aangaande o.a. het duurzaamheidsonderzoek bij VITO worden er bijkomend voor 2.000 keur aan O&O-investeringsmiddelen ingeschreven.

Het convenant 2019-2023 tussen het Vlaamse Gewest en VITO loopt eind 2023 af en conform de bepalingen van zowel het W&I-decreet als van dit convenant, zal VITO in 2023 worden geëvalueerd en dit met het oog op het afsluiten van een convenant voor de periode 2024-2028. Deze evaluatie zal worden uitgevoerd samen met de evaluatie van 2023 van het beheersreglement 2021-2023. Dit beheersreglement wordt beheerd door het Departement Omgeving en definieert de referentietaken die VITO moet uitvoeren.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	63.467	59.867
<i>Index</i>	2.932	2.932
<i>Compensaties</i>	- 79	- 79
<i>Andere bijstellingen</i>	2.000	200
BO 2023	68.320	62.920
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
	- 66	- 66	Afroming 2023 ikv actieplan energie-efficiëntie
	- 13	- 13	Jaarlijkse vermindering energiebudgetten van 2.5% naar 3%
TOTAAL	- 79	- 79	

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
	2.000	200	Investerings - Infrastructuur voor O&O (o.a.SOC's, speerpuntclusters en hoger onderwijs)
TOTAAL	2.000	200	

2. Inhoudelijk structurelement 2 : Valorisatie onderzoeksresultaten

2.1 Strategische doelstellingen - Tot de internationale top behoren in het valoriseren van kennis

In dit ISE ligt de focus op het valoriseren van academische kennis tot economisch en/of maatschappelijk nut. Tevens zorgt innovatie die de markt bereikt voor een sterke economisch positie, wat leidt tot een verhoging van de inkomsten en welvaart.

De Vlaamse overheid stimuleert de valorisatie van onderzoeksresultaten aan de universiteiten en hogescholen o.a. via de subsidies aan de Industriële Onderzoeksfondsen (IOF) van de vijf associaties en de subsidie voor hun interfaceactiviteiten.

2.2 Operationele doelstellingen

- Iedere associatie heeft, op basis van de vereisten in het IOF-besluit van 2019, een strategisch plan 2019-2023 op maat voor hun IOF en interfaceactiviteiten opgesteld.
- Het actieplan 2019-2023 van TTO-Flanders, de koepel voor samenwerking tussen de interfacediensten van de associaties onderling, bevat eveneens acties voor samenwerking met het VLAIO-netwerk.
- Gestandaardiseerde rapportering van uitgebreidere data van output en besteding van de IOF-subsidie via het FRIS-portaal en de nieuwe financiële rapporteringsfiche.
- In 2023 wordt de vijfjaarlijkse evaluatie van de instrumenten IOF en interfaceactiviteiten afgerond. Op basis van de resultaten van deze evaluatie, wordt het beleid verder geoptimaliseerd en verankerd in de regelgeving via wijzigingen aan het IOF-en-interfaceactiviteitenbesluit.

We zetten de dialoog verder tussen de bedrijfswereld (sectorfederaties, kleine en grote ondernemingen), maatschappelijke actoren en de kennisinstellingen (de quadrupel helix aanpak) over manieren om een vraaggedreven ('Flipped') 'Technology Transfer' verder vorm te geven. Bij de evaluatie wordt nagegaan om de goede praktijken in de nieuwe regelgeving te verankeren.

We zetten ook verder in op de huidige impactindicatoren voor IOF en de interfaceactiviteiten die consistent zijn met de uitbouw van het Vlaamse innovatie-ecosysteem.

Concrete realisaties van valorisatie van kennis in de associaties worden via "TTO-succesverhalen" van de universiteiten samen met "blikopener-filmpjes" van de hogescholen op de nieuwspagina van het FRIS-onderzoekspitaal met het brede publiek gedeeld.

2.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

VALORISATIE ONDERZOEKSRESULTATEN, MVG excl. DAB

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2022	evolutie	BO 2023	BA 2022	evolutie	BO 2023
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))						
Toelagen (interne stromen (IS))	59.768	3.095	62.863	59.768	3.095	62.863
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)						
Totaal	59.768	3.095	62.863	59.768	3.095	62.863
Aanwending VAK-ruiter						

2.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

Geen ontvangstenartikelen.

Uitgavenartikelen

EB0-1EFB2MS-IS – HOGER ONDERWIJS IOF - INTERFACEDIENSTEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de subsidies aangerekend voor de interfaceactiviteiten en de Industriële Onderzoeksfondsen (IOF).

De IOF zijn interne bestemmingsfondsen ter versterking van het valoriseerbare wetenschappelijk onderzoek in de schoot van de associaties bestaande uit universiteiten en hogescholen. De IOF-middelen worden onder de universitaire associaties verdeeld via een op performantie gerichte verdeelsleutel en een gegarandeerd minimum voor de drie kleinsten.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2022	59.768	59.768
<i>Index</i>	<i>3.095</i>	<i>3.095</i>
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	62.863	62.863
Aanwending VAK-ruiter		

3. Inhoudelijk structurelement 3 : Innovatiekracht ondernemingen

3.1 Strategische doelstellingen - Impactvol innoveren in ondernemingen en clusters en optimale kennisverspreiding.

3.2 Operationele doelstellingen

De operationele doelstellingen zijn:

- Stimuleren van samenwerking tussen onderzoekers en bedrijven;
- Verstrekken van steun aan innoverende ondernemingen;
- Stimuleren van samenwerking in clusters;
- Kennisverspreiding aan ruimere groepen van ondernemingen en organisaties.

Stimuleren van samenwerking tussen onderzoekers en bedrijven

Baekeland- en Innovatiemandaten geven individuele onderzoekers de kans een doctoraats- of postdoctoraal onderzoek uit te voeren in samenwerking met het bedrijfsleven, eventueel met het oog op het oprichten van een spin-off. We zullen meer inzetten op een ruimere bekendmaking.

Via ICON-projecten worden samenwerkingsverbanden van onderzoeksorganisaties en ondernemingen gesteund. Het ICON-model werd in de loop van 2021 en 2022 geactualiseerd. We implementeren het vernieuwde ICON-model in 2023.

Steun voor innoverende ondernemingen

Steun voor innoverende ondernemingen blijft een kerntaak van het VLAIO. Met onderzoeksprojecten ondersteunen we projecten gericht op kennisverwerving met het oog op innovatie. In ontwikkelingsprojecten ligt de focus op de ontwikkeling van een vernieuwing die op korte termijn een impact heeft op de prestaties van het bedrijf.

We zetten het twee sporen beleid verder waarbij we enerzijds O&O verder ingang willen doen vinden bij kleine ondernemingen en anderzijds meer een concrete maatschappelijke impact van de steun zullen bewerkstelligen.

We ontwikkelen een actieplan om scale-ups beter te ondersteunen waaronder ook hogere technology readiness levels (TRLs).

We gaan – op basis van de aanbevelingen van Het BeslissingsComité - verder met het actualiseren van de criteria om projecten te selecteren. Daarbij willen we ons richten op die projecten die een hoge bijdrage leveren aan het oplossen van maatschappelijke uitdagingen zoals duurzaamheid, werkgelegenheid en productiviteitsverhoging, die het verschil maken voor de Vlaamse industrie en het Vlaamse ecosysteem versterken.

Voor de O&O-intensieve bedrijven die jaarlijks meerdere steunaanvragen indienen evalueren we een proefproject dat loopt in 2022 met oog op het ontwikkelen van een specifiek programma.

Na de tweede oproep rond innovatieve starters treffen we voorbereidingen voor de start van een continu programma. Ook via de kmo-groeisubsidie en de vernieuwde haalbaarheidsstudies stimuleren we kleine bedrijven om stappen te zetten naar bedrijfsinterne O&O.

Het juridisch kader om steun toe te kennen onder de vorm van terugbetaalbare voorschotten werd in het voorbije jaar uitgewerkt. In een volgende fase wordt nagegaan hoe deze modaliteit kan geactiveerd worden in bestaande steuninstrumenten.

Samenwerking in clusters

Met het clusterbeleid willen we onbenut economisch potentieel ontsluiten en bijdragen aan het versterken van de productiviteitsgroei in Vlaanderen. De Vlaamse speerpuntclusters zetten samenwerkingsinitiatieven op met bedrijven en kennisinstellingen, op basis van een zelf ontwikkeld competitiviteitsprogramma, om bij te dragen aan de groei van de Vlaamse ondernemingen. Het zwaartepunt van het Vlaams clusterbeleid ligt bij een beperkt aantal grootschalige en ambitieuze speerpuntclusters:

- Catalisti,
- De Blauwe Cluster,
- Flanders' FOOD,
- Flux50,
- Flanders.HealthTech – MEDVIA,
- Strategisch Initiatief Materialen (SIM),
- Vlaams Innovatieplatform Logistiek (VIL).

We nemen initiatieven om al de speerpuntclusters nog meer aansluiting te laten vinden bij de uitdagingen van digitalisering, klimaat en duurzame economie. We nemen eveneens initiatieven om de samenwerking tussen de speerpuntclusters en SOC's te stimuleren om ontwikkelingen op kruisdomeinen te realiseren.

De Speerpuntclusters kunnen cf. de EU-regelgeving, maar gedurende 10 jaar door de overheid ondersteund worden in hun basiswerking. We starten een traject om te onderzoeken welke de aangewezen opties zijn om waardevolle initiatieven of activiteiten te verankeren. We bekijken daarbij ook de afstemming en synergiën met SOC's, sectorale of thematische innovatie-initiatieven, collectieve centra en Vlaamse Wetenschappelijke instellingen. Deze oefening moet resulteren in een witboek voor de toekomst van het Vlaamse clusterbeleid tegen begin 2024.

Kennisverspreiding aan ruimere groepen van ondernemingen en organisaties

Collectief Onderzoek & Ontwikkeling en Collectieve Kennisverspreiding (COOCK) richt zich op het vertalen van onderzoeksresultaten naar concrete toepassingen en de implementatie in bedrijven. Zo versnellen we de introductie van nieuwe technologie en kennis in ondernemingen. In 2023 stimuleren we COOCK-projecten die bijdragen aan de energietransitie.

Met TETRA-projecten brengen we kennis beschikbaar bij Vlaamse hogescholen en Vlaamse universiteiten onder de vorm van bruikbare innovatieve concepten of prototypes naar ondernemingen of social profit organisaties. Bij TETRA versterken we deelname van de hogescholen.

De landbouwtrajecten voor innovatieve projecten gericht op de transformatieve innovatie binnen de land- en tuinbouwsector.

Naast bovenstaande instrumenten zorgt het structureel project "Blikopener" voor kennisdiffusie vanuit de hogescholen naar ondernemingen (zie ISE Ondernemerschap). Een aantal partners uit het VLAIO-netwerk zullen specifieke trajecten opzetten voor 'innovatievolgers'. De dienstverleners voorzien in begeleiding en lerende netwerken rond thema's als digitalisering (AI, CS, industrie

4.0...), klimaat en energie, circulaire economie, zorginnovatie en innovatie in de detailhandel.

3.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

3.3.1. Overige entiteiten onder gezag

- *Fonds voor Innoveren en Ondernemen (Fonds voor Innoveren en Ondernemen)*

Ontvangstenartikelen

ECH-9EFBANA-OW

9EF361 Bedr. – Terugbetalingen bedrijven

Verwachte ontvangsten 2023 : 1.000 keuro

Dit betreft de terugbetalingen van subsidies en intrestbetalingen van achtergestelde leningen. Er worden voor 1.000 keuro aan terugbetalingen geraamd door bedrijven vanuit innovatiesteun.

9EF383 Bedr. – Europese Ontvangsten

Verwachte ontvangsten 2023 : 1.400 keuro

Er wordt in totaal voor 1.400 keuro aan ontvangsten geraamd, wat 600 keuro meer is dan bij BA2022. Vooral de geraamde ontvangsten van AAL zijn gestegen.

Uitgavenartikelen

ECH-1EFB5NA-WT - WERKING EN TOELAGEN - ONDERZOEK DOOR BEDRIJVEN EN SAMENWERKINGSVERBANDEN

Stimuleren van samenwerking tussen onderzoekers en bedrijven

Baekelandmandaten

Het VAK-budget voor de Baekelandmandaten blijft status quo op 16.800 keuro. Er wordt in 2023 14.865 keuro (stijging van 5.980 keuro t.o.v. BA2022) aan VEK voorzien voor Baekeland. In 2020 werd het Baekeland-budget gevoelig verhoogd wat zich pas in 2023 volop vertaalt in hogere VEK behoeften.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 16.800 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 14.865 keuro

Innovatiemandaten

Er wordt 200 k€ extra herverdeeld vanuit EWI op begrotingsartikel EB0-1EBB2AH-PR voor het Impulsprogramma Ruimtevaart en meer specifiek voor DeWinne-mandaten. In 2022 was al 200 k€ budget toegevoegd voor DeWinne-mandaten en in 2023 stijgt dit verder naar in totaal 400 k€. Hierdoor stijgt de totale VAK van 5.800 k€ naar 6.000 k€.

De VEK wordt op k€ 5.614 geraamd (+189 k€ t.o.v. BA2022).

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 6.000 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 5.614 keuro

Steun voor innoverende en transformerende ondernemingen

Onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten

Vanaf 2021 wordt een nieuwe basisallocatie gebruikt voor het steuninstrument 'innovatieve starterssteun', nl. 1EF3CG. Hiervoor wordt 2 miljoen euro aan VAK voorzien.

In 2023 wordt 215,574 miljoen VAK voorzien voor ontwikkelingsprojecten en voor onderzoeksprojecten. Dit is een 12,8 miljoen meer dan bij BA2022.

Benodigd vastleggingskrediet 2023 (incl. inn. starterssteun): 217.574 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023 (incl. inn. starterssteun): 199.390 keuro

Samenwerking in clusters

Clusterbeleid

Het VAK budget bedraagt 83.170 keuro voor de clusters en op 20.000 keuro voor de moonshot-projecten. Dit is 2 miljoen meer dan in 2022 die afkomstig is van de Atoma middelen (groeipad O&O). Deze 2 miljoen dient voor Gezondheid & Zorg (stijging van 6 naar 8 miljoen euro).

Er is een VEK behoefte (moonshots en clusters samen) van 85.156 keuro in 2023. Een deel van deze VEK is zichtbaar onder de basisallocatie Hoger Onderwijs van Interne Stroom clusters. De VEK stijgt t.o.v. 2022 omdat de meeste clusters nu pas op kruissnelheid zijn gekomen en de betalingen nu regelmatig volgen.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 101.170 keuro (waarvan 20 miljoen euro voor moonshots)

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 85.156 keuro

Kennisverspreiding aan ruimere groepen van ondernemingen en organisaties

COOCK

In totaal is er binnen deze basisallocatie 9.600 keuro VAK voorzien (constant beleid). In 2023 is er 11.177 keuro aan VEK nodig (+497 t.o.v. BA2022).

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 9.600 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 11.177 keuro

TETRA

In 2023 wordt 9.586 keuro VAK (status quo t.o.v. BA2022) voorzien op deze basisallocatie. In 2023 wordt er een VEK behoefte van 10.713 keuro VAK (-128 keuro t.o.v. BA2022) voorzien.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 9.586 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 10.713 keuro

LANDBOUWTRAJECTEN

In 2023 wordt net als de voorbije jaren 10.299 keuro VAK (geen wijziging t.o.v. BA2022) voorzien op deze basisallocatie. In 2023 wordt er een VEK behoefte van 13.372 keuro (-2.517 keuro t.o.v. BA2022) voorzien. Er is ook VEK voorzien onder de IS-artikels.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 10.299 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 13.372 keuro

IMPULSPROGRAMMA RUIMTEVAART

Er wordt een "Impulsprogramma Ruimtevaarteconomie" uitgevoerd voor de periode 2021-2024 bestaande uit verschillende luiken:

In 2023 wordt een nieuwe basisallocatie gecreëerd 1EF3CL voor het impulsprogramma Ruimtevaart. Hierop zullen de FIO uitgaven inzake ruimtevaart, met uitzondering van de DeWinne-mandaten (400 keuro, zichtbaar onder de Innovatiemandaten), gegroepeerd worden. De middelen (2.965 k€ aan VAK) uit de investeringsprovisie 1EC372 worden in 2023 intern herverdeeld van 1EC372 naar 1EF3CL.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: k€ 2.965

Benodigd vereffeningskrediet 2023: k€ 2.861

Circulaire Economie

Vanaf 2023 wordt 5 miljoen euro VAK en VEK voorzien specifiek gericht op de ondersteuning van de opschaling en de versnelling van de transitie naar een circulaire economie. De middelen zijn afkomstig van de opstapmiddelen O&O (Atoma).

In 2022 werden circulaire economie projecten gericht gesteund via thematische oproepen van de KMO groeiusubsidie en van de projecten Collectief Onderzoek en Ontwikkeling en Collectieve kennisverspreiding en via twee nieuwe instrumenten gericht op kleine experimenten en op living labs die inzetten op systeeminnovatie.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: k€ 5.000

Benodigd vereffeningskrediet 2023: k€ 5.000

Overige programma's

Proeftuinen

De lopende proeftuinen Smart Cities en Industrie 4.0 worden verder opgevolgd. Voor nieuwe initiatieven binnen deze proeftuinen en/of nieuwe proeftuinen, in het bijzonder ter ondersteuning van de energietransitie bij ondernemingen is 3.603 keuro aan vastleggingskrediet nodig. Dit betekent een status quo t.o.v. BA2022. De vereffeningskredieten worden geraamd op 4.122 keuro (+755.264 keuro t.o.v. BA2022).

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 3.603 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 4.122 keuro

Zie ook de strategische doelstellingen "Succesvol ondernemen in een digitale samenleving" en "Een integraal industriebeleid voor de toekomst".

Beleidsagenda Artificiële Intelligentie en Cybersecurity

Er wordt in 2023 resp. 7.500 keuro en 8.400 keuro VAK voorzien op een afzonderlijke rubriek voor de beleidsagenda Artificiële Intelligentie (AI) en Cybersecurity (CS). Dit is een status quo t.o.v. 2021 en 2022. De VEK stijgt (4.000 keuro) omdat dit een nieuw steuninstrument betreft sinds 2020, waarbij de betalingen stilaan op kruissnelheid komen.

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 15.900 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 12.000 keuro

Werking

Er wordt voor 433 keuro aan VAK en VEK voor expertkosten voorzien (constant beleid).

Benodigd vastleggingskrediet 2023: 433 keuro
Benodigd vereffeningskrediet 2023: 433 keuro

Opvolging van eerdere/oude programma's Fonds voor Innoveren en Ondernemen
Acties op initiatief van de Vlaamse Regering

Er wordt in 2023 enkel nog 1.432 keuro VEK (- 548 keuro t.o.v. BA2022) voorzien voor de lopende engagementen. De laatste vastleggingen vonden in 2016 plaats. Een deel van deze VEK is zichtbaar onder de Interne Stromen Clusters basisallocaties.

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 1.432 keuro

Strategisch basisonderzoek (SBO)

Dit programma wordt sinds 2016 opgenomen door FWO. Voor de projecten beslist tot eind 2015 zal Fonds voor Innoveren en Ondernemen de betalingen blijven doen.

Dit geeft aanleiding tot 274 keuro VEK (-k€ 12 keuro t.o.v. BA2022). Er is ook VEK voorzien onder de IS-artikels voor SBO.

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 274 keuro

**ECH-1EFB2NA-WT : WERKING EN TOELAGEN - ONDERZOEK DOOR
BEDRIJVEN EN SAMENWERKINGSVERBANDEN**

Het betreft vastleggingen en betalingen van subsidies vanuit de verwachte eigen ontvangsten van het Fonds voor Flankerend Economisch en Innovatiebeleid. De VAK stijgt met 600 keuro omdat de eigen ontvangsten stijgen. De VEK blijft status quo.

Benodigd vastleggingskrediet 2023:2.400 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023:1.900 keuro

ECH-1EFB5NH-IS : INTERNE STROMEN – Sport Vlaanderen

Het betreft de interne stromen naar Sport Vlaanderen, waar voor 21 keuro aan VEK stromen worden geraamd voor een PIO project

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 21 keuro

ECH-1EFB5NL-IS : INTERNE STROMEN – VLIZ

Het betreft de interne stromen naar VLIZ waarnaar voor 274 keuro (+57keuro t.o.v. BA2022) aan VEK stromen worden geraamd.

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 274 keuro

ECH-1EFB5NS-IS : INTERNE STROMEN – VRT

Het betreft de interne stromen naar de VRT, waarnaar 108keuro VEK (+31 keuro t.o.v. BA2022) meer wordt voorzien.

Benodigd vereffeningskrediet 2023:108keuro

ECH-1EFB5NU-IS : INTERNE STROMEN - ILVO

Het betreft de interne stromen naar het Instituut voor Landbouw- en Visserij-Onderzoek (ILVO). Er wordt reeds 2.500 keuro aan VAK voorzien en 3.503 keuro VEK (-925 keuro t.o.v. BA2022). De VAK is hierboven reeds vermeld bij Landbouwkundig Onderzoek.

Benodigd vastleggingskrediet 2023 : 2.500 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 3.503 keuro

ECH-1EFB5NV-IS : INTERNE STROMEN – Hogescholen en Universiteiten

Het betreft de interne stromen naar Hogescholen en Universiteiten (Hoger Onderwijs). Er wordt reeds voor 12.086 keuro VAK voorzien. Deze VAK staat reeds vermeld hierboven bij Tetra en Landbouwkundig Onderzoek. Er wordt 68.709 keuro VEK voorzien.

Benodigd vastleggingskrediet 2023 : 12.086 keuro

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 68.709 keuro

ECH-1EFB5NX-IS : INTERNE STROMEN - VITO

Het betreft de interne stromen naar het Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO). De VEK stijgt met 2.621 keuro t.o.v. BA2022.

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 3.904 keuro

ECH-1EFB5NY-IS : INTERNE STROMEN - VIB

Het betreft de interne stromen naar de VIB. Er wordt 418 keuro VEK voorzien (+315 keuro t.o.v. BA2022).

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 418 keuro

ECH-1EFB5ZZ-IS : INTERNE STROMEN - MOW

Het betreft de interne stromen naar MOW. Er wordt 203 keuro VEK voorzien.

Benodigd vereffeningskrediet 2023: 203 keuro

4. Inhoudelijk structurelement 4 : Ontvangsten participaties

4.1 Strategische doelstellingen -

In het kader van het luik "uitvoerbeleid" van het Vlaams buitenlands economisch beleid werd in 1996 het Fonds Vlaanderen-Azië opgericht. De schuldherschikking, met name de terugbetaling van de achtergestelde leningen, verstrekt door het ondertussen opgeheven fonds Vlaanderen-Azië, wordt in dit ISE geregeld.

4.2 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

GEEN ISE OMSCHRIJVING, MVG excl. DAB (binnen programma innovatie)

	(duizend euro)					
	AO			TO		
	BA 2022	Evolutie	BO 2023	BA 2022	evolutive	BO 2023
ESR-ontvangsten (werking en toelagen (OW))		8	8			
Ontvangen toelagen (ontvangsten interne stromen (OI))						
Overige (ontvangsten leningen (OL), ontvangsten participaties (OP); geen ESR-impact)	107	-6	101			
Totaal	107	2	109			

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Dit gaat om terugbetalingen door bedrijven in het kader van het in 2002 opgeheven Fonds Vlaanderen-Azië.

4.2.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

EB0-9EFBAZZ-OP - ONTVANGSTEN PARTICIPATIES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het Fonds Vlaanderen Azië werd in 1996 opgericht met als doel investeringen van Vlaamse Kmo's in de Zuidoost-Aziatische groeiemarkten aan te moedigen. In 2001 werd dit Fonds opgeheven. De komende jaren worden er nog een aantal terugbetalingen verwacht met name kapitaalaflossingen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2022	107	0	0
Bijstelling BO 2023	-6	0	0
BO 2023	101	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Bijstelling terugbetalingen kapitaal ikv Fonds Vlaanderen-Azië op basis van aflossingstabellen.

EB0-9EFBAZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het Fonds Vlaanderen Azië werd in 1996 opgericht met als doel investeringen van Vlaamse Kmo's in de Zuidoost-Aziatische groeiemarkten aan te moedigen. In 2001 werd dit Fonds opgeheven. De komende jaren worden er nog een aantal terugbetalingen verwacht met name intresten.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2022	0	0	0
Bijstelling BO 2023	8	0	0
BO 2023	8	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Bijstelling terugbetalingen intresten ikv Fonds Vlaanderen-Azië op basis van aflossingstabellen.

VII. BELEIDSVELD IV: WETENSCHAPSCOMMUNICATIE - het stimuleren van de innovatie- en ondernemerscultuur

1. Inhoudelijk structurelement 1 : Wetenschapscommunicatie

Wetenschapscommunicatie omvat alle initiatieven die burgers informeren over en betrekken bij het wetenschapsgebeuren via een interactie tussen onderzoekers en/of wetenschapscommunicatoren met de maatschappij. Wetenschapscommunicatie is een belangrijk instrument in de operationalisering van een quadruple helix-beleid.

Een nieuw meerjarig beleidsplan wetenschapscommunicatie werd opgemaakt rond vier assen:

- Vlaanderen op de kaart zetten als topregio op het vlak van wetenschap, technologie en innovatie,
- Het brede publiek toegankelijk, objectief en genuanceerd informeren over de voortgang en de doorbraken in deze domeinen,
- Iedereen sensibiliseren voor het maatschappelijk, economisch en cultureel belang van wetenschappen en technologie,
- Jongeren stimuleren tot studie- en beroepskeuzes in deze richtingen.

Het beleidsdomein EWI zal mee de schouders zetten onder het initiatief Flanders Technologie & Innovation. Dit nieuwe project sluit nauw aan bij de doelstellingen 'wetenschapscommunicatie' en geeft uitvoering aan het engagement om een periodiek technologiefestival op te zetten.

1.1 Strategische doelstellingen - Informeren over wetenschap en dialogeren met en betrekken van burgers bij de wetenschap.

We ondersteunen initiatieven die wetenschappen populariseren voor verschillende doelgroepen. Dit om het maatschappelijk draagvlak voor wetenschap en technologische innovatie te versterken.

1.2 Operationele doelstellingen

Samenwerken met (structurele) partners. Enkele van die partners zijn de expertisecellen wetenschapscommunicatie aan universiteiten en hogescholen, F.T.I vzw (doe-centrum Technopolis), Vlaamse Olympiades, Volkssterrenwachten, RVO-society, EOS Wetenschap.

1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

WETENSCHAPSCOMMUNICATIE, MVG excl. DAB

	(duizend euro)					
	VAK			VEK		
	BA 2022	evolutie	BO 2023	BA 2022	evolutie	BO 2023
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	3.167	26	3.193	3.593	_157	3.436
Toelagen (interne stromen (IS))	7.306	283	7.589	7.306	283	7.589
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)						
Totaal	10.473	309	10.782	10.899	126	11.025
Aanwending VAK-ruiter						

1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

Er zijn geen ontvangstenartikelen.

Uitgavenartikelen

EB0-1EGB20A-WT – SENSIBILISERING EN SAMENLEVING

Op dit begrotingsartikel (begrotingsartikel EB0-1EGB20W-IS) worden de volgende verbintenissen aangerekend:

- Popularisering van de wetenschap: een aantal horizontale projecten rond wetenschapscommunicatie;
- Bekendmaking wetenschapsbeleid: voor de uitvoering van het beleid in wetenschapscommunicatie wordt er samengewerkt met een aantal structurele partners.

De kredieten zijn hoofdzakelijk gericht op de ondersteuning (via subsidies) van acties die door de structurele partners en andere actoren in het veld worden georganiseerd. Het betreft hier specifieke meerjarige verbintenissen met o.a. de Vlaamse Volkssterrenwachten, de Vlaamse Olympiades, Natuur en Wetenschap en Jeugd, Cultuur en Wetenschap, Scriptie enz.

Vanaf BA 2021 werd er een uitsplitsing uitgevoerd, wat deze lijn betreft. Een nieuw begrotingsartikel (EB0-1EGB20W-IS) werd gecreëerd voor alle subsidies die ressorteren onder een IS-aanrekening: universiteiten, sommige hogescholen enz.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2022	2.361	2.787
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>	0	-183
<i>Andere bijstellingen</i>		
BO 2023	2.361	2.604
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van EB0-1EBB2AH-PR	0	-183	Bijstelling VEK-kalender – Wetenschapscommunicatie
TOTAAL	0	-183	

EB0-1EGB2OB-WT – SENSIBILISERING EN SAMENLEVING-RVO SOCIETY**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel wordt de werkingstoelage aan de RVO Society aangerekend. RVO society inspireert jongeren, leerkrachten en burgers met educatieve en vrijetijdsactiviteiten over technologie en wetenschappen. Binnen RVO society is ook SCIVIL, het Vlaams kenniscentrum voor Citizen Science actief. Scivil begeleidt en ondersteunt wetenschappers, kennisinstellingen en middenveldorganisaties die Citizen Science projecten willen organiseren.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2022	806	806
<i>Index</i>	26	26
<i>Compensaties</i>		
<i>Andere bijstellingen</i>		
BO 2023	832	832
Aanwending VAK-ruiter		

EB0-1EGB20C-IS – SENSIBILISERING EN SAMENLEVING-FTI

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel wordt de jaarlijkse werkingssubsidie toegekend aan Flanders Technology International VZW.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	4.394	4.394
<i>Index</i>	<i>163</i>	<i>163</i>
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	4.557	4.557
Aanwending VAK-ruiter		

EB0-1EGB20S-IS – HOGER ONDERWIJS EXPERTISECELLEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel wordt de subsidie aangerekend voor de expertisecellen wetenschapscommunicatie van de universiteiten en hogescholen binnen de associaties. Deze expertisecellen organiseren een gevarieerd aanbod van wetenschapscommunicatie-activiteiten en dragen zo bij aan het wetenschapscommunicatiebeleid van de Vlaamse overheid. Zij stimuleren hun wetenschappers om hieraan hun medewerking te verlenen en werken hiervoor – waar mogelijk – samen over de grenzen van instellingen en associaties heen.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	2.141	2.141
<i>Index</i>	<i>120</i>	<i>120</i>
<i>Compensaties</i>		
<i>Andere bijstellingen</i>		
BO 2023	2.261	2.261
Aanwending VAK-ruiter		

EB0-1EGB20W-IS – HOGER ONDERWIJS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel (en begrotingsartikel EB0-1EGB20A-WT) worden de volgende verbintenissen aangerekend:

- Popularisering van de wetenschap: horizontale projecten
- Bekendmaking wetenschapsbeleid: voor de uitvoering van het wetenschapscommunicatiebeleid wordt er samengewerkt met een aantal structurele partners aan de doelstellingen uit het beleidsplan wetenschapscommunicatie./

De kredieten zijn hoofdzakelijk gericht op de ondersteuning (via subsidies) van acties die door de structurele partners en andere actoren in het veld worden georganiseerd. Het betreft hier specifieke meerjarige convenanten met de Vlaamse Volkssterrenwachten, de Vlaamse Olympiades, Eos Wetenschap vzw en verbintenissen met o.m. Natuur en Wetenschap vzw, Jeugd, Cultuur en Wetenschap vzw, SciMingo vzw, Breinwijzer vzw enz.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	771	771
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>		
<i>Andere bijstellingen</i>		
BO 2023	771	771
Aanwending VAK-ruiter		

Vanaf BA 2021 werd er een uitsplitsing uitgevoerd, wat deze lijn betreft. Een nieuw begrotingsartikel (EB0-1EGB2OW-IS) werd gecreëerd voor alle subsidies die ressorteren onder een IS-aanrekening: universiteiten, sommige hogescholen enz...

1.3.2. Overige entiteiten onder toezicht Flanders Technology International (FTI)

FTI heeft als missie om wetenschap en technologie dichterbij de mens te brengen. FTI exploiteert het doe-centrum Technopolis in Mechelen. Via een brede waaier van (outreach) initiatieven richt F.T.I zich tot schoolgaande kinderen en jongeren en tot het grote publiek. Hieronder: De Dag van de Wetenschap, wetenschapsshow's, en - theater, wetenschapspopulariserende tentoonstellingen, educatief materiaal, Technopolis on Tour, enz.

1.4 Stimuleren van STEM-studiekeuze en -loopbanen

Stimuleren van STEM-studiekeuze en -loopbanen.

STEM-agenda 2030

Het STEM-actieplan 2012/2020 kreeg een vervolg met de STEM-Agenda 2030. De STEM-agenda zal inzetten op een hogere instroom in STEM-opleidingen en -loopbanen, op STEM-specialisten maar ook op het algemeen versterken van STEM-competenties in de ruime maatschappij, de "STEM-geletterdheid". Deze benadering is nodig om de transformaties die onze samenleving doormaakt duurzaam te ondersteunen en blijvend te faciliteren.

De agenda heeft als missie de verbinding te leggen tussen deze bestaande beleidsinitiatieven op basis van de aandacht voor STEM-competenties die hieraan inherent verbonden is. De agenda heeft dus niet de ambitie om veel nieuwe acties op te zetten, maar wil integendeel verdiepend en complementair zijn door versterkend en verbindend te werken en hierdoor versnippering en overlap tegengaan. De STEM-Agenda realiseert dit door een aangepaste governance en het creëren van een gedragen netwerk dat zich baseert op de filosofie van de quadruple

helix. De verschillende betrokken beleidsdomeinen blijven de handen in mekaar slaan voor de verdere concretiseren en operationalisering van de STEM-agenda.

In uitvoering van de STEM-agenda zal VLAIO actief inzetten op het verbinden van de stakeholders en de diverse beleidsinitiatieven uit de andere beleidsdomeinen zoals Onderwijs, Werk en Jeugd. Deze verbinding zal VLAIO vooral faciliteren vanuit de eigen werking rond STEM in de vrije tijd, vanuit de input van de diverse beleidsdomeinen én vanuit de vragen die komen uit het werkveld.

VLAIO zet daarbij de transitieprioriteiten als uitdaging voorop en zoekt actief naar kansen om activiteiten/initiatieven te verbinden en zo krachtiger te maken. Daarnaast onderzoekt VLAIO welke dienstverlening zij kan ontwikkelen en/of communiceren om tegemoet te komen aan de nood van de bedrijfswereld aan STEM-profielen.

STEM in de vrije tijd

De Vlaamse overheid zette het programma een 'STEM-academie in iedere gemeente' op om jongeren alle kansen te geven om als vrijetijdsbesteding te kunnen kiezen voor STEM-activiteiten. De erkende STEM-academies kunnen aanspraak maken op financiële tegemoetkoming en op ondersteuning via de STEM-partnerschappen het STEM-academienetwerk.

Om STEM-activiteiten in de vrije tijd meer slagkracht te geven en om de maatschappelijke meerwaarde van STEM en STEM-competenties te benadrukken, zetten we in op duurzame samenwerking tussen de verschillende stakeholders; met name (lokale)overheden, ondernemingen, kennisinstellingen en de jongeren zelf. In co-creatie met de STEM-partnerschappen, is een samenwerkingsmodel ontwikkeld die we geleidelijk verder uitbouwen tot een bloeiend ecosysteem waar alle partners elkaar kunnen vinden om samen STEM-activiteiten te ontwikkelen. De bovenlokale STEM-partnerschappen worden gefinancierd als ankerpunt in het STEM-academie netwerk. Ze faciliteren samenwerkingen, stemmen vraag en aanbod op elkaar af, zijn de motor voor innovatie in het aanbod en dragen bij tot het breed uitrollen van STEM-activiteiten.

Een tweede groep STEM-partnerschappen, de missiegedreven STEM-partnerschappen, werken STEM-activiteiten uit waarbij specifieke maatschappelijke uitdagingen aan bod komen. Zij hebben een tijdelijke opdracht, maar dragen ook bij tot het ontwikkelen van duurzame samenwerkingen tussen de verschillende STEM-actoren. Samen met alle STEM-partnerschappen zijn wij de gangmakers van het ecosysteem STEM in de vrije tijd en bekijken hoe we ook in 2023 deze werking kunnen ondersteunen.

VIII. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD

1. Apparaatskredieten

1.1 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

PROGRAMMA EA – Totaal

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2022	853	2.581	0	41.501	41.501
Bijstelling BO 2023	-3	-1.270	0	3.650	3.650
BO 2023	850	1.311	0	45.151	45.151

PROGRAMMA EA – EBO- DEPARTEMENT EWI

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2022	173	28	0	10.049	10.049
Bijstelling BO 2023	40	0	0	921	921
BO 2023	213	28	0	10.970	10.970

PROGRAMMA EA – EC0- AGENTSCHAP INNOVEREN EN ONDERNEMEN

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2022	680	2.553	0	31.452	31.452
Bijstelling BO 2023	-43	- 1.270	0	2.729	2.729
BO 2023	637	1.283	0	34.181	34.181

1.2 Departement Economie, Wetenschap en Innovatie

Taakomschrijving

Het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie focust zich in de eerste plaats op het voorbereiden, het monitoren en het evalueren van het beleid.

Het departement streeft naar excellentie in fundamenteel onderzoek, strategische kennisontwikkeling en de valorisatie van deze kennis. Noodzakelijke voorwaarden hiervoor zijn menselijk kapitaal en onderzoeksinfrastructuur. Het departement legt in zijn opdracht de nadruk op de ontwikkeling van een aantrekkelijk en duurzaam ondernemingsklimaat en de stimulering van innovatie en ondernemerschap.

Ontvangsten

EBO-9EABAZZ-OW – ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel kunnen algemene ontvangsten voor het Departement EWI worden geboekt.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2022	173	0	0
Bijstelling BO 2023	40	0	0
BO 2023	213	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

In 2023 worden er in totaal 213 keur aan ontvangsten voorzien (Europese subsidies) in het kader van onderstaande Europese projecten:

- TRAMI 68 keuro
- BE READY 145 keuro

Dit is in overeenstemming met de bedragen die worden voorzien langs uitgavenzijde:

- TRAMI
  - EB0-1EAB2ZZ-LO 68 keuro
- BE READY
  - EB0-1EAB2ZZ-LO 113 keuro
  - EB0-1EAB2ZZ-WT 32 keuro

EB0-9EABTZZ-OW – ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit artikel landen de terugvorderingen van lonen van personeelsleden met verlof voor opdrachten en/of waarvan het salaris ten laste wordt genomen door andere overheden of vakorganisaties.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2022	0	28	0
Bijstelling BO 2023	0	0	0
BO 2023	0	28	0

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Dit artikel is in overeenstemming met het uitgavenartikel EB0-1EAB4ZZ-LO.

Uitgaven**EB0-1EAB2ZZ-LO – LONEN****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit artikel wordt het volgende aangerekend:

- De loonkost van de personeelsleden van het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) inclusief de personeelsleden van de Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen (VARIO).
- De loonkost en de forfaitaire vergoedingen van de regeringscommissarissen bij de Vlaamse Participatiemaatschappij (VPM) en de Limburgse Reconvertiemaatschappij (LRM).

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	8.672	8.672
<i>Index</i>	903	903
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	77	77
BO 2023	9.652	9.652
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Europese projecten	181	181	EU-cofinanciering projecten TRAMI en BE READY
	- 104	- 104	Efficiëntie en kerntaken personeelsbesparing 2023
TOTAAL	77	77	

Een bijstelling van 181 keuro in functie van de loonkost van twee Europese projecten waaraan zal worden deelgenomen in 2023:

- TRAMI in het kader van Horizon Europe : geraamde loonkost van 68 keuro
- BE READY in het kader van Horizon Health : geraamde loonkost van 133 keuro

Deze loonkosten zijn afgedekt door de te ontvangen Europese subsidies. Deze zullen landen op het ontvangstenartikel EB0-9EABAZZ-OW.

EB0-1EAB4ZZ-LO – LONEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit artikel wordt de loonkost aangerekend van de vervangers binnen het Departement EWI. Het gaat meer bepaald over de vervangers van personeelsleden met verlof voor opdracht en/of waarvan het salaris ten laste wordt genomen door andere overheden of vakorganisaties.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	28	28
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	28	28
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Geen wijziging t.o.v. BA2022.

Dit artikel is in overeenstemming met het ontvangstenartikel EB0-9EABTZZ-OW.

EB0-1EAB2ZZ-WT – WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel wordt het volgende aangerekend:

- Werkingsuitgaven van het Departement EWI zoals onder meer de:
  - o algemene informaticakosten
  - a. algemene werkingskosten
  - b. schadevergoedingen aan derden
  - c. investeringskosten informatica
  - d. algemene investeringskosten
  - e. algemene communicatiekosten
- Buitenlandse zendingen van de Vlaamse minister, de leden van het kabinet en de delegaties, alsmede voor zendingen van derden in opdracht.
- Kosten inzake het N-project 'Innovatie voor toekomstgericht transversaal beleid' (gekend als PIO).
- Algemene werkingskosten betreffende de Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen (VARIO).

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	1.349	1.349
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	-77	-77
<i>Andere bijstellingen</i>	18	18
BO 2023	1.290	1.290
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van SG0-1SAC2ZZ-LO	- 71	- 71	Aansluiting dep.EWI bij dienstverlening selectiecentrum AgO
Van SG0-1SAC2ZZ-WT	- 6	- 6	Aansluiting dep.EWI bij dienstverlening selectiecentrum AgO.
TOTAAL	- 77	- 77	

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
	32	32	Bijstelling voor loonkosten EU-cofinanciering projecten TRAMI en BE READY
	-14	-14	Efficientie en kerntaken - Besparing apparaat 2023 (niet loon)
TOTAAL	18	18	

Een bijstelling van 32 keuro in functie van de te verwachten werkingskost in het kader van deelname aan het Europees project BE READY (Horizon Health). Deze werkingskost is afgedekt door de te ontvangen Europese subsidie. Deze subsidie zal landen op het ontvangstenartikel EB0-9EABAZZ-OW.

1.3 IVA's zonder rechtspersoonlijkheid - Agentschap Innoveren en Ondernemen

Taakomschrijving

Het Agentschap Innoveren & Ondernemen is hét aanspreekpunt van de Vlaamse overheid voor alle ondernemers in Vlaanderen. Het Agentschap stimuleert en ondersteunt innovatie en ondernemerschap en draagt bij aan een gunstig ondernemersklimaat.

Ontvangsten

EC0-9EABAZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft de eigen ontvangsten werking en toelagen binnen het variabel krediet van het Agentschap Innoveren en Ondernemen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2022	680	0	0
Bijstelling BO 2023	-43	0	0
BO 2023	637	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Op dit begrotingsartikel komen vnl. de Europese ontvangsten vanuit Efro en recuperaties van verzekeringen (uitbetaling schadegevallen) binnen. Ze worden op 637 keuro geraamd (status quo t.o.v. BA2022).

Daarnaast waren er tot 2022 nog ontvangsten van verhuur gebouwen aan de vzw bedrijfstrajecten (43 keuro jaarlijks), maar deze vallen weg vanaf 2023.

EC0-9EABTZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft de eigen ontvangsten werking en toelagen van het Agentschap Innoveren en Ondernemen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2022	0	2.553	0
Bijstelling BO 2023	0	-2.270	0
BO 2023	0	283	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Dit betreft vnl. de ontvangsten van Europese projecten binnen het variabel krediet. In totaal worden de ontvangsten uit deze projecten geraamd op 283 k€ (-2.270 k€ t.o.v. BA2020). Het betreft de inkomsten vanuit de volgende projecten :

Ambulante Handel	0
Nationaal Contactpunt Interreg (NCP)	182.992
Design 4 Innovation	0
ACSELL	0
diverse	100.000
Totalen	282.992

Omwille van een hervorming van de wetgeving voor ambulante en kermisactiviteiten, is het de bedoeling om de leurkaart en de kermiskaart af te schaffen. Dit zou betekenen dat de inkomsten en de uitgaven machtigingen ambulante handel wegvallen vanaf 2023.

De projecten Design 4 Innovation en ACSELL ook geen ontvangsten meer genereren vanaf 2023.

Daarnaast verwachtte Vlaio ook middelen (zie EC0-9EABTZZ-OI) vanuit het netto-actief van het federale participatiefonds te ontvangen vanaf 2022. Dit had betrekking op de overdracht van personeel vanuit het federale participatiefonds ('FPF') in vereffening. De PMV-Groep had sinds 2014 al het merendeel van de medewerkers van FPF overgenomen.

Drie medewerkers zouden vanaf 2022 naar Vlaio overgaan.

Deze middelen zullen echter via begrotingsartikel EC0-9EABTZZ-OI ontvangen worden.

EC0-9EABTZZ-OI - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit betreft het begrotingsartikel waarin de (éénmalige) middelen van het netto-actief van het FPF binnenkomen voor de 2 overgedragen medewerkers.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2022	0	0	0
Bijstelling BO 2023	0	1.000	0
BO 2023	0	1.000	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

PMV zal in 2023 éénmalig 1 miljoen euro van het ontvangen netto-actief van het Federaal Participatie Fonds (FPF) aan het begrotingsfonds 'Fonds personeelsleden verlof voor opdracht' (Beleidsdomein E) storten.

De ontvangst dient om de loonlast van 2 van het FPF overgenomen VTE te betalen. De 2 VTE prijken op de loonlijst van Vlaanderen Connect; vanuit het begrotingsfonds 'Fonds personeelsleden verlof voor opdracht' (Beleidsdomein E) zal de loonlast van / aan Vlaanderen Connect vergoed worden.

De ontvangst wordt op een afzonderlijke basisallocatie geregistreerd.

PMV zal in 2023 éénmalig 1.000 Keur van het ontvangen netto-actief van het FPF aan het begrotingsfonds EXX (VLAIO) storten.

De ontvangst dient om de loonlast van 2 van het FPF overgenomen VTE te betalen.

De 2 VTE prijken op de loonlijst van Vlaanderen Connect; vanuit het begrotingsfonds EXX zal de loonlast van / aan Vlaanderen Connect vergoed worden.

Uitgaven

EC0-1EAB2ZZ-LO – LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft de uitgaven voor lonen van het Agentschap Innoveren en Ondernemen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	28.616	28.616
<i>Index</i>	2.926	2.926
<i>Compensaties</i>	-26	-26
<i>Andere bijstellingen</i>	-134	-134
BO 2023	31.382	31.382
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Er wordt 26 k€ VAK en VEK gecompenseerd van EC0-1EAB2ZZ-LO naar SG0-1SAC2ZZ-LO in het kader van het aansluiten door het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie (DEWI), het departement Werk en Sociale Economie (DWSE), het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) en het Agentschap Plantentuin Meise (APM) bij de gemeenschappelijke dienstverlening van het Selectiecentrum van AgO op 1 maart 2022. Selectiecentrum van AgO op 1 maart 2022.

Deze aansluiting is gebaseerd op de door de Vlaamse Regering genomen beslissing van 30 oktober 2020 waarbij het Agentschap Overheidspersoneel (AgO) bevoegd is geworden voor alle statutaire en contractuele selecties.

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Coronasteun inspecteurs	+97	+97
Generieke budgetbeweging : personeelsbesparing	-231	-231
TOTAAL	-134	-134

De Vlaamse Regering keurde op 18 december (VR 2020 1812 DOC.1571/1) de aanwerving van 10 personeelsleden (10 vte) niveau A voor een periode van 2 jaar goed, met als doel het controleren van de overheidssteun die aan ondernemingen werd/wordt toegekend ikv COVID-19 virus.

Dit was verdeeld over 500 keuro in 2021, 700keuro in 2022 en 200 keuro in 2023. Dit betekent een daling van 500 keuro t.o.v. 2022.

Op 14/10/2022 besliste de Vlaamse Regering het op peil houden van de huidige bezetting van in totaal 21 tijdelijke adviseurs en de daarvoor voorziene kredieten in 2023 en 2024. Op basis hiervan wordt 597 keuro toegevoegd aan de kredieten

van Vlaio in 2023 en 2024. Netto betekent dus een stijging van de VAK en VEK met 597 keuro.

Daarnaast is er bij BO2023 in het overzicht van de generieke budgetbewegingen een personeelsbesparing van 235 keuro voorzien.

EC0-1EAB4ZZ-LO – LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit betreft het variabel krediet voor personeelsuitgaven (lonen).

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	806	806
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>-447</i>	<i>-447</i>
BO 2023	359	359
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Het betreft de uitgaven voor lonen in het variabel krediet. Voorlopig wordt een daling van de uitgaven met 447 keuro verwacht t.o.v. de BA2022.

De daling houdt o.a. verband met 2 VTE van FPF die op de loonlijst van Vlaanderen Connect staan. Zij zullen niet meer via begrotingsartikel EC0-1EAB4ZZ-LO van het begrotingsfonds betaald worden, maar via begrotingsartikel EC0-1EAB4ZZ-WT van het begrotingsfonds.

Bij BA2022 was hiervoor nog 400 keuro op dit begrotingsartikel voorzien.

EC0-1EAB2ZZ-WT – WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft het krediet voor werkingsuitgaven van het Agentschap VLAIO

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	1.935	1.935
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>5</i>	<i>5</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>-50</i>	<i>-50</i>
BO 2023	1.890	1.890
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:**(duizend euro)**

Compensaties	VAK	VEK
Teruggave Traject	5	5
TOTAAL	5	5

Het betreft de teruggave van de middelen van Traject (moni-to-rings-tool voor het VO-brede-doelstellingenmanagement). Traject wordt nog gebruikt tot 01/04/2023 en daarna enkel nog door de entiteiten die dat wensen. Met betrekking tot de financiering werd afgesproken om het solidariteitsprincipe waarbij alle entiteiten bijdragen, in 2022 nog aan te houden, maar in 2023 de kostprijs enkel te delen tussen de actieve gebruikers.

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Generieke budgetbeweging : personeelsbesparing	-50	-50
TOTAAL	-50	-50

Er is er bij BO2023 in het overzicht van de generieke budgetbewegingen een personeelsbesparing van 235 keuro voorzien.

EC0-1EAB4ZZ-WT – WERKING EN TOELAGEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Het betreft het krediet voor werkingsuitgaven van het Agentschap VLAIO

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2022	95	95
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>455</i>	<i>455</i>
BO 2023	550	550
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:

Er wordt voorlopig van een daling van de algemene werkingsuitgaven met 45 k€ t.o.v. BA 2022 uitgegaan, gezien het wegvallen van de werkingsuitgaven voor Ambulante Handel (37,5 k€) en Design 4 Innovation (7 k€).

Deze daling wordt gecompenseerd door de toename van 500 keuro, dewelke verband houdt met 3 VTE van FPF die op de loonlijst van Vlaanderen Connect staan. Zij zullen niet meer via begrotingsartikel EC0-1EAB4ZZ-LO van het begrotingsfonds betaald worden, maar via begrotingsartikel EC0-1EAB4ZZ-WT van het begrotingsfonds.PMV zal hiertoe ook éénmalig 2.000 in dit begrotingsfonds storten.

2. Provisies/Thema overschrijdend

PROGRAMMA EB – PROVISIES

	(duizend euro)				
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2022				11.973	8.591
Bijstelling BO 2023				10.919	10.758
BO 2023				22.892	19.349

2.1 Ontvangsten

EB0-9EBBTAC-OW- BELEIDSMONITORING/STUDIES/EVALUATIES/ADVIEZEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit is het Fonds voor Wetenschaps- en Innovatiebeleid. De decretale basis van dit Fonds ligt vervat in artikel 5 van het decreet van 22 december 1995 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1995 gewijzigd bij het Programmadecreet 2017. Dit begrotingsartikel is verbonden met het uitgavenartikel EB0-1EBB4AC-WT. De POD Wetenschapsbeleid ontvangt jaarlijks data uit FRIS. Voor de aanlevering van deze open data werd beslist om vanaf 2022 geen tegemoetkoming meer aan te rekenen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2022	0	0	0
Bijstelling BO 2023	0	0	0
BO 2023	0	0	0

2.2 Uitgaven

EB0-1EBB2AB-WT – INTERNATIONALISERING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de volgende subsidies / werkingsmiddelen van internationale samenwerking aangerekend :

1. Lidgeld internationale netwerken waaronder AAL, ERRIN, ECRN. enz...
2. Deelname internationale beurzen – vervolgworkshop BNCT.
3. Ontvangen buitenlandse delegaties.
4. Zendingen uitgevoerd door experts in het kader van OESO, UNESCO en allerhande activiteiten.
5. Allerhande projecten en toetredingen
6. Allerhande projectfinanciering.
7. Unesco Trustfonds Wetenschappen.
8. UNU-CRIS.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	581	626
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	920	875
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	1.501	1.501
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van EB0-1EEB5GT-IS	50	0	Terugdraai éénmalige compensatie BA 2022 FWO Einstein telescoop
Van EB0-1EBB2AH-PR	869	874	Nieuw OESO-project BNCT, project Datenna FRIS en Ocean Economy
	1	1	Teruggave kredieten Traject
TOTAAL	920	875	

EB0-1EBB2AJ-WT – ONDERSTEUNING VLAAMS UNESCO TRUSTFONDS VOOR WETENSCHAPPEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Het Vlaams Trustfonds (FUST) ter ondersteuning van wetenschappelijke activiteiten van UNESCO is specifiek bedoeld voor het ondersteunen van UNESCO-activiteiten en -projecten binnen het domein van de wetenschappen, met klemtoon op duurzaamheid.

Het is de bedoeling om de uitstraling van Vlaanderen te vergroten door het uitdragen van Vlaamse expertise en deze te kaderen in de activiteiten van multilaterale organisaties.

In 2023 zal FUST Fase V (2019-2023) i.s.m. Unesco geëvalueerd worden met het oog op de mogelijke vernieuwing van het akkoord met Unesco, rekening houdend met de resultaten van de evaluaties op projectniveau.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	1.301	1.301
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	1.301	1.301
Aanwending VAK-ruiter		

EBO-1EBB2AK-WT – UNU-CRIS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het 'United Nations University – Institute on Comparative Regional Integration Studies' (UNU-CRIS) is opgericht in 2001 in Brugge als onderzoeks- en opleidingsinstituut. Het opereert onder de vlag van de United Nations University (UNU). Zoals omschreven in haar missieverklaring focust de instelling op nieuwe patronen in regionale en globale samenwerking en bestuur. Het instituut fungeert als bron van informatie en kennis voor het systeem van de Verenigde Naties (VN) en in het bijzonder de VN-instanties die actief zijn op het vlak van regionale integratie. UNU-CRIS werkt samen met de instituten en initiatieven in de hele wereld die zich bezighouden met vraagstukken van regionale integratie en samenwerking.

Het huidige MoU loopt van 2022-2026. Het budget t.o.v. het voorgaande MoU is niet gewijzigd. In uitvoering van de convenant wordt nog een indexering doorgevoerd.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	1.000	1.000
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	1.000	1.000
Aanwending VAK-ruiter		

EBO-1EBB2AC-WT – BELEIDSMONITORING/STUDIES/EVALUATIES/ADVIEZEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

De kredieten op dit begrotingsartikel worden aangewend voor de conceptie, voorbereiding en uitvoering van acties met betrekking tot economie, wetenschap en innovatie. Op dit begrotingsartikel worden onder meer (beleids)evaluaties aangerekend van het EWI-beleidsdomein.

In de loop van 2023 worden de volgende evaluaties uitgevoerd.

Naam evaluatie	Aanleiding voor de evaluatie
VITO	Bepaling W&I-decreet en bepaling convenant 2019-2023
Bijdrage evaluatie beheersreglement 2021-2023 (uitvoering referentietaken, o.m. door VITO)	Het huidige beheersreglement over de referentietaken bestrijkt de periode 2021-2023 en bepaalt dat een evaluatie ervan moet worden uitgevoerd. Deze evaluatie wordt gecoördineerd door het Departement Omgeving. Omdat het beleidsdomein EWI via het W&I-decreet en via het convenant 2019-2023 met VITO zowel inhoudelijk als budgettair betrokken is bij de referentietaken, wordt het ook bij deze evaluatie betrokken.
Bijzondere Onderzoeksfondsen (BOF)	Bepaling W&I-decreet en BOF-besluit 2012

Industriële Onderzoeksfondsen (IOF) en interfaceactiviteiten	Bepaling W&I-decreet en Besluit Vlaamse Regering (2009) i.v.m. IOF en de interfaceactiviteiten
FWO	Bepaling W&I-decreet en bepaling samenwerkingsovereenkomst 2019-2023
Systeemevaluatie Vlaamse onderzoeksfinanciering	Naar analogie met de systeemevaluatie in 2018 en minimaal betreffende de instrumenten/instellingen BOF, IOF en FWO
Omkadering Jonge Onderzoekers (OJO)	Bepaling W&I-decreet en OJO-besluit 2013
ECOOM	Bepaling W&I-decreet en convenant 2019-2023
F.T.I vzw	Bepaling W&I-decreet (*) en bepaling convenant 2019-2023
Expertisecellen Wetenschapscommunicatie	Bepaling W&I-decreet (*) en bepaling convenant 2019-2023
EOS vzw	Bepaling W&I-decreet (*) en bepaling convenant 2019-2024
KVAB	Bepaling W&I-decreet en convenant 2018-2023
AI-programma	Bepaling in de nota Vlaamse Regering betreffende de goedkeuring van dit plan
CS-programma	Bepaling in de nota Vlaamse Regering betreffende de goedkeuring van dit plan
(Tussentijdse evaluatie) Ruimtevaartprogramma	Bepaling in de nota Vlaamse Regering betreffende de goedkeuring van dit plan
LRM	Bepaling lopende overeenkomst (20-05-2019 t/m 19-05-2024)
Kmo-portefeuille	Periodieke evaluatie
(**) Bepaling betreffende de structurele partners Wetenschapscommunicatie.	

In 2023 worden ook de evaluaties opgestart of voorbereid waarvan de aanrekening is voorzien op de begrotingskredieten (VAK) van 2023. Het betreft de evaluaties van: het ITG, AMS, Vlerick Business School en LRM en de tussentijdse evaluatie van het Ruimtevaartprogramma.

Verder worden op dit begrotingsartikel ook ad-hoc-studies of -initiatieven aangerekend.

Kredietevoluitie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	1.220	1.245
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>	90	0
<i>Andere bijstellingen</i>		
BO 2023	1.310	1.245
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van EB0-1EEB5GT-IS	90	0	Terugdraai éénmalige compensatie BA2022 FWO Einstein telescoop
TOTAAL	90	0	

EB0-1EBB4AC-WT – BELEIDSMONITORING/STUDIES/EVALUATIES/ADVIEZEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit is de uitgavenzijde van het Fonds voor het Wetenschaps- en Innovatiebeleid – EB0-9EBGTAC-OW. De decretale basis ligt vervat in artikel 5 van het decreet van 22 november 1995 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1995, gewijzigd bij het Programmadecreet 2017.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2022	311	311
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>		
<i>Andere bijstellingen</i>		258
BO 2023	311	569
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
		258	VEK-bijstelling i.f.v. vereffening encours
TOTAAL		258	

EBO-1EBB2AD-WT – BELEIDSMONITORING/STUDIES/EVALUATIES/ADVIEZEN - VARIO

Korte inhoud begrotingsartikel:

De Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen (VARIO) geeft advies omtrent het beleid inzake onderzoek, ontwikkeling, innovatie en ondernemerschap.

De VARIO wendt dit budget aan om haar beleidsmatige opdracht uit te voeren.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	308	308
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>		
<i>Andere bijstellingen</i>		
BO 2023	308	308
Aanwending VAK-ruiter		

EBO-1EBB2AG-WT – BELEIDSMONITORING/STUDIES/EVALUATIES/ADVIEZEN - COF. STEUNPUNT DUURZAAM MATERIALENBEHEER

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel wordt de subsidie aangerekend voor de cofinanciering van het Steunpunt Circulaire Economie (CE Center). Begin 2022 is na een oproep een nieuw steunpunt van start gegaan. Het CE Center doet beleidsrelevant onderzoek in het kader van de circulaire economie en verenigt onderzoekers van KU Leuven, UGent, UAntwerpen, UHasselt en VITO. .

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	200	200
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>		
<i>Andere bijstellingen</i>		
BO 2023	200	200
Aanwending VAK-ruiter		

EB0-1EBB2AH-PR – PROVISIE O&O**Korte inhoud begrotingsartikel:**

In 2023 wordt er op dit begrotingsartikel – na intern compensatie een provisie voorzien van 12.916 keuro in VAK en 9.180 keuro in VEK.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	3.452	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	- 3.844	- 4.128
<i>Andere bijstellingen</i>	13.308	13.308
BO 2023	12.916	9.180
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van EB0-1EEB2HO-IS	0	13	EV ILVO: bijstelling VEK-kalender (terugdraai eenmalige compensatie BA2022 VLIZ Ilvo InnovOcean kunst in opdracht)
Van EB0-1EEB2HU-IS	500	0	APM: terugdraai eenmalige compensatie verwarmingskosten BA2022
Van EB0-1EEB5GT-IS	400	400	FWO: terugdraai eenmalige compensatie BO2022 Lumi computer
Van EB0-1EGB2OA-WT	0	183	Wetenschapscommunicatie: bijstelling VEK-kalender
Van EB0-1EEB2GS-IS	0	25	BOF-middelen: eenmalige bijstelling VEK-kalender
Van EB0-1EFB2LA-WT	240	240	IMEC: terugdraai eenmalige compensatie BO2022 impulsprogramma ruimtevaartconomie ESA-BIC
Van EC0-1ECB5DY-IS	200	200	Terugdraai De Winne-mandaten
Van EB0-1EEB5GT-IS	485	485	FWO: terugdraai eenmalige compensatie BO2022 Frank De Winnemandaten
Naar EB0-1EEB5GT-IS	-720	-720	FWO: nieuwe compensatie B2023 Frank De Winnemandaten
Naar EB0-1EBB2AV-IS	-445	-445	ECOOM: extra taken AI/CS barometer
Naar EB0-1EFB2LD-WT	-3.000	-3.000	Energyville
Naar EB0-1EFB2LA-WT	-235	-235	IMEC: nieuwe compensatie BO2023 impulsprogramma ruimtevaartconomie ESA-BIC
Naar EB0-1EBB2AB-WT	-869	-874	Internationalisering: nieuw OESO-project BNCT, project

			Datenna FRIS en Ocean Economy
Naar EC0-1ECB5DY-IS	-400	-400	VLAIO/FIO: compensatie BO2023 Frank De Winnemandaten
TOTAAL	-3.844	-4.128	

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
	12.308	12.308	Excelleren – groeipad O&O
	1.000	1.000	Excelleren – groeipad O&O
TOTAAL	13.308	13.308	

EB0-1EBB2AI-WT – EX FFEU

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel was bestemd voor o.a. de investeringen in elektrische voertuigen, supercomputer, .. maar in de vorige jaren is er geen aanwending geweest van de middelen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	0	0
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>		
<i>Andere bijstellingen</i>		
BO 2023	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Er is een VAK-ruiter van 13.007 keuro beschikbaar. Deze beschikbaarheid van middelen wordt nog éénmalig verlengd tot BO2024.

EB0-1EBB2AV-IS – Hoger onderwijs

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de budgetten voor ECOOM (Expertisecentrum onderzoek en ontwikkeling monitoring). Sinds 2021 is het beleidsonderzoek van STORE in ECOOM geïntegreerd.

Er zijn daarnaast ook bijkomende middelen voorzien voor twee bijkomende opdrachten sinds 2021: het monitoren van de AI/CS-barometer enerzijds, en de verdere uitbreiding van de expertise rond waardeketens anderzijds. Deze taken zullen via een addendum aan het convenant verankerd. Ook wordt een bijkomende structurele opdracht rond student-ondernemerschap uitgewerkt.

Kredietevolutie: (duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2022	3.600	3.600
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>	445	445
<i>Andere bijstellingen</i>		
BO 2023	4.045	4.045
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting**kredietevoluties:**

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van EB0-1EBB2AH-PR	445	445	ECOOM: extra taken AI/CS barometer en waardeketens
TOTAAL	445	445	

X. Lijst met afkortingen

- AIV : Agentschap Informatie Vlaanderen
- AMS : Antwerp Management School
- APM : Agentschap Plantentuin Meise
- BOF : Bijzondere Onderzoeksfondsen
- CSA : Coordination and Support Action
- ESFRI : European Strategy Forum on Research Infrastructures
- EFSI : Europees Fonds voor Strategische Investerings
- FFEU : Financieringsfonds voor schuldafbouw en éénmalige uitgaven
- FRIS : Flanders Research Information Space
- FTI : Flanders Technology International VZW
- FWO : Fonds Wetenschappelijk Onderzoek-Vlaanderen
- GIMV : Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen
- HFB : Het Facilitair Bedrijf
- HIVA : het Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving
- IBF : International Bioeconomy Forum
- ICPeMed : International Consortium on Personalised Medicine
- IMEC : Interuniversitair Micro-Elektronica Centrum
- IOF : Industriële Onderzoeksfondsen
- ISE : Inhoudelijk Structuur Element
- ITG : Instituut voor Tropische Geneeskunde
- KMDA : Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde te Antwerpen
- KMO : Kleine Middelgrote Ondernemingen
- KVAB : Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten
- LRM : Limburgse Reconvertiemaatschappij
- LSM : Limburg Sterk Merk
- NERF: Neuro-Electronic Research Flanders
- NRW : Noordrijn-Westfalen
- O&O : Onderzoek & Ontwikkeling
- OJO: Omkadering Jonge Onderzoekers
- PIO : Programma Innovatieve Overheidsopdrachten
- PM : gepersonaliseerde geneeskunde
- PMV : ParticipatieMaatschappij Vlaanderen
- SCK : Studiecentrum voor kernenergie
- SOV : Site-ontwikkeling Vlaanderen
- VABB-SHW : Vlaams Academisch Bibliografisch Bestand voor de Sociale en Humane Wetenschappen
- VARIO : Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen
- VIB: Vlaams Interuniversitair Instituut Voor Biotechnologie
- VITO : Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek
- VLAJO : Vlaamse Jonge Ondernemingen
- VLAIO : Vlaams Agentschap Innoveren & Ondernemen
- VLIR : Vlaamse Interuniversitaire Raad
- VLIZ : Vlaams Instituut voor de Zee
- VMM : Vlaamse Milieumaatschappij
- VPM : Vlaamse Participatiemaatschappij
- VRT : Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie

IX. OVERZICHT REGELGEVINGSINITIATIEVEN

Nr	Naam initiatief	Aard initiatief	Trekker	Inhoudelijke bepalingen	Voorziena planning /stand van zaken procedure VR	Datum Inwerking treding
1	Coördinatie Decreet voor organisatie en financiering van wetenschaps- en innovatiebeleid	BVR + instemingsdecreet	Dep EWI	Coördinatie (niet inhoudelijke wijziging) van basisdecreet W&I	Nog te bepalen	Nog te bepalen
2	BVR rechtsbasis GDPR	BVR	VLAIO	BVR tot wijziging diverse steunmaatregelen wat betreft de opname van een rechtsbasis GDPR en tot oprichting databank beleidsinformatie ondernemen en innovatie	Nog te bepalen	Nog te bepalen

3	Waarborgregeling	Decreet + BVR	PMV	Aanpassing in het licht van WCO's bij bedrijven + verhoging overzichtelijkheid decreet en uitvoerende besluiten en betere afstemming op elkaar	Decreet bekrachtigd op 21/12/2001 BVR binnenkort definitieve goedkeuring door VR	Op door VR te bepalen datum
4	decentralisatie ambulante handel	Decreet/BVR	VLAIO	Mede door wijzigingen in de vennootschapswetgeving dient de wetgeving Ambulante handel herbekeken te worden, alsmede ook in het licht van verdere decentralisatie en verhoogde autonomie van de steden (regerakkoord)	Principieel door de VR goedgekeurd op 1 juli 2022. Advies SERV ondertussen bekomen.	nog nader te bepalen
5	BVR bevordering ondernemerschap	BVR	VLAIO	Omvorming en actualisering van het BVR tot toekenning van steun aan projecten ter bevordering van het ondernemerschap	In opmaak	Nog nader te bepalen
6	Wijziging decreet Integraal Handelsvestigingsbeleid	Decreet	VLAIO	Doelmatige inzet van het decreet Integraal Handelsvestigingsbeleid richting kernversterking	Principieel goedgekeurd door VR op 15 juli 2022	Nog nader te bepalen

				door aanpassing van de categorieën van kleinhandel, het toepassingsgebied van de vergunningplicht en de handhaving, samen met een moratorium op de bouw van nieuwe handelsvestigingen		
7	BVR ruimtelijke economische projecten	BVR	VLAIO	BVR tot regeling van het juridisch kader voor ruimtelijke economische projecten	In opmaak	Nog nader te bepalen
8	Wijziging BVR kmo-portefeuille, kmo-groeisubsidie	BVR	VLAIO	BVR tot bijsturing van de kmo-portefeuille	Principieel goedgekeurd op 15/7/2022 Ligt voor ter advies bij Raad van State.	Voorziene inwerkingtreding 1/1/2023
9	Wijziging BVR EP+ en STRES	BVR	VLAIO	BVR tot bijsturing van de ecologiepremie plus en strategische ecologisteun	In opmaak	Te bepalen

10	BVR toekenning steun stijgende energieprijzen	BVR	VLAIO	BVR tot toekenning van steun voor de stijgende energieprijzen t.g.v. de oorlog in Oekraïne	In opmaak	Nog te bepalen
11	BVR compensatie indirecte emissiekosten (CIE)	BVR	VLAIO	BVR tot vervanging van het BVR CIE t.g.v. nieuwe Europese richtsnoeren CIE	1° principiële goedkeuring VR op 8/7/2022	Nog te bepalen

XII. BIJLAGEN

Bijdrage aan transversale plannen

- **Luchtbeleidsplan 2030**

Met de Ecologiepremie Plus ondersteunt het Agentschap Innoveren & Ondernemen investeringen van ondernemingen in technologieën die een positieve impact hebben op de luchtkwaliteit (o.a. walstroom, tankinfrastructuur voor waterstof...). Grote investeringsprojecten die geen gebruik maken van standaard beschikbare technologieën kunnen gebruik maken van strategische ecologiesteun.